

สภาพความเป็นจริงและความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียน
ที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3

**THE ACTUAL STATE AND PARENTS' EXPECTATION
TOWARDS EDUCATIONAL PROVISION OF
NONG HONG PITTAYAKHOM SCHOOL UNDER BURIRAM
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3**

วิทยานิพนธ์

ของ

ถนอม เยี่ยมรัมย์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2552

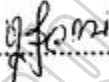
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

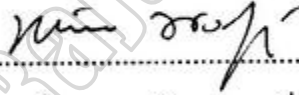

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาวิทยานิพนธ์
ของนายถนอม เข็มรัมย์ เรียบร้อยแล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุนันทา วีรกุลเทวัญ)

.....กรรมการควบคุม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิ่งแก้ว ปะติตั้งใจ)

.....กรรมการควบคุม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุหงา ชุสุวรรณ)

.....กรรมการสอบ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรพิมล พงศ์สุวรรณ)

.....กรรมการสอบ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปิยาภรณ์ ศิริภาณุมาศ)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุเทียบ ละอองทอง)

วันที่.....เดือน 3 ป.ค 2552 พ.ศ. 2552

ชื่อเรื่อง	สภาพความเป็นจริงและความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3		
ผู้วิจัย	ถนอม เข็มรัมย์		
กรรมการควบคุม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุนันทา วีรกุลเทวัญ	ประธานกรรมการ	
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิ่งแก้ว ปะติตังโ	กรรมการ	
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุหงา ชูสุวรรณ	กรรมการ	
ปริญญา	ศาสตรมหาบัณฑิต	สาขา	การบริหารการศึกษา
สถานศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	ปีที่พิมพ์	2552

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม ในด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป โดยจำแนกตามระดับช่วงชั้นนักเรียนและอาชีพของผู้ปกครอง กลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้ปกครองนักเรียนจำนวน 256 คน ได้จากการสุ่มจากประชากรจำนวน 786 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) และทำการสุ่มตามระดับชั้นอย่างมีสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า มีค่าความเชื่อมั่นในด้านสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังเท่ากับ .9571 และ .9617 ตามลำดับ และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมติฐานใช้ t-test (Independent Sample) และ F-test และเปรียบเทียบรายคู่ในแต่ละด้านโดยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffé's Method) กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

ผลการวิจัย พบว่า

1. ผู้ปกครองนักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงที่มีต่อการจัดการศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำคือ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการบริหารทั่วไป

2. ผู้ปกครองนักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความคาดหวังที่มีต่อการจัดการศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปหาค่าคือ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารทั่วไป ด้านการบริหารงานวิชาการ และด้านการบริหารงบประมาณ

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังที่มีต่อการจัดการศึกษา จำแนกตามระดับช่วงชั้นนักเรียน สำหรับสภาพความเป็นจริง โดยรวมและรายด้านมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการบริหารงบประมาณมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความคาดหวัง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการบริหารงบประมาณ มีความคาดหวังไม่แตกต่างกัน

4. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังที่มีต่อการจัดการศึกษา จำแนกตามอาชีพ โดยรวมและรายด้าน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

5. ผู้ปกครองนักเรียนมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนคือ ควรส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ผู้ปกครองและชุมชน จัดสร้างห้องสุขาให้เพียงพอต่อความต้องการ เพิ่มงบประมาณเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ดีขึ้น จัดหาบุคลากรที่มีคุณภาพ และจัดให้มีระบบดูแลนักเรียนเกี่ยวกับสิ่งเสพติดและส่งเสริมการจัดกิจกรรมของนักเรียน

6. ผู้ปกครองนักเรียนเสนอแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนคือ ควรมีการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการพัฒนางานอาชีพสำหรับนักเรียน มีการจัดสรรงบประมาณไปใช้พัฒนาการเรียนการสอนให้มากที่สุด จัดสรรงบประมาณในการศึกษาอบรมพัฒนาตนเองของบุคลากรอย่างเพียงพอ และควรมีการวางแผนการพัฒนาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสม กระตุ้นให้ผู้เรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้

TITLE The Actual State and Parents' Expectation towards Educational Provision of Nong Hong Pittayakhom School under Buriram Educational Service Area Office 3

AUTHOR Thanom Yiamram

ADVISORS Assistant Professor Sunanta Viragoontavan, Ph.D. Thesis Advisor
Assistant Professor Kingkaew Patitungkho, Ph.D. Co-advisor
Assistant Professor Bunga Choosuwana Co-advisor

DEGREE Master of Education **MAJOR** Educational Administration

SCHOOL Buriram Rajabhat University **YEAR** 2009

ABSTRACT

The purposes of this research were to study and compare the opinions about the actual state and parents' expectation towards educational provision of Nong Hong Pittayakhom School in academic affair administration, budget administration, personnel administration, and general administration aspects in terms of students' level, and parents' occupation. The samples were 256 parents selected from 786 populations through the Table of Krejcie & Morgan, and proportional stratified random sampling. The instruments used for collecting the data were rating scale, questionnaire and structured interview. The reliabilities of the questionnaire were at .9571 and .9671, respectively. The statistics used to analyze the data were mean, percentage, and standard deviation. The hypotheses were tested by t-test and F-test, and Scheffe's method was used for paired comparison. The statistical significant difference was set at .05

The results of this research were as follows:

1. The opinions of the parents about the actual state towards educational provision as a whole and as each aspect were at "high" levels. The aspects ranked from the highest level to the lowest level were "personnel administration", "academic affair administration", "budget administration", and "general administration", respectively.

2. The opinions of the parents about expectation towards the educational provision as a whole and as each aspect were at "highest" levels. The aspects ranked from the highest level to

the lowest level were "personnel administration", "general administration", "academic affair administration", and "budget administration", respectively.

3. The comparison of the parents' opinions about the actual state and expectation towards the educational provision classified as the level of students as a whole and as each aspect in terms of the actual state were not different; whereas the budget administration was a significant difference at .05 level. After considering in terms of the expectations as a whole and as each aspect, there were significant differences at .05 levels; whereas the budget administration was not different.

4. After comparing the results as a whole and as each aspect, the researcher found that the opinions of the parents about the actual state and expectation towards the educational provision in terms of occupation were not different.

5. The additional opinions and suggestions of the parents about the educational provision of school were the administrators enhance academic affair knowledge to the parents and communities, provide the toilets adequately to the needs, add more budgets for better development, provide the qualified personnel, and set the students' care system involving drugs, and promote the students' activities.

6. The parents suggested guidelines for educational provision development. The suggestions were school should set the learning and teaching management promoting the students' occupation development, to allocate more budgets to develop the learning and teaching activities, allocate the budgets for education, training, self-development of the personnels sufficiently. They should set the plans for appropriate developing the buildings and environments to stimulate the learners to be knowledgeable persons.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ประสบความสำเร็จลุล่วงได้ด้วยความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันทา วีรกุลเทวัญ ประธานคณะกรรมการควบคุม วิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิ่งแก้ว ปะติตั้งโช และผู้ช่วยศาสตราจารย์บุหงา ชูสุวรรณ กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรพิมล พงศ์สุวรรณ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยาภรณ์ ศิริภาณุมาศ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องตั้งแต่ต้นจนสำเร็จเรียบร้อย และขอขอบคุณ บัณฑิตวิทยาลัยที่ได้อำนวยความสะดวกในการประสานงานจัดทำวิทยานิพนธ์

ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน ประกอบด้วย นายสุริยา เผือกพันธ์ ผู้อำนวยการ เขียวชาญ โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม ดร. ธำรงค์ นนท์ตา ศึกษาพิเศษชำนาญการ และ ดร. อัจฉรา ฉายวิวัฒน์ ศึกษาพิเศษชำนาญการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบ และแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบคุณ โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม ที่ได้อำนวยความสะดวกในการติดต่อ ประสานงานกับผู้ปกครองนักเรียน และผู้เกี่ยวข้องในการจัดทำวิทยานิพนธ์

ขอขอบคุณผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม ที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถาม และให้สัมภาษณ์ข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้

ประ โยชน์และคุณค่าอันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาคุณ แคंबิคา มารดา บวรพาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ได้ให้แสงสว่างทางปัญญาและอุปการคุณ อันล้ำค่า ตลอดจนภรรยาและบุตรที่คอยให้ความช่วยเหลือและกำลังใจแก่ผู้วิจัย

ธนอม เข็มรัมย์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	4
สมมติฐานของการวิจัย	4
ความสำคัญของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
หลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา	7
ทฤษฎีการบริหารการศึกษา	10
แนวทางการบริหารการศึกษา	18
ขอบข่ายและภารกิจการบริหารงานโรงเรียน	39
บริบทของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม	45
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	49
งานวิจัยในประเทศ.....	49
งานวิจัยต่างประเทศ.....	52
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	55
3 วิธีดำเนินการวิจัย	56
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	56
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	57
การสร้างเครื่องมือวิจัย	59
การเก็บรวบรวมข้อมูล	60
การวิเคราะห์ข้อมูล	60
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	62

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	63
การวิเคราะห์ข้อมูล	63
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	64
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	105
ความมุ่งหมายของการวิจัย	105
สมมติฐานของการวิจัย	105
วิธีการดำเนินการวิจัย	106
สรุปผลของการวิจัย	108
อภิปรายผลการวิจัย	112
ข้อเสนอแนะ	123
ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้	123
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป	124
บรรณานุกรม	125
ภาคผนวก	133
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์	134
ภาคผนวก ข แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย	141
ภาคผนวก ค ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	152
ประวัติย่อของผู้วิจัย	154

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 การเปรียบเทียบทัศนคติของผู้นำตามทฤษฎี X และผู้นำตามทฤษฎี Y ที่มีต่อผู้ตามหรือผู้ใต้บังคับบัญชา	15
2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ปีการศึกษา 2551 จำแนกตามระดับชั้น	57
3 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับช่วงชั้นนักเรียน และอาชีพ	65
4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อสภาพความเป็นจริงในการจัดการศึกษาของ โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม โดยรวม และรายด้าน	66
5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อสภาพความเป็นจริงในการจัดการศึกษาของ โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม จำแนกเป็นรายด้าน และรายข้อ	67
6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของ โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม โดยรวม และรายด้าน	73
7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของ โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม จำแนกเป็นรายด้าน และรายข้อ	74
8 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของ โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม จำแนกตามระดับช่วงชั้น โดยรวม และรายด้าน	80
9 เปรียบเทียบความคิดเห็นผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อสภาพความเป็นจริงในการจัดการศึกษาของ โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม จำแนกตามระดับช่วงชั้นของนักเรียนเป็นรายด้าน และรายข้อ	81

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
10 เปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษา ของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม จำแนกตามระดับช่วงชั้นของนักเรียน โดยรวม และรายด้าน	89
11 เปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษา ของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม จำแนกตามระดับช่วงชั้นนักเรียนเป็นรายด้าน และรายข้อ	90
12 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงใน การจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม จำแนกตามอาชีพ โดยรวม และรายด้าน	98
13 เปรียบเทียบความคาดหวังที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม จำแนกตามอาชีพ โดยรวม และรายด้าน	100
14 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียน หนองหงส์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานุริรัมย์ เขต 3	101

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 โครงสร้างการบริหาร โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม	48
2 กรอบแนวคิดในการวิจัย	55

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษานับเป็นรากฐานสำคัญในการยกระดับคุณภาพชีวิตและสังคมให้เจริญก้าวหน้า เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ซึ่งถือเป็นหัวใจของการพัฒนาประเทศชาติ ให้เจริญก้าวหน้า มีความมั่นคงและยั่งยืน สามารถพึ่งพาตนเอง มีภูมิคุ้มกันเพียงพอที่จะรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงรอบด้านที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว ตลอดจนมีศักยภาพในการแข่งขันในสังคมยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทัศนะของพระธรรมปิฎก (2543, 27) ที่กล่าวว่า การดำรงชีวิตที่ดีเป็นผลมาจากการศึกษา มนุษย์ต้องมีการศึกษาตลอดเวลา คือต้องเป็นชีวิตแห่งการศึกษา เพราะชีวิตที่ดีต้องมีการฝึกฝนพัฒนาพร้อมไปกับการเรียนรู้ และมนุษย์ยังเรียนรู้ก็ยังมีชีวิตที่ดี ชีวิตที่มีการศึกษา คือ การเรียนรู้ฝึกหัด พัฒนาดตนเองอยู่เสมอจะเป็นชีวิตที่ประเสริฐ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า “ชีวิตประเสริฐเกิดจากการศึกษา”

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554) ได้กำหนด ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ เป็นยุทธศาสตร์ที่เน้นการพัฒนาคน ทั้งในมิติของจริยธรรมและมิติของความรู้ มุ่งสู่ “สังคมที่มีความสุขยั่งยืน” โดยนำแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติ ทั้งการเร่งปฏิรูปการศึกษา ขยายรูปแบบการเรียนการสอนที่มุ่ง “เรียนให้รู้” การพัฒนาหลักสูตรเศรษฐกิจพอเพียง ควบคู่กับการพัฒนาด้านจิตใจ เพื่อให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงสู่สังคมฐานความรู้ และเพิ่มขีดความสามารถของประเทศ ซึ่งกระบวนการพัฒนาดังกล่าวจะบรรลุผลสำเร็จได้จะต้องเชื่อมโยงให้เกิดความร่วมมือ ร่วมคิด ร่วมทำอย่างต่อเนื่องจริงจังของ 3 สถาบันหลักของสังคมไทยได้แก่ สถาบันครอบครัว สถาบันศาสนา และสถาบันการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550, 1)

การบริหารจัดการศึกษาระดับโรงเรียนจึงถือเป็นภารกิจที่ยิ่งใหญ่ของผู้บริหาร โรงเรียน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง จะต้องร่วมกันทุ่มเทกำลังกาย กำลังใจ กำลังความคิด และพลังศรัทธา เพื่อประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน และผู้ปกครองชุมชน หากผู้เรียนได้รับการจัดการศึกษาที่เหมาะสม การปฏิรูปการศึกษาก็จะประสบผลสำเร็จ (อนันต์ชัย พงศ์สุวรรณ, 2550, 144-145) โรงเรียนจะต้องร่วมมือกับผู้ปกครองอย่างใกล้ชิดในการจัดการศึกษา เพราะนักเรียนจะสามารถเรียนรู้ได้อย่างดีหากผู้ปกครองได้ช่วยเหลือและแนะนำในทุกเรื่อง เด็กจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ได้รับการปลูกฝังด้านคุณธรรมและจริยธรรมเป็นอย่างดี เด็กที่อยู่ใกล้ชิดกับผู้ปกครองจะได้รับ

ความรัก ความอบอุ่น และความมั่นใจอีกด้วย (รุ่ง แก้วแดง, 2541, 192-193) ผู้ปกครองจึงมีบทบาทสำคัญในกระบวนการเรียนรู้ของบุตรหลานของตน เป็นผู้ร่วมกระบวนการที่สำคัญ เพราะผู้ปกครองคือครูที่บ้าน ดังนั้นผู้ปกครองต้องมีวิสัยทัศน์และมีเป้าหมายเดียวกันกับโรงเรียน ผู้ปกครองและครูควรมีการพบปะกันบ่อย ๆ เพื่อพูดคุยเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียน และช่วยกันวางแผนที่จะช่วยแก้ปัญหาเหล่านั้น (อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา, 2550, 31)

การเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนและการจัดการศึกษา นอกจากจะเป็นการสร้างความตระหนักในคุณค่าของการศึกษาแล้ว ยังเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ทำให้ผู้ปกครองและชุมชนเกิดความรู้สึกว่าโรงเรียนกับชุมชนเป็นส่วนหนึ่ง ของกันและกัน ที่ต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันมีอาจแปลกแยกจากกันได้ นอกจากนี้ ทิศทางการจัดการศึกษาของรัฐ ที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมและเชื่อมั่นในศักยภาพของชุมชนยังเป็นการส่งเสริมสนับสนุนให้ชุมชนมีการพึ่งตนเองในการจัดการศึกษา (Community Education) เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายของรัฐ ส่งผลให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งในการบริหารงานของท้องถิ่นได้อย่างเต็มที่ (ฉวีวรรณ ศรีสุข, 2547, 3)

ปัญหาหลักของการศึกษาไทยในด้านการบริหารจัดการ ที่มีส่วนทำให้การจัดการศึกษาไม่บรรลุผลคือ ขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน การจัดการศึกษาไทยถูกมองว่าเป็นหน้าที่ของรัฐ ของสถานศึกษา ของผู้บริหาร และครู ที่มีระบบราชการเป็นกลไกสำคัญของการจัดการ โดยไม่ได้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน ครอบครัว และชุมชน ไม่ว่าจะเป็นการมีส่วนร่วมในกระบวนการแสดงความคิดเห็นเพื่อกำหนดนโยบาย การร่วมวางแผนพัฒนาการจัดการศึกษา การจัดทำหลักสูตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักสูตรท้องถิ่น การช่วยติดตามตรวจสอบประเมินผลงาน การจัดการศึกษาของสถานศึกษา การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ทำให้การศึกษาไทยแปลกแยกจากชีวิต ไม่มีกลไกทางสังคมที่เข้ามาตรวจสอบการศึกษา การตรวจสอบความโปร่งใสของการใช้งบประมาณเพื่อการศึกษา ซึ่งล้วนส่งผลกระทบต่อประโยชน์ที่ผู้เรียนพึงได้รับ (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2544, 10)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 (2551, 164-165) ได้สรุปผลการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2550 ช่วงชั้นที่ 1-4 เปรียบเทียบในภาพรวม พบว่าภาพรวมระดับเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 มีค่าเฉลี่ยหรือค่าร้อยละต่ำกว่าระดับประเทศ ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และทุกช่วงชั้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 มีมาตรฐานค่อนข้างต่ำ แต่เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบผลการประเมินระดับเขตพื้นที่การศึกษา ปีการศึกษา 2549 กับปีการศึกษา 2550 พบว่าผลการประเมินปีการศึกษา 2550 ส่วนมากมีค่าเฉลี่ยร้อยละสูงกว่าปีการศึกษา 2549 แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาการเรียนการสอน

มีความก้าวหน้า มีพัฒนาการที่ดีขึ้น แต่ก็ยังมีคุณภาพค่อนข้างต่ำและต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ
ของกลุ่มสาระการเรียนรู้

สำหรับผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษานูริรัมย์ เขต 3 ปีการศึกษา 2550 พบว่า ผลการประเมินคุณภาพการศึกษา
เพื่อการประเมินคุณภาพผู้เรียน (NT) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยภาพรวมคิดเป็นร้อยละ
33.80 ขณะที่ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยภาพรวมคิดเป็นร้อยละ 38.30 (โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม, 2551,
31-32) ซึ่งยังอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานเช่นเดียวกับระดับเขตพื้นที่การศึกษา
และระดับประเทศ นอกจากนี้ ผลจากการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน รอบ 2 ปีการศึกษา 2549 ของโรงเรียน พบว่า มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะ
ที่จำเป็นตามหลักสูตรมีค่าเฉลี่ยของผลการประเมินต่ำสุดอยู่ที่ 2.19 ซึ่งอยู่ในระดับคุณภาพ พอใช้
ยังไม่ได้มาตรฐานคุณภาพของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา
สภาพปัญหาเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่า การจัดการศึกษาของโรงเรียนยังไม่สามารถตอบสนอง
ความคาดหวังของโรงเรียน ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องได้ตามความมุ่งหวัง นอกจากนี้
ยังพบว่า การเสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
ในการพัฒนาการศึกษายังมีข้อจำกัด สาเหตุเนื่องมาจากการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของโรงเรียน
สู่ชุมชนขาดความสม่ำเสมอ ขาดการมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตร
ท้องถิ่น การให้ความร่วมมือในการติดตามแก้ไขพฤติกรรมนักเรียนในรายที่มีปัญหายังมีน้อย
รวมถึงโรงเรียนยังขาดการเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน เข้ามา
มีส่วนร่วมในการวางแผน และดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากแต่ละ
องค์กรมีภารกิจส่วนอื่นเป็นอันมาก จึงมีการประชุมร่วมกันค่อนข้างน้อย (สำนักงานรับรอง
มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, ม.ป.ป. ข, 28)

การที่สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากจะส่งผลให้
ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข สอดคล้องกับเจตนารมณ์
ของการปฏิรูปการศึกษาแล้ว ยังส่งผลไปสู่ชุมชนและสังคมด้วย ขณะเดียวกันการบริหาร
จัดการศึกษาเพื่อให้เกิดคุณภาพจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้ปกครองและชุมชน
ในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน ไปสู่จุดหมายร่วมกัน ฉะนั้นการศึกษาความคิดเห็นที่สะท้อน
มาจากผู้ปกครอง และชุมชน ซึ่งถือเป็นกลุ่มผู้รับบริการทางการศึกษาที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับทาง
โรงเรียน โดยตรง บ่อมสามารถใช้เป็นดัชนีชี้วัดความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการจัดการศึกษา

และสามารถใช้ เป็นข้อมูลเทียบเคียง ได้กับผลการประเมินคุณภาพการศึกษาอื่น ๆ เพื่อให้เกิด มุมมองอย่างรอบด้านก่อนนำไปสู่การพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบครบวงจร ผู้ศึกษาเป็นข้าราชการครู ที่ปฏิบัติงานสอนและเป็นบุคลากรหลักที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงาน ประกันคุณภาพการศึกษา และงานแผนงานของโรงเรียน จึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องสภาพ ความเป็นจริงและความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของ โรงเรียน หนองหงส์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ตามขอบข่ายงาน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงาน บุคคล และการบริหารทั่วไป เพื่อนำเสนอข้อมูลสารสนเทศต่อสถานศึกษา ให้สามารถนำไปใช้ ประโยชน์ในการกำหนดนโยบาย การวางแผน ตลอดจนกำหนดแนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียน

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริง และความคาดหวังที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 โดยจำแนกตามระดับช่วงชั้นนักเรียน และอาชีพ

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผู้ปกครองนักเรียนในระดับช่วงชั้นนักเรียนที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพ ความเป็นจริงและความคาดหวังที่มีต่อการจัดการศึกษาแตกต่างกัน
2. ผู้ปกครองนักเรียนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริง และความคาดหวังที่มีต่อการจัดการศึกษาแตกต่างกัน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อ การจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3
2. เพื่อได้สารสนเทศไปใช้ในการปรับปรุงกระบวนการบริหารจัดการศึกษาของ โรงเรียน ให้ดียิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียน ที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ในขอบข่ายงานของโรงเรียน 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป

2. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้ปกครองนักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ประจำปีการศึกษา 2551 จำนวน 786 คน

3. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มจากประชากร แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2542, 148-151) ประกอบด้วย

3.1 กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 256 คน จากนั้นสุ่มตามระดับชั้นอย่างมีสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ในแต่ละชั้น

3.2 กลุ่มตัวอย่างที่ให้สัมภาษณ์ โดยการสุ่มแบบมีจุดมุ่งหมาย (Purposive Sampling) เลือกผู้ที่สามารถให้ข้อมูลตรงตามหัวข้องานวิจัยมากที่สุด จำนวน 12 คน

4. ตัวแปรที่ศึกษา

4.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียน จำแนกตาม

4.1.1 ระดับช่วงชั้นนักเรียน

4.1.1.1 ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 (ม.1-3)

4.1.1.2 ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 (ม.4-6)

4.1.2 อาชีพ

4.1.2.1 รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ

4.1.2.2 ค้าขาย

4.1.2.3 เกษตรกรรม

4.1.2.4 รับจ้าง/และอื่น ๆ

4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังที่มีต่อการจัดการศึกษาของ โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สภาพความเป็นจริง หมายถึง สภาพของโรงเรียนที่เป็นอยู่ ดำเนินการอยู่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของ โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม ตามการรับรู้ของผู้ปกครองในปัจจุบัน
2. ความคาดหวัง หมายถึง สภาพที่มีความเห็นว่าการให้ มี ต้องการให้เป็น หรือต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต เป็นสิ่งที่บุคคลในสังคมตั้งใจหรือมีจุดหมายต้องการให้เกิดขึ้น อันเป็นผลมาจากการจัดการศึกษา
3. ผู้ปกครอง หมายถึง บิดา มารดา หรือผู้อุปการะนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียน หนองหงส์พิทยาคม ปีการศึกษา 2551
4. การจัดการศึกษา หมายถึง การจัดการศึกษาให้สอดคล้องตามขอบข่ายงานของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหาร งบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป
 - 4.1 การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล การพัฒนาสื่อนวัตกรรม การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การจัดการกิจกรรมนักเรียน การนิเทศการศึกษา และการส่งเสริมทางวิชาการ
 - 4.2 การบริหารงบประมาณ หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการเงินการบัญชี พัสดุและสินทรัพย์ การกำหนดคน โยบายและแผน การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา งานสวัสดิการและกองทุนบุคลากร และงานเลขานุการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 4.3 การบริหารงานบุคคล หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการวางแผนอัตรากำลัง การสรรหา บรรจุ และแต่งตั้ง การเสริมสร้างประสิทธิภาพการปฏิบัติราชการ การรักษาวินัย และการออกจากราชการ
 - 4.4 การบริหารทั่วไป หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการดำเนินงานธุรการ การพัฒนาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา การประชาสัมพันธ์ และการบริการชุมชน
5. โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม หมายถึง โรงเรียนที่ตั้งอยู่เลขที่ 122 หมู่ 6 ตำบลสระแก้ว อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ผู้วิจัยได้ศึกษาความหมาย หลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจากเอกสาร ตำรา ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่เป็นสาระสำคัญ แล้วได้นำเสนอตามหัวข้อ ดังต่อไปนี้

1. หลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา
 - 1.1 ความหมายของการศึกษา
 - 1.2 ความมุ่งหมาย หลักการ และแนวการจัดการศึกษา
2. ทฤษฎีการบริหารการศึกษา
3. แนวทางการบริหารการศึกษา
4. ขอบข่ายและภารกิจการบริหารงาน โรงเรียน
5. บริบทของ โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม
 - 5.1 วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์
 - 5.2 ประวัติและข้อมูลทั่วไป
 - 5.3 โครงสร้างการบริหารของสถานศึกษา
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 6.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 6.2 งานวิจัยต่างประเทศ
7. กรอบแนวคิดในการวิจัย

หลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการถ่ายทอดอารยธรรมและวัฒนธรรมของมนุษยชาติ มาทุกยุคสมัย การศึกษาจึงมีวิวัฒนาการควบคู่กับสังคมมนุษย์ เนื่องจากมนุษย์เป็นสัตว์สังคม การอยู่ร่วมกันในสังคมมักเกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา ทั้งในด้านการดำรงชีวิต ความเชื่อ ทัศนคติ คุณธรรมจริยธรรม เศรษฐกิจการค้า การเมืองการปกครอง ตลอดจนปัญหาด้านศิลปะวิทยาการ ซึ่งล้วนทำลายศักยภาพของมนุษย์ในการแสวงหาแนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรคเหล่านั้น นอกจากนี้ มนุษย์ยังต้องเผชิญกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมรอบตัวอยู่ตลอดเวลา

การศึกษาจึงเข้ามามีบทบาทในการปรับตัวเพื่อความอยู่รอด และการพัฒนาเพื่อความเจริญงอกงามของปัจเจกบุคคลและสังคม

แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559) เป็นแผนยุทธศาสตร์ระยะยาวที่มีความสำคัญยิ่งในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เนื่องจากเป็นการนำสาระของการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและนโยบายของรัฐบาลมาสู่การปฏิบัติ และเป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน แผนพัฒนาการอาชีวศึกษา แผนพัฒนาการอุดมศึกษา และแผนพัฒนาด้านศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม เพื่อนำไปสู่การดำเนินงานอย่างต่อเนื่องให้เสร็จสมบูรณ์ ทั้งกระบวนการเพื่อการปฏิรูปการศึกษา การดำเนินการด้านศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม ในช่วงระยะเวลา 15 ปี ที่สอดคล้องต่อเนื่องกันทั้งประเทศ แผนการศึกษาแห่งชาติได้นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นปรัชญาพื้นฐานในการกำหนดแผน บูรณาการเชื่อมโยงเป็นกระบวนการโดยรวมที่ “คน” เป็นศูนย์กลางของการพัฒนา ซึ่งจะเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน มีคุณภาพทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อม และมุ่งไปสู่การอยู่ดีมีสุขของคนไทยทั้งปวง เจตนารมณ์ของแผนการศึกษาแห่งชาติจึงมุ่ง (1) พัฒนาชีวิตให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรมและมีวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และ (2) พัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมที่มีความเข้มแข็ง มีคุณภาพใน 3 ด้าน คือ สังคมคุณภาพ สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ และสังคมสมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อกัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545, บทสรุป)

เนื่องจากการศึกษาเป็นเรื่องสำคัญต่อการอยู่รอด ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ตลอดจนเป็นความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม ดังนั้นรัฐจึงถือเป็นภาระหน้าที่ที่จะต้องจัดการศึกษาสำหรับการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาครั้งสำคัญ คือเมื่อมีการตราพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงทั้งปรัชญา แนวคิด หลักการ และแนวปฏิบัติในการจัดการศึกษา จากยุคก่อนที่จัดการศึกษาแบบรวมอำนาจไว้ที่ศูนย์กลาง แต่ในยุคปัจจุบันกลายเป็นการกระจายอำนาจออกไปให้ท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบ ดังนั้นจึงเกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในการบริหารจัดการศึกษา (อนันต์ชัย พงศ์สุวรรณ, 2550, 111) ในสภาพปัจจุบัน ชุมชนจึงมีแนวโน้มที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากขึ้น ส่วนใหญ่เป็นผลจากกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ ที่ออกตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 รวมทั้งสิ่งที่สืบเนื่องจากกฎหมายทั้งสองฉบับ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2546, 30)

ความหมายของการศึกษา

นักปราชญ์ทางการศึกษาได้ให้ความหมายของการศึกษาไว้อย่างหลากหลาย มีทั้งส่วนที่เหมือนและแตกต่างกัน อันเป็นผลมาจากความเชื่อ และประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ดังต่อไปนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2540, 1) ได้น้อมนำพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัส ด้านการศึกษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่พระราชทานในโอกาสต่าง ๆ มาจัดพิมพ์เผยแพร่ โดยมีตอนหนึ่งแห่งกระแสพระราชดำรัสความว่า “การศึกษา คือ ปัจจัยสำคัญในการสร้าง และพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ และคุณธรรมของบุคคล สังคมและบ้านเมืองใด ให้การศึกษาที่ดีแก่เยาวชนได้อย่างครบถ้วนพอเหมาะกันทุก ๆ ด้าน สังคมและบ้านเมืองนั้นก็จะมี พลเมืองที่มีคุณภาพ ซึ่งสามารถธำรงรักษาความเจริญมั่นคงของประเทศชาติไว้ และพัฒนาให้ ก้าวหน้าต่อไปได้โดยตลอด”

มาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายว่า การศึกษา คือ กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้าง องค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคมการเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้ อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

ประเวศ วะสี (2543, 92) ได้ให้ทัศนะว่า ชีวิตคือการศึกษา การศึกษาคือชีวิต ทุกกระบวนการของชีวิตคือการเรียนรู้ การเรียนรู้ต้องนำไปสู่การยกระดับจิตใจให้สูงขึ้น หรือพัฒนาการทางจิตวิญญาณเสมอ การเรียนรู้แบบแยกส่วน แบบเอาวิชาเป็นตัวตั้งไม่มีพลัง เพียงพอที่จะทำให้เกิด โลกาภิวัดน์แบบเจริญ การเอาวิถีชีวิตเป็นการศึกษา และการศึกษานำไปสู่ พัฒนาการทางจิตวิญญาณ ความดีจึงจะเกิดด้วยปริมาณที่มากพอที่จะเปลี่ยนโลกได้

สุนทร โคตรบรรเทา (2550 ก, 24) ได้ให้นิยามการศึกษาไว้ว่า การศึกษา คือ กระบวนการพัฒนาความรู้ที่มีอยู่แล้วในตัวผู้เรียน นำความรู้จากภายนอกไปสะสมไว้ในตัวผู้เรียน และตอบสนองระหว่างผู้เรียนกับสิ่งแวดล้อม เพื่อให้มีความรู้ความสามารถมากขึ้นและกว้างขึ้น

คิวอี้ (Dewey; อ้างถึงใน สุริศา หอวัฒนกุล และบังอร คັນปาน, 2549, 22) นักการศึกษา ชาวอเมริกัน ได้เห็นว่า การศึกษา คือ ชีวิต คือความเจริญงอกงาม และการสร้างประสบการณ์ ซึ่งจะต้องดำเนินการ โดยจัดหลักสูตรการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน รวมถึงการศึกษาเป็นกระบวนการ ทางสังคม และมรดกทางวัฒนธรรมจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่รุ่นหนึ่ง

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การศึกษา คือ กระบวนการพัฒนาบุคคลและสังคม ให้เกิดความเจริญงอกงามทั้งทางกาย สติปัญญา จิตวิญญาณ รวมทั้งทักษะการดำรงชีวิตทั้งหมด โดยมีการบูรณาการ ทั้งรูปแบบวิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้

ความมุ่งหมาย หลักการ และแนวการจัดการศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 6 ได้กำหนดความมุ่งหมายในการจัดการศึกษาว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ส่วนหลักการของการจัดการศึกษานั้น ปรากฏในมาตรา 8 ที่ว่า การจัดการศึกษาให้ยึดหลักดังนี้

1. เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน
2. ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
3. มีการพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ มาตรา 7 ได้บัญญัติกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ให้รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ เคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้ อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

เพื่อให้บรรลุความมุ่งหมายตามหลักการจัดการศึกษา และกระบวนการเรียนรู้ดังกล่าว พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ระบุแนวการจัดการศึกษาว่าจะต้องจัดขึ้นอย่างหลากหลายตามความสนใจของผู้เรียน โดยเชื่อว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ โดยครูจะทำหน้าที่เป็นผู้กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ รวมถึงเป็นการเรียนที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการลงมือปฏิบัติจริง (สมเชาว์ เกษประทุม, 2544, 9)

ทฤษฎีการบริหารการศึกษา

การบริหารการศึกษาต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ผสมผสานกันอย่างสอดคล้องลงตัว ในแต่ละสถานการณ์จึงจะประสบความสำเร็จ โดยเฉพาะในยุคโลกาภิวัตน์จำเป็นที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความเป็นมืออาชีพสูงมาก จึงจะทำให้การบริหารจัดการศึกษามีประสิทธิภาพ

ประสิทธิผล และมีคุณภาพตามที่พึงปรารถนา (ธีระ รุญเจริญ, 2549, 8) สำหรับความเป็นศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วยแนวคิด ทฤษฎีการบริหารที่มีความสำคัญต่อการนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการศึกษาที่จะกล่าวถึง มีทั้งหมด 4 ทฤษฎี ดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีความคาดหวัง (Expectation Theory)

ความคาดหวังเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อของแต่ละบุคคล อย่างมีเหตุผล และมีความเป็นไปได้ เป็นสภาพที่มีความเห็นว่าการให้ มี ต้องการ ให้เป็น หรือต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต เป็นสิ่งที่บุคคลในสังคมตั้งใจหรือมีจุดหมายอยากให้เกิดขึ้น อันเป็นผลมาจากการดำเนินการใด ๆ ซึ่งได้มีผู้ให้ความหมายเกี่ยวกับความคาดหวังไว้ ดังต่อไปนี้

เวบสเตอร์ (Webster, 1994, 478) ได้ให้ความหมายของความคาดหวังว่า การคาดการณ์อนาคตในสิ่งที่ดี โดยที่ความคาดหวังนั้นอาจจะเป็นการคาดการณ์อนาคตในสิ่งที่ดีหรือไม่ดีก็ได้

โคลลินส์ (Collins, 1997, 580) ให้ความหมายว่า ความคาดหวังเป็นสิ่งที่ได้คาดหวังเอาไว้เป็นความเชื่อว่าสิ่งใดน่าจะเกิดขึ้น และเป็นไปตามความต้องการที่ได้คาดหวังเอาไว้

วรรณ ปันสมสกุล (2548, 14) ได้ให้ความหมายว่า ความคาดหวัง หมายถึง ความคิด หรือความต้องการ การคาดคะเน การคาดการณ์ไว้ล่วงหน้าทั้งในทางที่ดีหรือไม่ดีต่อเหตุการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต ความเหมาะสมของสถานการณ์จากประสบการณ์ที่ผ่านมาของแต่ละบุคคล

นิภา นันทประยูร (2550, 15) ได้ให้ความหมายว่า ความคาดหวัง หมายถึง การคาดคะเน หรือการคาดการณ์ตามความคิด ความรู้สึก ความต้องการของบุคคลล่วงหน้าถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ทั้งในทางที่ดี หรือไม่ดีต่อเหตุการณ์ว่าควรจะเป็น หรือควรจะเกิดขึ้นในอนาคต ทั้งนี้ ความคาดหวังของแต่ละบุคคลจะถูกหรือไม่ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่ได้รับ

สรุปได้ว่า ความคาดหวัง หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดในส่วนของความต้องการ ความปรารถนา ความใฝ่ฝัน การคาดการณ์ล่วงหน้าของบุคคลต่อสิ่งที่จะเกิดขึ้น มีอยู่ หรือเป็นอยู่ในอนาคตตามที่เห็นว่าควรจะเป็น ซึ่งขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของแต่ละบุคคล

บาร์ทอลและมาร์ติน (Bartal & Martin; อ้างถึงใน ลวีวรรณ ศรีสุข, 2547, 13-15)

ได้กล่าวถึงทฤษฎีความคาดหวังตามแนวคิดของ วรูม (Vroom) ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ความคาดหวังในความพยายามต่อการกระทำหรือการปฏิบัติงาน หมายถึง การที่บุคคลคาดหวังไว้ล่วงหน้าว่า ถ้าตนเองพยายามกระทำพฤติกรรมโดยอย่างสุดความสามารถแล้ว โอกาสที่จะกระทำสิ่งนั้นได้สำเร็จมากน้อยเพียงใด เป็นการคิดก่อนกระทำสิ่งต่าง ๆ ว่าสามารถทำได้หรือไม่

2. ความคาดหวังในการกระทำต่อผลลัพธ์หรือผลการปฏิบัติงาน หมายถึง การที่บุคคลคาดหวังไว้ล่วงหน้าก่อนการกระทำพฤติกรรมว่า ถ้าหากกระทำพฤติกรรมนั้นแล้วจะให้ผลลัพธ์แก่ตนเองในทางที่ดีหรือไม่ดี

3. ความคาดหวังในคุณค่าของผลลัพธ์หรือรางวัล หมายถึง คุณค่าจากผลของการกระทำที่เกิดขึ้นแก่บุคคลที่แสดงพฤติกรรมนั้น

ดังนั้น ทฤษฎีความคาดหวังของวรูม (Vroom) หรือ Expectation Theory บางที่เรียกว่า VET Theory ได้กำหนดเป็นสูตรไว้ ดังนี้

การจูงใจ (หรือแรงจูงใจ) = คุณค่าของผลลัพธ์ × ความคาดหวัง × ความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำกับผลลัพธ์

Motivation (or Motivational Force) = Valence × Expectancy × Instrumentality

จากสูตรข้างต้น สามารถอธิบายส่วนประกอบต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. คุณค่าของผลลัพธ์ของแต่ละบุคคล จะขึ้นอยู่กับความปรารถนาหรือความต้องการ ถ้าความต้องการมากจะมีค่าเป็นบวก แต่ถ้าเฉย ๆ ไม่รู้สึกยินดีในร้าย จะมีค่าเป็นศูนย์ และถ้าไม่ชอบหรือไม่ต้องการจะมีค่าติดลบ

2. ความคาดหวัง คือ ความน่าจะเป็นที่การกระทำอย่างหนึ่ง จะมีโอกาสที่ทำให้เกิดผลลัพธ์ในระดับแรกมากน้อยเพียงใด ถ้าคนเชื่อแน่ว่า หากทำงานเต็มที่จะสามารถให้ได้ผลผลิตสูงอย่างแน่นอนความคาดหวังจะเท่ากับหนึ่ง ในทางตรงข้าม ถ้าเชื่อว่าถึงแม้จะพยายามทำงานหนักเพียงใดก็ไม่สามารถทำผลงานออกมาในปริมาณสูงได้เลยความคาดหวังก็จะเท่ากับศูนย์

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำกับผลลัพธ์ อธิบายได้ว่า แรงจูงใจของแต่ละคนจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับผลที่ได้รับหรือที่คิดว่าสมควรจะได้รับเมื่อกระทำการนั้นสำเร็จตามเป้าหมายแล้ว ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า ส่วนหนึ่งของแรงจูงใจที่บุคคลจะมีหรือไม่ หรือมีมากน้อยขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำกับผลลัพธ์

ส่วนทฤษฎีความคาดหวังของพอร์เตอร์และลอว์เลอร์ (Porter and Lawler) ได้ให้ความสำคัญกับความคาดหวังในรางวัลที่พนักงานจะได้รับอย่างเท่าเทียมกันซึ่งจะทำให้พนักงานพึงพอใจ พนักงานจะคำนึงถึงคุณค่าของรางวัลที่จะได้รับ และพิจารณาความเป็นไปได้ที่จะได้รับรางวัลนั้น หากเป็นไปได้พนักงานก็จะมี ความพยายามที่จะทำงานให้บรรลุผลสำเร็จ

โดยใช้ความสามารถในการทำงานที่ตนมีความสามารถและความต้องการในการทำงาน เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จแล้วจะได้รับรางวัลซึ่งมีทั้งรางวัลภายในและรางวัลภายนอก ทำให้พนักงานเกิดความพึงพอใจซึ่งเป็นกระบวนการสุดท้ายของความคาดหวัง โดยที่ความคาดหวังในรางวัลเป็นกระบวนการแรก (เนคร์พัฒนา ขาววิราช, 2546, 96)

จากที่กล่าวมาทั้งหมด สรุปได้ว่า บุคคลจะทุ่มเทในการทำงานหรือไม่ขึ้นอยู่กับ การพิจารณาองค์ประกอบทั้งสามภายใต้สถานการณ์ที่กำหนด ซึ่งได้แก่ คุณค่าของผลลัพธ์ ความคาดหวัง และความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำกับผลลัพธ์ มนุษย์ทุกคนล้วนมีความคาดหวังเสมอ ความคาดหวังจึงเปรียบเสมือนแรงผลักดันให้เกิดความต้องการซึ่งเป็นสิ่งจำเป็น ในการดำรงชีวิตของมนุษย์ โดยปกติแล้วมนุษย์ล้วนมีความคาดหวังและความต้องการอย่างไม่มีที่สิ้นสุด แต่แต่ละบุคคลก็มีความคาดหวังไม่เท่ากันในแต่ละช่วงเวลาหรือสถานการณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานะที่สิ่งแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลง (โพธิญาณ ก้านจักร, 2547, 14) ดังนั้น ความคาดหวังจึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจและทำความเข้าใจถึงความต้องการของมนุษย์ เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการ สร้างแรงจูงใจ และความพึงพอใจสูงสุดแก่บุคคล และองค์กร

2. ทฤษฎี X ทฤษฎี Y และทฤษฎี Z

ดักลาส แมคเกรเกอร์ (Douglas McGregor, 1960; อ้างถึงใน มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมาธิราช, 2549, 74-75) ได้เสนอทฤษฎีเกี่ยวกับการเป็นผู้นำไว้ 2 ทฤษฎี ซึ่งเขาเรียกว่า ทฤษฎี X และ ทฤษฎี Y

สมมติฐานของทฤษฎี X มีดังนี้

1. คนโดยทั่วไปไม่ชอบทำงาน และพยายามที่จะบิดพลิ้ว หลีกเลียงเมื่อมีโอกาส
2. เพราะคนเป็นเช่นนี้จึงต้องใช้วิธีการบังคับ ควบคุม สั่งการ ลงโทษ เพื่อให้คนพยายามทำงานให้สำเร็จตามจุดประสงค์ขององค์กร
3. คนโดยทั่วไปชอบที่จะทำงานตามคำสั่ง มีความปรารถนาที่จะหลีกเลี่ยงความรับผิดชอบ มีความกระตือรือร้นเพียงเล็กน้อย มีความต้องการในความมั่นคง (Security) เหนือสิ่งอื่นใด

จะเห็นว่าสมมติฐานของทฤษฎี X นั้น เป็นแนวคิดทางบริหารในยุคเก่าที่เรียกว่ายุค การจัดการแบบวิทยาศาสตร์ ซึ่งผู้นำตามทฤษฎีจะใช้อำนาจข่มขู่ วางแผนงานเอง ชอบสั่งการ เพราะถือว่าผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดจากร้าน ขาดความรับผิดชอบ เพื่อที่จะให้งานสำเร็จก็ต้องสั่งการ บังคับ ออกกฎระเบียบต่าง ๆ ผู้นำมักจะให้บริการในส่วนที่จะให้ผู้ใต้บังคับบัญชา รู้สึกว่า มีความมั่นคง

หลังจากวิชาการเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ ได้รับการศึกษาค้นคว้าให้
ดักลาส แมคเกรเกอร์คิดทฤษฎี Y ขึ้น ซึ่งมีสมมติฐาน ดังนี้

1. ความพยายามทางกายและทางจิตที่ใช้ไปในการทำงานนั้น ก็มีสภาพเหมือนกับการเล่นหรือการพักผ่อน

2. การควบคุมภายนอกและขู่ว่าจะลงโทษ จึงไม่ใช่วิธีการเพียงอย่างเดียวที่จะทำให้คนพยายามทำงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร มนุษย์พยายามที่จะนำตนเอง (Self-direction) ควบคุมตนเอง (Self-control) เพื่อจะทำงานให้บรรลุจุดประสงค์ในงานที่ตนเองรับผิดชอบ

3. การที่บุคคลผูกพันตนเองกับงานขององค์กรนั้น ขึ้นอยู่กับรางวัล สิ่งตอบแทนที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จขององค์กร

4. ภายใต้สภาวะการณ์ที่เหมาะสม คนโดยทั่วไปจะเรียนรู้ ไม่เพียงจะยอมรับความรับผิดชอบเท่านั้น ยังแสวงหาความรับผิดชอบอีกด้วย

5. คุณสมบัติที่ดี เช่น มีมโนภาพ มีความเฉลียวฉลาดกว้างไกล มีความสามารถในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ขององค์กร มีกระจายอยู่ทั่วไปในคนทั้งหลาย

6. ภายในสภาวะการณ์ของการดำรงชีวิตในระบบอุตสาหกรรมยุคใหม่ มนุษย์ยังใช้สติปัญญาได้ไม่เต็มที่

ผู้นำตามทฤษฎี Y คือ ผู้นำที่มองเห็นว่า ผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นคนที่มีความรับผิดชอบ ผู้นำประเภทนี้พยายามกระตุ้น เร่งเร้าให้เกิดการผสมผสานกัน ระหว่างจุดประสงค์ส่วนตัวกับจุดประสงค์ของหน่วยงาน ผู้นำประเภทนี้จะคำนึงถึงตัวแปรอย่างน้อย 4 ประการ ในการเป็นผู้นำคือ

1. คุณลักษณะของตัวผู้นำ

2. ทักษะ ความต้องการ และคุณลักษณะส่วนตัวของผู้ใต้บังคับบัญชา

3. ธรรมชาติขององค์กร

4. สภาพทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง

สรุปได้ว่าเมื่อเวลา สถานที่ รูปแบบของหน่วยงาน จุดประสงค์ของหน่วยงาน และสภาพแวดล้อมอื่น ๆ เปลี่ยนไปแล้ว รูปแบบของการเป็นผู้นำก็จะเปลี่ยนไปด้วย

เพื่อช่วยให้เข้าใจทฤษฎีของดักลาส แมคเกรเกอร์ดีขึ้น จึงเปรียบเทียบทัศนคติของผู้นำตามทฤษฎี X และผู้นำตามทฤษฎี Y ที่มีต่อผู้ตามหรือผู้ใต้บังคับบัญชา ดังนี้

ตาราง 1 การเปรียบเทียบทัศนคติของผู้นำตามทฤษฎี X และผู้นำตามทฤษฎี Y
ที่มีต่อผู้ตามหรือผู้ใต้บังคับบัญชา

ทฤษฎี X	ทฤษฎี Y
1. มนุษย์มักเกียจคร้าน	1. มนุษย์จะขยัน
2. มนุษย์หลีกเลี่ยงงาน	2. การทำงานมีธรรมชาติเหมือนกับการเล่น และการพักผ่อน
3. มนุษย์ต้องการที่จะถูกควบคุมและรับคำสั่ง	3. มนุษย์กระตุ้นตัวเองให้ทำงาน
4. ควรใช้วินัยจากภายนอก	4. มนุษย์มีวินัยในตนเอง
5. มนุษย์หลีกเลี่ยงความรับผิดชอบ	5. มนุษย์แสวงหาความรับผิดชอบ
6. มนุษย์ขาดความคิดริเริ่มและเฉลียวฉลาด	6. มนุษย์มีความคิดสร้างสรรค์ และมี สมรรถภาพในการทำงาน

จากความเชื่อที่แตกต่างกัน ทำให้เกิดระบบการบริหารที่แตกต่างกันระหว่างระบบที่เน้นการควบคุมกับระบบที่ค่อนข้างให้อิสระภาพ ซึ่งอาจไม่ตรงกับข้อเท็จจริงที่เป็นอยู่ ด้วยเหตุนี้ศาสตราจารย์อูชิ (William G. Ouchi) ชาวญี่ปุ่น จึงได้เสนอทฤษฎี Z เพื่อหลอมรวมสองทฤษฎีเข้าด้วยกัน โดยเชื่อว่ามนุษย์มีทั้งสองธรรมชาติที่สอดคล้องกับแนวคิดตามทฤษฎี X และทฤษฎี Y จึงต้องหาทางจัดระบบให้มนุษย์ได้ใช้พลังกลุ่มเพื่อควบคุมและสร้างสรรค์ (วิชัย ต้นศิริ, 2549, 320) ซึ่งหลักการของทฤษฎี Z ดังกล่าวนี้นี้ จีระ งามกสิศิลป์ (2549, 366) ได้สรุปหลักการไว้ 3 ประการ ดังนี้

1. คนในองค์กรต้องซื่อสัตย์ต่อกัน (Trust)
2. คนในองค์กรต้องมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน (Subtlety)
3. คนในองค์กรต้องมีความใกล้ชิดเป็นกันเอง (Intimacy)

3. ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (Hierarchy of Needs)

ทฤษฎีความต้องการ (Need Theories) ที่รู้จักกันแพร่หลายมากที่สุด คือทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการ (Hierarchy of Needs) ของนักจิตวิทยาชาวอังกฤษ ชื่ออับราฮัม มาสโลว์ (Abraham H. Maslow) ซึ่งเสนอว่าบุคคลถูกหุงใจโดยความต้องการหลายประเภทและความต้องการเหล่านี้เป็นไปตามลำดับขั้น โดยมาสโลว์แบ่งความต้องการออกเป็น 5 ประเภท

(อำนาจ ชีระวิช, 2547, 408-410) ดังนี้

3.1 ความต้องการทางร่างกาย (Physiological Needs) ถือเป็นความต้องการขั้นพื้นฐานสุดของคน ซึ่งเป็นความต้องการที่จะได้รับสิ่งต่าง ๆ ในการดำรงชีวิต เช่น อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่ อาศัย ยารักษาโรค เป็นต้น ดังนั้นผู้บริหารต้องจัดหาสิ่งเหล่านี้ให้กับบุคลากรอย่างเพียงพอ หรือจ่ายค่าจ้างพื้นฐานอย่างน้อยที่สุดเพื่อให้บุคลากรสามารถดำรงชีพอยู่ได้

3.2 ความต้องการด้านความปลอดภัย (Safety Needs) เป็นความต้องการที่จะได้รับความมั่นคงปลอดภัยในการดำเนินชีวิต รวมถึงปราศจากภัยคุกคามต่าง ๆ ในการสนองความต้องการนี้ ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับความปลอดภัยและความมั่นคงในการทำงาน ตลอดจนสวัสดิการที่เป็นหลักประกันต่อความมั่นคงในการดำเนินชีวิตอันเกิดจากความเจ็บป่วย เสี่ยงชีวิต หรือตกงาน

3.3 ความต้องการทางสังคม (Social Needs) สะท้อนถึงความต้องการที่จะได้รับการยอมรับในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มหรือสังคม และความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในการสนองความต้องการในการทำงาน ผู้บริหารควรสร้างบรรยากาศในการทำงานแบบเพื่อน เน้นความสามัคคีในหมู่คณะ การทำงานเป็นคณะ และความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้จัดการ และบุคลากร

3.4 ความต้องการเกียรติยศชื่อเสียง (Esteem Needs) ความต้องการนี้แบ่งเป็น 2 ชนิด คือ การนับถือตนเอง (Self-Esteem) ในด้านความเป็นอิสระ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความรู้ความสามารถพิเศษ และความต้องการชื่อเสียง (Reputation) เป็นความต้องการได้รับคำชมเชย ความชื่นชมตำแหน่ง และการเคารพที่ควรได้รับจากบุคคลอื่น

3.5 ความต้องการความสมหวังในชีวิต (Self-Actualization Needs) ความต้องการนี้ถือเป็นขั้นสูงสุดของลำดับขั้นความต้องการ ซึ่งตามแนวคิดของมาสโลว์เกิดขึ้นเมื่อบุคคลบรรลุความต้องการในด้านต่าง ๆ แล้ว บุคคลมักต้องการทำในสิ่งที่ตนมีความภาคภูมิใจในตนเอง ดังนั้นในการตอบสนองต่อความต้องการความสมหวังในชีวิตนี้ องค์กรสามารถกระตุ้นให้เกิดขึ้นได้โดยเปิดโอกาสในด้านความก้าวหน้า การสร้างสรรค์ และการมอบหมายงานที่มีความท้าทาย ให้ดำเนินการ เป็นต้น

จากทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการ จะเห็นว่าความต้องการเหล่านี้เป็นไปตามลำดับขั้น โดยเริ่มที่ความต้องการขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ความต้องการทางร่างกาย และความต้องการด้านความปลอดภัยถือเป็นความต้องการระดับล่างสุด ซึ่งความต้องการระดับล่างสุดนี้ต้องได้รับความพอใจก่อน หลังจากนั้นบุคคลจึงจะได้รับแรงกระตุ้นให้ได้รับความพอใจในความต้องการในระดับที่สูงขึ้นตามลำดับขั้นความต้องการ เช่น ความต้องการได้รับการยกย่องสรรเสริญ เป็นต้น

เมื่อความต้องการใดได้รับความพอใจแล้ว ความต้องการนั้นจะสิ้นสุดลง ผู้บริหารจึงต้องแสวงหาวิธีการในการสร้างแรงจูงใจที่เหมาะสม สอดคล้องกับระดับความต้องการของบุคลากร เพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

4. ทฤษฎีแรงจูงใจของเฮร์ซเบิร์ก (Herzberg's Two Factor Theory)

ทฤษฎีแรงจูงใจของเฮร์ซเบิร์ก (Herzberg's Two Factor Theory) เป็นทฤษฎีซึ่งได้ขยายความทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ ทฤษฎีของเฮร์ซเบิร์กชี้ให้เห็นว่าแรงจูงใจของบุคคลเกิดจากปัจจัย 2 ปัจจัย ประกอบด้วยปัจจัยกระตุ้น (Motivation Factors) และปัจจัยค้ำจุน (Hygiene Factors) (สงวน สุทธิเลิศอรุณ; อ้างถึงใน เกศวรรณ-พลเดช, 2551, 17-18) ดังต่อไปนี้

4.1 ปัจจัยกระตุ้น (Motivation Factors) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับงาน โดยตรงเพื่อจูงใจให้คนชอบและรักงาน เป็นการกระตุ้นให้เกิดความพึงพอใจให้แก่บุคลากรในองค์กรให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เพราะเป็นปัจจัยที่สามารถตอบสนองความต้องการภายในของบุคลากร ได้แก่

4.1.1 ด้านความสำเร็จในการทำงานของบุคคล เป็นความสามารถในการแก้ไขปัญหาค้าง ๆ การรู้จักป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้น เมื่อผลงานสำเร็จจึงเกิดความรู้สึกพึงพอใจ และมีความสุขในผลสำเร็จแห่งงาน

4.1.2 ด้านการได้รับการยอมรับนับถือจากผู้บังคับบัญชาหรือเพื่อนร่วมงาน อาทิ การยกย่องชมเชย การแสดงความยินดี การให้กำลังใจ การแสดงออกถึงการยอมรับในความสามารถเมื่อได้ทำงานต่าง ๆ จนบรรลุผลสำเร็จ เป็นต้น

4.1.3 ด้านลักษณะของงานที่ปฏิบัติ มีความท้าทาย ความน่าสนใจ ความแปลกใหม่ที่จะได้เรียนรู้และศึกษา งาน โอกาสที่จะทำให้งานนั้นสำเร็จ การรับรู้หน้าที่รับผิดชอบ การควบคุมการทำงานและวิธีการทำงาน การที่บุคลากรมีความรู้สึกว่างานที่ทำเป็นงานที่สร้างสรรค์ เกิดประโยชน์ ท้าทาย สิ่งเหล่านี้จะทำให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความพึงพอใจในการทำงาน มีความต้องการที่จะปฏิบัติงาน และเกิดความผูกพันต่องาน

4.1.4 ด้านความรับผิดชอบ เป็นความพึงพอใจที่เกิดขึ้นจากการได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบงานใหม่ ๆ และมีอำนาจในความรับผิดชอบเป็นอย่างดี ไม่มีการตรวจสอบหรือควบคุมอย่างใกล้ชิด

4.1.5 ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่ง การได้รับเลื่อนตำแหน่งที่สูงขึ้นของบุคลากร การได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม หรือได้รับการอบรม

4.2 ปัจจัยคำจูน (Hygiene Factors) เป็นปัจจัยให้เกิดแรงจูงใจในการทำงานของบุคลากร และเป็นปัจจัยที่มาจากภายนอกบุคลากร ได้แก่

4.2.1 ด้านการนิเทศงาน เป็นการได้รับการเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถในรูปแบบต่าง ๆ กัน เช่น การฝึกอบรม การประชุม การศึกษาดูงาน เป็นต้น

4.2.2 ด้านสภาพแวดล้อมของงาน ได้แก่ สิ่งแวดล้อมทางกายภาพในการทำงาน รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ

4.2.3 ด้านนโยบาย เป็นปรัชญา แนวทางในการดำเนินการขององค์กร เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์

4.2.4 ด้านความสัมพันธ์ในหน่วยงาน เป็นความผูกพัน ความเกี่ยวข้อง ความร่วมมือระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับครู ครูกับเพื่อนร่วมงาน เป็นต้น

4.2.5 ด้านรายได้ หมายถึง สิ่งที่ได้รับตอบแทนจากการทำงาน ทั้งในรูปตัวเงิน และผลประโยชน์อื่น

ดังนั้นการสร้างแรงจูงใจตามแนวทฤษฎีของเฮอริชเบอร์ก ทั้งที่เป็นปัจจัยกระตุ้นซึ่งเป็นแรงจูงใจภายใน และปัจจัยคำจูนซึ่งเป็นแรงจูงใจจากภายนอก ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมสนับสนุน ช่วยเหลือเกื้อกูลบุคลากรให้ได้รับการพัฒนาตนเองให้ประสบความสำเร็จ มีความก้าวหน้า ความภาคภูมิใจในวิชาชีพ มีสวัสดิการ ขวัญกำลังใจในการทำงาน ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาพึงตระหนักในความสำคัญ และนำไปประยุกต์ใช้เพื่อขับเคลื่อนภารกิจขององค์กร ให้บรรลุเป้าหมาย

แนวทางการบริหารการศึกษา

กระบวนการบริหารการศึกษา

การบริหารมีลักษณะเป็นกระบวนการซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ หลายกิจกรรมที่ประสานสัมพันธ์กัน เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จของงาน กระบวนการบริหารได้รับการพัฒนาตลอดมาตั้งแต่ศตวรรษที่ 19 โดยมีนักวิชาการและสถาบันให้แนวคิด ดังนี้ (จิระ อกศลปี, 2549, 248-349)

1. กระบวนการบริหารของเฮลรี ฟาโย (Herri Fayol)

เฮลรี ฟาโย (Herri Fayol) ได้วิเคราะห์องค์ประกอบมูลฐานของการบริหารว่ามี 5 ประการ ซึ่งมีชื่อย่อว่า POCCC ดังนี้

1.1 การวางแผน (Planning = P) คือ การกำหนดแนวทางการใช้ทรัพยากรและแนวทางการปฏิบัติงานล่วงหน้า

1.2 การจัดองค์กร (Organizing = O) คือ การกำหนดโครงสร้างหรือส่วนงานย่อยขององค์กร พร้อมหน้าที่ความรับผิดชอบ และผู้ปฏิบัติงานในส่วนงานนั้น ๆ

1.3 การสั่งการ (Commanding = C) คือ การออกคำสั่ง การมอบหมายงาน การจูงใจ การใช้ภาวะผู้นำ และการสื่อสาร เพื่อให้บุคคลในองค์กรปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผน

1.4 การประสานงาน (Co-ordinating = C) คือ การกระทำใด ๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานสอดคล้องกัน

1.5 การควบคุม (Controlling = C) คือ การติดตามตรวจสอบและประเมินผล การปฏิบัติงานของส่วนงานและบุคคลต่าง ๆ ในองค์กรให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และมาตรฐานของแผนงาน ซึ่งจะมีการควบคุมทั้งด้านเวลา ด้านปริมาณ และด้านคุณภาพของการปฏิบัติงาน

2. กระบวนการบริหารของลูเธอร์ กุลิก และ ลินคอล์น เออร์วิค (Luther Gulick and Lyndal Urwick)

ลูเธอร์ กุลิก และ ลินคอล์น เออร์วิค (Luther Gulick and Lyndal Urwick) ได้พัฒนากระบวนการในการบริหารเป็น 7 ขั้นตอน โดยนำอักษรนำของแต่ละขั้นมาประกอบกันเป็น POSDCoRB ประกอบด้วย

2.1 การวางแผน (Planning = P) หมายถึง การจัดวางโครงการและแผนปฏิบัติการ รวมทั้งวิธีการปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้า เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน

2.2 การจัดองค์กร (Organizing = O) หมายถึง การกำหนดโครงสร้าง อำนาจหน้าที่ การแบ่งส่วนงาน และการจัดสายงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์

2.3 การจัดคนเข้าปฏิบัติงาน (Staffing = S) หมายถึง การบริหารงานด้านบุคคล ได้แก่ การจัดอัตรากำลัง การสรรหา และการพัฒนาบุคลากร

2.4 การสั่งการ (Directing = D) หมายถึง การวินิจฉัยสั่งการ การควบคุมบังคับบัญชา และการดูแลการปฏิบัติงาน

2.5 การประสานงาน (Co-ordinating = Co) หมายถึง การประสานกิจการด้าน ๆ เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วม และการดำเนินงานไปสู่จุดหมายเดียวกัน

2.6 การรายงาน (Reporting = R) หมายถึง การรายงานผลการปฏิบัติงานของหน่วยงาน เพื่อให้ผู้บริหารและสมาชิกของหน่วยงานได้รับทราบความเคลื่อนไหวของกิจการอยู่เสมอ

2.7 การงบประมาณ (Budgeting = B) หมายถึง การจัดทำงบประมาณ การจัดทำบัญชี การใช้จ่ายเงิน และการควบคุมตรวจสอบทางการเงินและสินทรัพย์

3. กระบวนการบริหารของสมาคมผู้บริหารโรงเรียนแห่งสหรัฐอเมริกา (AASA)

สมาคมผู้บริหารโรงเรียนแห่งสหรัฐอเมริกา (AASA : The American Association of School Administrators) ได้กำหนดกระบวนการบริหารไว้ 5 ประการ คือ PASCE ซึ่งประกอบด้วย

- 3.1 การวางแผน (Planning)
- 3.2 การจัดสรรทรัพยากรบุคคล อำนาจ และวัสดุ (Allocation)
- 3.3 การกระตุ้นการทำงาน (Stimulating)
- 3.4 การประสานงาน (Co-ordinating)
- 3.5 การประเมินการดำเนินงาน (Evaluating)

4. กระบวนการบริหารของซาโรช บัตรี

ซาโรช บัตรี ได้สรุปว่ากระบวนการบริหารมี 3 ขั้นตอน คือ

- 4.1 การวางแผน
- 4.2 การดำเนินงาน
- 4.3 การประเมินผล

ซึ่งกระบวนการทั้ง 3 ขั้นตอน จะเกี่ยวโยงกันเป็นลูกโซ่และเป็นพลวัตที่ไม่มีวันสิ้นสุด

เทคนิคการบริหารการศึกษา

ปัจจุบันได้มีเทคนิคการบริหารการศึกษามากมาย เป็นเสมือนเครื่องมืออำนวยความสะดวกสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาได้นำไปประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับสภาพ และบริบทของสถานศึกษาแต่ละแห่งตามความเหมาะสม เพื่อนำพองค์กรไปสู่เป้าหมาย ประกอบด้วย

1. การบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participative Management)

กรมสามัญศึกษา (อ้างถึงใน วิริยาพร ทะโท, 2549, 9) ได้ให้ความหมายว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ วิธีการหนึ่งที่ถูกนำมาใช้ในการทำงานร่วมกันของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษา ทั้งระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา

วินัย คิสสงค์ (2550, 49) ได้สรุปความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ผู้บริหารใช้การจูงใจให้ผู้ปฏิบัติงาน หรือผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีโอกาสมีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมรับผิดชอบ เพื่อพัฒนางานที่ปฏิบัติให้มีคุณภาพสูงขึ้น

สมยศ นาวิการ (2545, 1) ได้ให้ความหมายว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการให้ผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจ เน้นการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องอย่างแข็งขันของบุคคล ใช้ความคิดสร้างสรรค์และความเชี่ยวชาญในการแก้ปัญหาของการบริหาร

ที่สำคัญ อยู่บนพื้นฐานของแนวความคิดของการแบ่งอำนาจหน้าที่ที่ถือว่าผู้บริหารแบ่งอำนาจหน้าที่การบริหารของตนให้กับผู้ได้บังคับบัญชา

สรุปได้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ การที่ผู้บริหารได้ใช้วิธีการการจูงใจให้บุคลากรทุกฝ่ายในองค์กร ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้เข้ามามีบทบาทในการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ เพื่อให้ภารกิจขององค์กรบรรลุเป้าหมาย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 กำหนดให้การจัดการศึกษาของรัฐ ต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมของชุมชน ประกอบกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เปิดโอกาสให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นการกระตุ้นส่งเสริมให้ประชาชนมีความพร้อมและสนใจร่วมจัดการศึกษาเป็นเรื่องจำเป็นที่ทุกฝ่ายต้องคิดหายุทธศาสตร์ในการดำเนินการ ซึ่งมีสาระสำคัญ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550, 88-90) ดังนี้

1.1 การมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

สถานศึกษาเป็นแหล่งของการแสวงหาความรู้จึงต้องมีหลักสูตรของตนเอง คือหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วยมวลความรู้และประสบการณ์ที่สถานศึกษาวางแผน เพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยจะต้องจัดทำสาระการเรียนรู้ทั้งรายวิชาพื้นฐานและรายวิชาเพิ่มเติมเป็นรายปี หรือรายภาค จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทุกภาคเรียนและกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จึงต้องอาศัยความร่วมมือจากชุมชนและผู้เกี่ยวข้อง ดังนี้

1.1.1 การสร้างหลักสูตรสถานศึกษา สถานศึกษาต้องมีวิสัยทัศน์ซึ่งทำได้โดยอาศัยความร่วมมือของชุมชน พ่อแม่ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ ผู้เรียน ภาคธุรกิจ ภาครัฐในชุมชน ร่วมกับสถานศึกษาแสดงความประสงค์อันสูงส่งหรือวิสัยทัศน์ที่ปรารถนาให้สถานศึกษาเป็นสถาบันที่พัฒนาผู้เรียนที่มีพันธกิจหรือภาระหน้าที่ร่วมกันในการกำหนดงานที่สำคัญของสถานศึกษาพร้อมด้วยเป้าหมาย มาตรฐาน แผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการ และการติดตามผล

1.1.2 การกำกับ ติดตาม ประเมินและรายงานการใช้หลักสูตรสถานศึกษา เป็นกระบวนการที่สำคัญต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบในลักษณะการสร้างเครือข่ายให้ครอบคลุมทุกหน่วยงานทุกระดับรวมทั้งการมีส่วนร่วมของชุมชนในรูปแบบของคณะกรรมการ เพื่อค้นหาแนวทางร่วมกันในการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา

1.2 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

การสร้างสายสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดเป็นยุทธศาสตร์ที่จำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องตระหนัก และเร่งพัฒนาตนเองให้เป็นนักบริหารมืออาชีพ มีเทคนิค

การบริหารจัดการที่เข้าถึงชุมชน และสามารถสร้างเครือข่ายพัฒนาด้วยสายสัมพันธ์อันอบอุ่น โดยมีเทคนิคการสร้างพลังชุมชน ดังต่อไปนี้

1.2.1 สร้างความศรัทธาและความเชื่อมั่นต่อชุมชน โดยหมั่นสร้างสรรค์และชี้ช่องทางภาพสว่างงามของโรงเรียนในอนาคต เพื่อกระตุ้นให้ร่วมเดินทางสู่เป้าหมายด้วยความมุ่งมั่น ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้เสียดสีทุกรูปแบบให้ชุมชนและเพื่อนร่วมงานได้เห็นถึงความจริงใจ

1.2.2 ฝึกเป็นคนใจกว้างมีจิตสาธารณะ ขอมรับการเปิดเวทีและโอกาสให้ชุมชน เพื่อนร่วมงานร่วมออกแบบสร้างสรรค์งาน ผู้บริหารมีหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน ยกย่องชมเชย ให้กำลังใจ และต้องหมั่นประชาสัมพันธ์งานต่อสาธารณชน

1.2.3 ตระหนักในสิ่งจำเป็นที่ขาดแคลน ไม่วางเฉยหรือรอท่าที ต้องร่วมแสวงหาช่องทางที่เหลือเพื่อการนำเข้าสู่สิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ มีความเชื่อพื้นฐานว่าทุกอย่างทำได้หากตั้งใจทำ

1.2.4 ต้องหมั่นปรับปรุงบุคลิกของตนเองให้เป็นคนมีเสน่ห์ เป็นที่ชื่นชมศรัทธาของชุมชนและเพื่อนร่วมงาน ต้องคำนึงเสมอว่าทุกอย่างก้าวคือ ประสิทธิภาพขององค์กร และผู้บริหารคือสัญลักษณ์ของชุมชน

1.2.5 อ่อนน้อมถ่อมตน วางตัวเรียบง่าย อยู่ร่วมกับชุมชนและเพื่อนร่วมงานได้ทุกสถานการณ์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจ

1.2.6 หลีกเลี่ยงการโต้แย้งที่ไร้เหตุผล พัฒนาทักษะการประนีประนอม และการเจรจาต่อรองให้มีประสิทธิภาพ

1.2.7 ให้การต้อนรับชุมชนด้วยบรรยากาศแห่งมิตรภาพ อบอุ่นเป็นกันเอง

1.2.8 พัฒนาเทคนิคการวิเคราะห์ชุมชนเชิงลึกเพื่อสำรวจจุดเด่น จุดด้อย เป็นฐานข้อมูลในการร่วมพัฒนาชุมชนและโรงเรียนไปพร้อม ๆ กัน

1.2.9 หมั่นแสวงหาแหล่งงบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์ จากหน่วยงานอื่น ห้างร้าน บริษัท มูลนิธิ สมาคม โดยใช้โครงการนำเสนอขอรับความช่วยเหลือ

1.2.10 สร้างและพัฒนาค่านิยมเพื่อสร้างสัมพันธ์อันดีกับชุมชนอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ

1.3 บทบาทของชุมชนในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

1.3.1 การมีส่วนร่วมในการจัดและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้งที่บ้าน และที่สถานศึกษา รวมทั้งแหล่งเรียนรู้ทั้งหลาย

1.3.2 การกำหนดนโยบาย เป้าหมายในการจัดการศึกษาแก่สถานศึกษา

1.3.3 การประชาสัมพันธ์สนับสนุนกิจกรรมทางการศึกษา ร่วมสร้างความรู้ความเข้าใจ และเจตคติที่ถูกต้องแก่ผู้เรียน ครู ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้อง นำไปสู่การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ

1.3.4 การเป็นผู้สนับสนุนทรัพยากรและบุคลากรในการจัดการศึกษา

1.3.5 การตรวจสอบการจัดการศึกษา เป็นการตรวจสอบจากผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษาในเรื่องการวัดผลการปฏิบัติ การพัฒนาตนเองของครูและนักเรียน การปรับปรุงบรรยากาศการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การบริหารและปฏิบัติงานของสถานศึกษา

1.4 กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

1.4.1 สำรวจความต้องการ คือสำรวจข้อมูลพื้นฐาน ความต้องการของสถานศึกษา วิเคราะห์สภาพของสถานศึกษา โดยการซักถาม สังเกต สัมภาษณ์

1.4.2 การกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา โดยยึดมั่นมาตรฐานตามที่คณะรัฐมนตรีประกาศ และมาตรฐานที่เกิดจากความต้องการของชุมชน

1.4.3 การวางแผนพัฒนา คือการวางแผนพัฒนาสถานศึกษาตามวิสัยทัศน์ พันธกิจของสถานศึกษาที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยการจัดทำแผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการประจำปี

1.4.4 กิจกรรมปฏิบัติ คือแนวทางการปฏิบัติที่จะนำไปสู่ความสำเร็จตามวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา

1.4.5 การประเมินผล คือการประเมินผลแนวทางปฏิบัติแต่ละด้านของการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยเน้นผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.4.6 การสรุปผลการมีส่วนร่วมของชุมชน คือการนำผลการประเมินไปใช้เพื่อพัฒนาปรับปรุงข้อบกพร่องที่เกิดจากการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการประจำปีและแผนกลยุทธ์ เพื่อให้การบริหารจัดการสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นไปอย่างต่อเนื่อง เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนและชุมชนอย่างแท้จริงนั้น ชุมชนและสถานศึกษาควรทบทวนกระบวนการทำงานร่วมกัน

จากแนวคิด นโยบาย กฎหมาย และแนวทางการจัดการศึกษาในปัจจุบัน ล้วนสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญ ความตระหนักในคุณค่าของการเปิดโอกาสให้ชุมชน สังคม และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้เข้ามามีบทบาทและส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากขึ้น ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2542, 17) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ ดังนี้

1. ช่วยสร้างความสามัคคีรวมพลังของบุคคลในองค์กร
2. ช่วยให้ทราบถึงความต้องการขององค์กรทั้งหมด

3. ช่วยเพิ่มพูนประสิทธิภาพการทำงานให้สูงขึ้น
4. ช่วยลดความขัดแย้งและการต่อต้านจากพนักงานระดับล่าง
5. ช่วยสร้างบรรยากาศในการทำงาน และทำให้สุขภาพจิตของคนในองค์กรดีขึ้น
6. ช่วยเพิ่มผลผลิตในองค์กร
7. สร้างสรรค์หลักการประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นในองค์กร
8. ช่วยลดค่าใช้จ่ายในการบริหารงาน ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและทะนุถนอม
9. ทำให้ผู้มีส่วนร่วมเกิดความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร
10. ช่วยแบ่งเบาภาระหน้าที่ของผู้บริหารในการควบคุมงานให้น้อยลง และทำให้ผลของงานดีขึ้น

2. การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management : SBM)

กรมสามัญศึกษา (2544, 8) ได้สรุปความหมายของการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management) ว่าเป็นแนวคิดทางการบริหารและจัดการศึกษาที่มุ่งให้สถานศึกษาเป็นองค์กรหลักในการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ (Efficiency & Effectiveness School) ภายใต้กรอบกฎหมายที่กำหนดโดยมีการกระจายอำนาจการตัดสินใจที่จะพัฒนานโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ของสถานศึกษา และร่วมมือดำเนินการทั้งด้านวิชาการ บุคลากร งบประมาณ และบริหารทั่วไปโดยบุคคลที่มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างเท่าเทียมกัน โดยมุ่งเน้นผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบที่เกิดกับผู้เรียนเป็นสำคัญ ภายใต้การมีส่วนร่วมและการตรวจสอบของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งในเรื่องนี้อนุสรณ์ พูเจริญ (อ้างถึงใน โพธิญาณ ก้านจักร, 2547, 16-18) กล่าวว่า การบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management) เป็นการจัดการศึกษา ในระดับโรงเรียนซึ่งได้รับอิทธิพลจากการเปลี่ยนแปลงของโลกทางธุรกิจอุตสาหกรรมที่ประสบความสำเร็จจากหลักการ วิธีการ และกลยุทธ์ในการทำให้องค์กรมีประสิทธิภาพ ผลการปฏิบัติงานมีคุณภาพสร้างผลกำไรและสร้างความพึงพอใจแก่ลูกค้าและผู้เกี่ยวข้องมากขึ้น ความสำเร็จดังกล่าวนี้ทำให้ประชาชนและผู้เกี่ยวข้องเห็นว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดีขึ้นนั้นต้องปรับกระบวนการและวิธีการที่เคยเน้นแต่เรื่องการเรียนรู้การสอน ไปสู่การบริหารโดยกระจายอำนาจไปยังโรงเรียนที่เป็นหน่วยปฏิบัติ และให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษาอย่างแท้จริง

การบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานนับเป็นกลยุทธ์ในการปรับปรุงการศึกษาโดยเปลี่ยนอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจจากส่วนกลางไปยังแต่ละโรงเรียน โดยให้คณะกรรมการ โรงเรียน (School Council หรือ School Board) ซึ่งประกอบด้วย ผู้ปกครอง ครู สมาชิกในชุมชน ผู้ทรงคุณวุฒิ ศิษย์เก่า และผู้บริหาร โรงเรียน ได้มีอำนาจในการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียน มีหน้าที่

และความรับผิดชอบในการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และบริหารทั่วไป ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

2.1 หลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ (2550, 83-84) ได้สรุปหลักการสำคัญของการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานโดยทั่วไป ได้แก่

2.1.1 หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) เป็นการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาจากส่วนกลางไปยังสถานศึกษาให้มากที่สุด โดยเชื่อว่าสถานศึกษาเป็นหน่วยสำคัญในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการศึกษาของผู้เรียน

2.1.2 หลักการมีส่วนร่วม (Participation or Collaboration or Involvement) เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีส่วนร่วมในการบริหาร ตัดสินใจ และร่วมจัดการศึกษา ทั้งครู ผู้ปกครอง ผู้แทนชุมชน ตัวแทนศิษย์เก่า และตัวแทนนักเรียน การมีส่วนร่วมจะทำให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและรับผิดชอบในการจัดการศึกษามากขึ้น

2.1.3 หลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้ประชาชน (Return Power to People) ในอดีตการจัดการศึกษาจะมีความหลากหลาย บางแห่งก็ให้วัดหรือองค์กรในท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการ ต่อมามีการรวมการจัดการศึกษาไปให้กระทรวงศึกษาธิการเพื่อให้เกิดเอกภาพและมาตรฐานทางการศึกษา แต่เมื่อประชากรเพิ่มมากขึ้น ความเจริญต่าง ๆ รุดหน้าอย่างรวดเร็ว การจัดการศึกษาจากส่วนกลางเริ่มมีข้อจำกัด เกิดความล่าช้าและไม่สนองความต้องการของผู้เรียนและชุมชนอย่างแท้จริง จึงต้องมีการคืนอำนาจให้ท้องถิ่นและประชาชนได้จัดการศึกษาเองอีกครั้ง

2.1.4 หลักการบริหารตนเอง (Self-Managing) โดยมีความเชื่อว่าวิธีทำงานให้บรรลุเป้าหมายสามารถทำได้หลายวิธี การที่ส่วนกลางทำหน้าที่เพียงกำหนดนโยบายและเป้าหมายแล้วปล่อยให้โรงเรียนมีระบบบริหารด้วยตนเอง โดยให้สถานศึกษามีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการดำเนินงาน ซึ่งอาจดำเนินการได้หลากหลายด้วยวิธีการแตกต่างกันตามสภาพของแต่ละสถานศึกษาผลที่ได้น่าจะมีประสิทธิภาพสูงกว่าเดิมที่ทุกอย่างถูกกำหนดมาจากส่วนกลาง ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม

2.1.5. หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล (Check and Balance) ส่วนกลางมีหน้าที่กำหนดนโยบายและควบคุมมาตรฐาน มีองค์กรอิสระทำหน้าที่ตรวจสอบคุณภาพการบริหารจัดการศึกษา เพื่อให้มีคุณภาพและมาตรฐานให้เป็นไปตามกำหนดและเป็นไปตามนโยบายของชาติ

2.2 รูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

จากหลักการดังกล่าวทำให้เกิดความเชื่อมั่นว่า การบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน จะเป็นการบริหารงานที่ทำให้เกิดประสิทธิผลมากกว่ารูปแบบการจัดการศึกษาที่ผ่านมา รูปแบบการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน จะอยู่ในรูปแบบใดนั้นดูได้จากรูปแบบการตัดสินใจ ในการบริหารงานในโรงเรียนตามแบบการกระจายอำนาจ คือ แบบมอบอำนาจ หรือแบ่งงาน และอำนาจ โดยทั่วไปแล้วพบว่ามี 4 รูปแบบหลัก ดังที่เมอร์ฟีและเบ็ค (Murphy and Beck; อ้างถึง ใน สมาน อัสวภูมิ, 2549, 102-103) ได้รวบรวมไว้ดังนี้

2.2.1 รูปแบบที่มีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นหลัก (Administration Control) ผู้บริหาร เป็นประธานคณะกรรมการ ส่วนกรรมการอื่น ๆ ได้มาจากการเลือกตั้งหรือคัดเลือกจากกลุ่ม ผู้ปกครอง ครู และชุมชน คณะกรรมการมีบทบาทให้คำปรึกษา แต่อำนาจการตัดสินใจยังคงอยู่ที่ ผู้บริหารสถานศึกษา

2.2.2 รูปแบบที่มีครูเป็นหลัก (Professional Control) เกิดจากแนวคิดที่ว่าครูเป็นผู้ใกล้ชิดผู้เรียนมากที่สุด ย่อมรู้ปัญหาได้ดีกว่าและสามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุด ตัวแทนคณะครูจะมี สัดส่วนมากที่สุดในคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารยังคงเป็นประธานคณะกรรมการ สถานศึกษา บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาเป็นคณะกรรมการบริหาร

2.2.3 รูปแบบที่ชุมชนมีบทบาทหลัก (Community Control) แนวคิดสำคัญ คือ การจัดการศึกษาควรสนองความต้องการและค่านิยมของผู้ปกครองและชุมชนมากที่สุด ตัวแทน ของผู้ปกครองและชุมชนจึงมีสัดส่วนในคณะกรรมการสถานศึกษามากที่สุด มีตัวแทน ของผู้ปกครองและชุมชนเป็นประธานคณะกรรมการ โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการ และเลขานุการ บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาเป็นคณะกรรมการบริหาร

2.2.4 รูปแบบที่ครูและชุมชนมีบทบาทหลัก (Professional Community Control) แนวคิดเรื่องนี้เชื่อว่าทั้งครูและผู้ปกครองต่างมีความสำคัญในการจัดการศึกษาแก่ผู้เรียน เนื่องจากมี ความใกล้ชิดผู้เรียนมากที่สุด รับรู้ปัญหาและความต้องการได้ดีที่สุด สัดส่วนของครูและผู้ปกครอง (ชุมชน) ในคณะกรรมการสถานศึกษาจะมีเท่า ๆ กัน แต่มากกว่าตัวแทนกลุ่มอื่น ๆ ผู้บริหาร สถานศึกษาเป็นประธาน บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาเป็นคณะกรรมการบริหาร

2.3 เงื่อนไขความสำเร็จของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

การนำการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างสัมฤทธิ์ผลนั้น จีระ งอกศิลป์ (2549, 413-414) ได้สรุปปัจจัยที่เป็นเงื่อนไขของความสำเร็จไว้ ดังนี้

2.3.1 ผู้บริหารจะต้องมีคุณลักษณะของผู้นำทางวิชาการอย่างแท้จริง ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการได้ นิเทศได้ และเป็นแบบอย่างที่ดี สามารถจูงใจให้ครูทุกคนอยากทำงานและมุ่งไปที่ความสำเร็จของงาน

2.3.2 ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษามีความเข้าใจในบทบาทของตน สร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องการบริหารและจัดการศึกษา และประการสำคัญที่สุด คือทุกฝ่ายจะต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ของสถานศึกษาและผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.3.3 ต้องมีการกระจายอำนาจอย่างแท้จริง ให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมมากที่สุด

2.3.4 เน้นการพัฒนาวิชาชีพให้แก่บุคลากรในโรงเรียน โดยให้ความสำคัญกับการสื่อสาร เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและการยอมรับ

2.3.5 ให้รางวัลแก่ผู้ที่มีผลงานดีเด่น โปร่งใส เสริมสร้างระบบคุณธรรมเพื่อเสริมแรงจูงใจให้สมาชิกในองค์กรได้ทำงานอย่างมีความสุข

2.3.6 ต้องเน้นที่ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน เพราะการเรียนรู้ คือหัวใจของการบริหาร และจัดการศึกษาที่สถานศึกษาต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน มีการประเมินผลตามสภาพจริง มีแผนการเรียนและมีการวิจัยในชั้นเรียน

2.3.7 ต้องมียุทธศาสตร์การสร้างเครือข่าย เช่น เครือข่ายผู้ปกครอง เครือข่ายชุมชน เครือข่ายศิษย์เก่า เพื่อพัฒนาการศึกษาาร่วมกัน

3. การบริหารแบบเดินไปเดินมา (Walk Around Management)

การบริหารแบบเดินไปเดินมา (Walk Around Management) คือ การบริหารแบบเดินไปโดยรอบ โดยการเดินไปเยี่ยมชมพูดคุยกับบุคลากรในหน่วยงานต่าง ๆ ทุกหน่วยงานให้มากขึ้น

ปัญหาประการหนึ่งของการบริหารสถานศึกษา คือผู้บริหารส่วนหนึ่งมักจะคอยรับการรายงานจากหัวหน้าฝ่ายหรือหัวหน้ากลุ่มงานเพียงบางคน ซึ่งบางครั้งอาจเป็นช่องว่างในการรับรู้ข้อมูล และความเคลื่อนไหวภายในองค์กร จึงรับรู้แต่เพียงด้านเดียว ทำให้การวินิจฉัยสั่งการผิดพลาด และส่งผลให้การบริหารจัดการองค์กรประสบความสำเร็จได้ ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของธนิษฐ์ เจียรวนนท์ (อ้างถึงใน ธนอมศักดิ์ จิรายุสวัสดิ์, 2551, 51-52) ที่กล่าวว่าผู้บริหารที่จะประสบความสำเร็จนั้น นอกจากตนเองจะมีความรู้ความสามารถในการตัดสินใจอย่างถูกจังหวะรวมถึงมองการณ์ไกลแล้ว ยังต้องได้รับความร่วมมือจากพนักงานในระดับปฏิบัติอย่างเต็มความสามารถ นั่นคือการเป็นเจ้านายที่ดี ต้องทำตัวเหมือนนกแต่ให้เป็นเหมือนหนอน เพราะการทำตัวเหมือนนกอาจทำให้คิดว่าตนเองเหนือผู้อื่นอยู่ตลอดเวลา ซึ่งเป็นสาเหตุให้เกิด

ความห่างเหินกับผู้ได้บังคับบัญชา จึงต้องทำตัวเหมือนหนอนเพื่อสร้างสายสัมพันธ์อันดีกับผู้คนในองค์กรควบคู่ไปด้วย

จูกา เทียนไทย (2547, 50-51) ได้เสนอวิธีการบริหารแบบนี้ว่า ผู้บริหารจะออกเยี่ยมเยียนผู้ได้บังคับบัญชาในแต่ละวัน เพื่อพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับงานที่รับผิดชอบ นอกจากนี้อาจยังพูดคุยถึงเรื่องส่วนตัว ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และความเคียดแค้นต่าง ๆ ใช้เวลาราว 15-20 นาที สำหรับผู้ได้บังคับบัญชาแต่ละคน โดยมีความต่อเนื่องในการออกเยี่ยมเยียนให้ทั่วถึงที่สุด เมื่อผู้บริหารกลับสู่ที่ทำงานของตน ก็จะพยายามนำสิ่งที่ได้รับมาพิจารณาปรับปรุงพัฒนา เพื่อให้ปัญหาที่พบจากการดำเนินงานได้รับการแก้ไข ผู้บริหารจึงต้องสลัดความเป็นเจ้าขุนมูลนายหรือความเป็นผู้บังคับบัญชาออกไปบางส่วน การออกมาสัมผัสกับสายงานและบุคลากรโดยตรงของผู้บริหารนี้ จะทำให้ผู้บริหารได้ทราบถึงแก่นแท้ของปัญหาในองค์กรได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ทำให้ทราบถึงปัญหาและสภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรในแต่ละวัน แทนที่จะคอยรับฟังการรายงานที่ส่งขึ้นไปเท่านั้น มีนักวิชาการด้านการบริหารได้ตั้งข้อสังเกตไว้ว่า ผู้บริหารที่จะทำให้องค์กรมีศักยภาพสูงและประสิทธิภาพที่ดีนั้น ผู้บริหารควรสนใจทั้งในด้านผลผลิต และควรสนใจด้านมนุษย์ด้วย เพราะการให้ความห่วงใยและสนใจในตัวมนุษย์จะทำให้องค์กรเต็มไปด้วยมิตรภาพ และจะมีผลไปถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ได้บังคับบัญชาในแง่ของความเชื่อและไว้วางใจในตัวผู้บริหาร อย่างไรก็ตาม การบริหารแบบเดินไปเดินมานี้ ผู้บริหารจะต้องพยายามทำตัวไม่ให้ผู้ได้บังคับบัญชาอึดอัดใจจนมองว่าเป็นการคอยจับผิด

4. เทคนิคการบริหารจุดเด่น (Benchmarking)

การจัดสรรทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด เป็นบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารที่ต้องค้นหาวิธีการใหม่ ๆ เพื่อความอยู่รอดในองค์กร เทคนิคการบริหารจุดเด่น (Benchmarking) เป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถช่วยให้องค์กรสามารถค้นหาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค เพื่อแก้ปัญหาด้วยการแสวงหาองค์ความรู้ใหม่ในการสร้างผลิตภัณฑ์และบริการที่ได้คุณภาพ รวมทั้งวิธีการปฏิบัติงานที่ดีกว่าเดิม ซึ่งปัจจุบันหลายองค์กรได้นำวิธีการนี้ไปใช้เพื่อก่อให้เกิดนวัตกรรมใหม่ อันนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงอย่างคั่งเนื่อง นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของเทคนิคการบริหารจุดเด่น (Benchmarking) ไว้ดังนี้

องค์กรยูเนสโก (UNESCO; อ้างถึงใน นิภา พงศ์วิรัตน์, 2547, 62) ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า เทคนิคการบริหารจุดเด่น คือ เครื่องมือในการพัฒนาตนเองขององค์กร ซึ่งเปรียบเทียบกับผู้อื่นในเรื่องจุดอ่อนจุดแข็ง และเรียนรู้ที่จะพัฒนา

สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ (2545, 309) ให้ความหมายว่า เทคนิคการบริหารจุดเด่น หมายถึง วิธีการในการวัดและเปรียบเทียบผลิตภัณฑ์ บริการ และวิธีปฏิบัติกับองค์กรที่สามารถทำ

ได้ดีกว่า เพื่อนำผลการเปรียบเทียบมาใช้ในการปรับปรุงองค์กรของตนเอง เพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ
ในธุรกิจ

จิระ งอกศิลป์ (2549, 391) ให้ความหมายว่า เทคนิคการบริหารจุดเด่น หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์ วัด และเปรียบเทียบทั้งผลิตภัณฑ์ บริการ กระบวนการทำงาน และวิธีปฏิบัติงานกับองค์กรที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นแบบอย่างที่ดีเยี่ยมในสาขาหนึ่ง ๆ แล้วนำผลการเปรียบเทียบนั้นมาปรับใช้ เพื่อปรับปรุงกระบวนการธุรกิจ ผลิตภัณฑ์ และบริการขององค์กร ให้มีความเป็นเลิศ

สรุปได้ว่า การบริหารจุดเด่น (Benchmarking) หมายถึง กระบวนการวัดและเปรียบเทียบกับองค์กรที่สามารถทำได้ดีกว่า และนำผลการเปรียบเทียบมาใช้ในการปรับปรุงองค์กรของตน เพื่อช่วยพัฒนาศักยภาพขององค์กรอย่างเป็นรูปธรรมและเป็นระบบต่อเนื่อง

นงลักษณ์ ทองศรี (2549, 239-241) ได้นำเสนอกระบวนการของเทคนิคการบริหารจุดเด่น ซึ่งเป็นขั้นตอนการเรียนรู้การปฏิบัติงานอย่างเปิดเผยจากองค์กรอื่น เพื่อค้นหาวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุดกับองค์กรของตน หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าการปฏิบัติงานที่นำองค์กรสู่ความเป็นเลิศ (Best Practices) การดำเนินการดังกล่าวควรทำอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยได้จำแนกกระบวนการเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวางแผน (Planning) เป็นการคิดค้นปัญหาและอุปสรรคในการทำงานจากจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคที่เป็นอยู่ในขณะนั้น เพื่อกำหนดหัวข้อเรื่องที่สนใจและวัตถุประสงค์ของการทำงาน จากนั้นจึงแสวงหาข้อมูลของตัวแบบองค์กรอื่นที่ประสบความสำเร็จ ทั้งในด้าน จุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหาและอุปสรรค ตลอดจนวิธีการทำงาน

2. การวิเคราะห์ (Analysis) เป็นการนำข้อมูลที่รวบรวมมาได้ นำมาวิเคราะห์ สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกที่แตกต่างกันระหว่างตัวแบบขององค์กรอื่นกับองค์กรของตน โดยวิเคราะห์เกี่ยวกับบุคคล หน่วยงานย่อย ภาพรวมขององค์กร คู่แข่งขัน สภาพแวดล้อมทั่วไป เพื่อเปรียบเทียบวิธีการทำงาน และค้นหาปัญหา อุปสรรค พร้อมทั้งวิธีการแก้ไข

3. การบูรณาการ (Integration) เป็นวิธีนำผลของการวิเคราะห์มาสร้างแนวทางปฏิบัติ ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในการทำงานร่วมฟังคำชี้แจง และแสดงความคิดเห็นเพื่อการตั้งเป้าหมายร่วมกัน กำหนดเกณฑ์มาตรฐาน และวิธีการที่เหมาะสมในการปรับปรุงองค์กร

4. การปฏิบัติ (Implementation) เป็นขั้นตอนที่นำแผนปฏิบัติงานที่กำหนดไว้มา ดำเนินงาน ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับกิจกรรมที่ต้องทำ ขั้นตอนการดำเนินงาน ระยะเวลา สถานที่ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ และวิธีการประเมินผลงาน

5. การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง (Improvement) เป็นขั้นตอนสุดท้ายที่มีความสำคัญมากที่จะทำให้องค์กรมีความมั่นคงตลอดไป เพราะการดำเนินงานใด ๆ ย่อมเกิดปัญหาอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นผู้ปฏิบัติต้องติดตาม ตรวจสอบ และปรับปรุงแก้ไขการทำงานในทุกขั้นตอนอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดการพัฒนาศักยภาพขององค์กรต่อไป

5. การบริหารคุณภาพทั้งองค์กร (Total Quality Management : TQM)

นับตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 เป็นต้นมา ได้มีการบรรจุและเน้นในเรื่องการพัฒนาทรัพยากรบุคคลไว้เป็นเรื่องสำคัญ เพราะเชื่อว่าบุคคล คือ ทรัพยากรของชาติจะต้องได้รับการพัฒนาอย่างถูกวิธีจึงจะเอื้อประโยชน์สูงสุดต่อสังคม การพัฒนาทรัพยากรบุคคลจะเดินควบคู่ไปกับการบริหารคุณภาพทั้งองค์กร (Total Quality Management) อันเป็นแนวคิดที่ได้รับการเผยแพร่อย่างกว้างขวาง (อนันต์ชัย พงศ์สุวรรณ, 2547, 3)

การบริหารคุณภาพทั้งองค์กร หรือ TQM เริ่มขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2499 โดยไฟเกนบวม (Armand V. Feigenbaum) ได้นำแนวคิดของจูรัน (Joseph M. Juran) ไปพัฒนาและเสนอให้มีการควบคุมคุณภาพของทุกคนในองค์กร (Total Quality Control หรือ TQC) วัตถุประสงค์ที่สำคัญของ TQM คือ การปรับปรุงการทำงานอย่างต่อเนื่องเพื่อให้การดำเนินงานในทุก ๆ ด้านมีคุณภาพ ผลจากการทำงานที่มีคุณภาพจะได้ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีคุณภาพตามความต้องการและความคาดหวังของลูกค้า (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2546, 416) โดยมีหลักการสำคัญ คือ เน้นให้สมาชิกทุกคนในองค์กร นับตั้งแต่ผู้บริหารระดับสูงจนถึงพนักงานระดับล่างได้มีส่วนร่วมในการปรับปรุงชีวิตการทำงาน และกระบวนการทำงานให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา เทคนิคกระบวนการบริหารคุณภาพทั้งองค์กร (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2541, 14) มีองค์ประกอบ 8 ประการ ดังนี้

1. เจตจำนงอันมุ่งมั่นและความผูกพันที่มีต่อคุณภาพ (Commitment) หมายถึง องค์กรต้องผูกพันตัวเองในการปรับปรุงคุณภาพด้วยความมุ่งมั่นจริงจัง ยาวนาน และทั่วทั้งองค์กร ความผูกพันในที่นี้หมายถึงการเสียสละทรัพยากร เช่น เวลา กำลังคน และงบประมาณด้วย

2. ระวังภัยให้เกิดการรับรู้และเข้าใจอย่างลึกซึ้งซึ่งจนเกิดจิตสำนึกทั่วทั้งองค์กร (Awareness) หมายถึง การถ่ายทอดนโยบายให้พนักงานทุกคนได้ทราบ ซึ่งเจตจำนงอันแน่วแน่ของฝ่ายบริหารในการพัฒนาคุณภาพทั่วทั้งองค์กร

3. ตั้งเป้าหมายพัฒนาคุณภาพ (Results) การตั้งเป้าหมาย คือ การกำหนดผลสำเร็จของกิจกรรมที่ควรจะได้

4. จัดโครงสร้างองค์กร (Organization) หมายถึง การจัดโครงสร้างองค์กรด้านพัฒนาคุณภาพเพื่อให้ทุกคนมีบทบาทและมีส่วนร่วม จัดทำหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะทำงานและหน่วยงานแต่ละระดับ

5. วางแผนปฏิบัติการ (Plan) หมายถึง การวางแผนปฏิบัติการเพื่อให้ระบบการพัฒนาคุณภาพปรากฏเป็นจริงในองค์กร โดยนำเอาองค์ประกอบของการบริหารคุณภาพทั้งองค์กร 8 ประการนี้ มาแตกเป็นกิจกรรมย่อย ๆ เพื่อนำไปปฏิบัติ โดยระบุผู้รับผิดชอบและเวลาที่จะดำเนินการให้สำเร็จไว้ด้วย และสามารถทำขนานกันไปทั้ง 8 องค์ประกอบได้ แต่อาจจัดลำดับก่อนหลังและความยากง่ายของกิจกรรม

6. ติดตามความก้าวหน้าและประเมินผล (Accountability) เมื่อพนักงานมีความผูกพันและรับผิดชอบต่อเป้าหมายของแต่ละกลุ่มแล้ว คณะทำงานพัฒนาคุณภาพจะต้องมีระบบติดตามความก้าวหน้า ควบคุมดูแล สนับสนุนชี้แนะ วัตถุประสงค์งาน และประเมินความสำเร็จ

7. แสดงความชื่นชมต่อพนักงานในความก้าวหน้าหรือความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพ (Recognition) หมายถึง การที่ผู้บริหารระดับสูงแสดงความชื่นชมต่อความก้าวหน้า หรือความสำเร็จ หรือการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพของพนักงาน ขณะเดียวกันก็เป็นการรณรงค์กระตุ้นให้พนักงานที่ยังไม่เข้าร่วม หันเข้ามาร่วม หรือสนับสนุนกิจกรรมคุณภาพด้วยความสมัครใจ

8. ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงระบบพัฒนาคุณภาพ (Renewal) ระบบพัฒนาคุณภาพจำเป็นต้องมีการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลง เพื่อให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป และสอดคล้องกับประสบการณ์ของพนักงานที่เพิ่มพูนขึ้น ซึ่งจะทำให้ระบบการพัฒนาคุณภาพกลายเป็นวิถีชีวิตหรือวัฒนธรรมของพนักงานในองค์กรระยะยาว

คอสติน (Costin, 1999; อ้างถึงใน ปราชญา กล้าผจญ และสมศักดิ์ คงเที่ยง, 2542, 132) ระบุว่า การการบริหารคุณภาพทั้งองค์กรนั้นจะต้องเน้นที่

1. คุณภาพ
2. มุ่งความสนใจที่ลูกค้า
3. มีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง
4. ทำให้กระบวนการทำงานดีขึ้นกว่าเดิม
5. ขยายแนวความคิดให้กว้างขวางออกไป
6. แสวงหาข้อมูลเพิ่มเติมอยู่เสมอ
7. กำจัดงานที่ซ้ำซ้อนออกไปให้หมด
8. ทำงานเป็นทีม
9. เสริมสร้างพลังในการทำงานให้แก่พนักงาน

10. ฝึกอบรม และชื่นชมยินดีกับความสำเริงของผู้ปฏิบัติงาน

11. มีวิสัยทัศน์

12. มีภาวะผู้นำ

6. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy)

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ แนวทางพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นปรัชญาการดำเนินชีวิตที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการได้กับทุกหน่วยงานทุกระดับ หลักการสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือการพึ่งตนเอง เมื่อนำมาใช้ในการบริหารระดับชาติ คือการพัฒนาประเทศชาติอย่างสมดุล บนพื้นฐานของความพอดีระหว่างสังคมเมืองกับสังคมชนบท หลักอีกประการหนึ่งคือการเดินทางสายกลาง เป็นการบริหารที่ตั้งอยู่บนความไม่ประมาท ดำเนินกิจการที่เหมาะสมกับสถานภาพของตนเอง อาศัยหลักการพึ่งพิงตนเอง ลดแนวคิดบริโภคนิยม แนวทางเศรษฐกิจพอเพียงเชื่อว่า การบริหารใด ๆ จะต้องมีความละเอียดรอบคอบและไม่เป็นการทำร้ายตนเอง สามารถถ่วงถ่วงแนวคิดและวิธีปฏิบัติที่ได้รับอิทธิพลมาจากวัฒนธรรมอื่น ซึ่งระยะหลังเป็นวัฒนธรรมตะวันตกที่เน้นการบริโภคโดยการโฆษณาตามสื่อ ทำให้ผู้บริโภคซึ่งขาดความรู้เท่าทัน เกิดแรงจูงใจที่จะซื้อโดยขาดการยับยั้งชั่งใจ เมื่อนำแนวคิดจากวัฒนธรรมอื่นมาใช้ นั่น จะต้องประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับวัฒนธรรมของท้องถิ่น จึงจัดว่าเป็นปรัชญาการพึ่งพิงตนเองท่ามกลางความรุนแรงของกระแสโลกาภิวัตน์ (อนันต์ชัย พงศ์สุวรรณ, 2549 ,161-162) การที่จะทำให้แนวทางเศรษฐกิจพอเพียงกลายเป็นวัฒนธรรมหลักในการใช้ชีวิตของคนในสังคม จำเป็นต้องมีกระบวนการหล่อหลอมให้ทุกคนสามารถนำหลักการนี้ไปประยุกต์ใช้ได้เป็นอย่างดี การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะทำให้เกิดกระบวนการดังกล่าว ความสำเร็จจะเกิดขึ้นมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับความจริงจังของครูและผู้บริหารในการน้อมรับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติ (สำนักงานโครงการสหประชาชาติประจำประเทศไทย, 2550, 72-74)

การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาในส่วนของกระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการใน 3 ระดับ (ถวัลย์ มาศจรัส, 2550, 13-18) ดังนี้

1. ระดับชาติ กระทรวงศึกษาธิการดำเนินการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) และฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) และยังได้ดำเนินการตามนโยบายของคณะรัฐมนตรีในฐานะของหน่วยปฏิบัติตามนโยบายของคณะรัฐมนตรี ผ่านองค์กรหลักของกระทรวงทั้งในรูปแบบการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

2. ระดับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดให้มีการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาผ่านสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาเพื่อนำไปสู่การจัดการเรียนรู้ในระดับปฏิบัติการอย่างเป็นรูปธรรม

3. ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา นับเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรงในระดับปฏิบัติการในการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาโดยตรง ซึ่งจะมีคณะกรรมการด้านการติดตามประเมินผล โดยมีหัวหน้าผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้ติดตามผลการดำเนินงาน เพื่อสรุปรายงานผลต่อไป

7. การประกันคุณภาพการศึกษา (Quality Assurance)

การพัฒนาศักยภาพของ “คน” จำเป็นต้องอาศัยระบบการศึกษา และเพื่อเป็นหลักประกันว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเป็นการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและเชื่อถือได้ สามารถพัฒนาศักยภาพของคนให้สอดคล้องกับลักษณะของสังคมในปัจจุบันและอนาคต จึงมีการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขึ้น โดยเชื่อว่าการประกันคุณภาพการศึกษาจะเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพอย่างแท้จริงได้ (หน่วยศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11, 2542, 1) จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 47 และ มาตรา 48 ได้บัญญัติไว้ว่า ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบประกันคุณภาพภายใน และระบบประกันคุณภาพภายนอก โดยให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างค้ำเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

การประกันคุณภาพการศึกษา (Quality Assurance) หมายถึง การบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นการสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษาทั้งผู้รับบริการโดยตรง ได้แก่ ผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้รับบริการทางอ้อม ได้แก่ สถานประกอบการ ประชาชน และสังคม โดยรวมว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพ และทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด การประกันคุณภาพมีแนวคิดอยู่บนพื้นฐานของการป้องกันไม่ให้เกิดการทำงานที่ไม่มีประสิทธิภาพและผลผลิตไม่มีคุณภาพ ระบบการประกันคุณภาพทางการศึกษามีแนวคิดเพื่อส่งเสริมและเสนอแนวทางเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา โดยมีการดำเนินงาน 3 ขั้นตอน ดังนี้

(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, ม.ป.ป., 7-8)

1. การควบคุมคุณภาพ เป็นการกำหนดมาตรฐานคุณภาพ และการพัฒนาสถานศึกษา ให้เข้าสู่มาตรฐาน

2. การตรวจสอบคุณภาพ เป็นการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินงานให้เป็นไปตาม มาตรฐานที่กำหนด

3. การประเมินคุณภาพ เป็นการประเมินคุณภาพของสถานศึกษาโดยหน่วยงานที่กำกับ ดูแลในเขตพื้นที่การศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัดในส่วนกลาง เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ สถานศึกษามีการพัฒนาคุณภาพซึ่งเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนรับการประเมินภายนอก จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาซึ่งเป็นองค์การมหาชน

สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้ (2548, 11-12) ได้นำเสนอปัจจัยหลักที่นำไปสู่ ความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษา ดังนี้

1. ปัจจัยด้านคน ประกอบด้วย

1.1 ภาวะผู้นำ ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้นำในการบริหารจัดการคุณภาพ ส่งเสริม สนับสนุนและประสานให้ครูมีการทำงานเป็นทีม และสร้างภาวะผู้นำในงานหรือตามบทบาท หน้าที่ให้เกิดกับครูด้วย

1.2 ทศนคติและทักษะ การสร้างความตระหนักและความเข้าใจการประกันคุณภาพ การศึกษาแก่ทีมงานว่าเป็นสิ่งจำเป็นที่จะพัฒนาคุณภาพการทำงาน โรงเรียน และผู้เรียน โดยมีใช้ เป็นการเพิ่มภาระ แต่เป็นงานในหน้าที่ที่จะต้องดำเนินการ และพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ความเข้าใจทันต่อการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

1.3 การทำงานเป็นทีม ภาระงานของสถานศึกษามีอยู่หลายงานที่มีความเชื่อมโยงกัน หลายระบบย่อย เช่น ระบบการเรียนรู้ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ระบบกิจกรรม เป็นต้น ซึ่งโรงเรียนต้องกำหนดทีมผู้รับผิดชอบระบบย่อยเพื่อร่วมกำหนดเป้าหมาย วางแผนการทำงาน ออกแบบการประเมิน แล้วช่วยกันทำและพัฒนาปรับปรุงระบบให้ดีขึ้น โดยมีการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ ปรึกษาหารือ ฟังพาดูซึ่งกันและกัน ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะส่งผลให้การทำงานเป็นทีม มีความเข้มแข็ง

2. ปัจจัยด้านระบบ ประกอบด้วย

2.1 ภูมิอระบบ การดำเนินการที่มีประสิทธิภาพต้องมีภูมิอระบบที่มีขั้นตอน วิธีการ มาตรฐาน และวิธีบันทึกที่ชัดเจน โดยภูมิอระบบนี้ต้องเขียนขึ้นโดยการมีส่วนร่วม และคนใน โรงเรียนเห็นพ้องต้องกันที่จะทำตามระบบนี้

2.2 ระบบคุณภาพ ในการทำงานให้สำเร็จลุล่วง เรียบร้อย จะต้องมียุทธศาสตร์ที่ชัดเจน ไว้ในคู่มือระบบ แล้วโรงเรียนยังจะต้องดำเนินการให้ครบวงจรของระบบคุณภาพ ก็วางระบบ ทำตามระบบ ประเมินระบบ และปรับปรุงระบบ จึงจะเป็นหลักประกันได้ว่าผลงานที่เกิดขึ้น มีคุณภาพ

2.3 ขอบข่ายความรับผิดชอบ ระบบที่ดีต้องกำหนดขอบข่ายความรับผิดชอบของแต่ละ คนไว้อย่างชัดเจน เพราะโรงเรียนมีหลายระบบ แต่ละระบบมีขอบข่ายที่เหลื่อมกัน ดังนั้นต้อง กำหนดขอบข่ายของแต่ละระบบให้ชัดเจน เพื่อไม่ให้เกิดความสับสนเมื่อลงมือปฏิบัติ

3. ด้านการจัดการ ประกอบด้วย

3.1 การสื่อสาร หัวใจสำคัญของการจัดการระบบประกันคุณภาพ คือการสื่อสารให้ ทุกคนในโรงเรียนเข้าใจตรงกัน และเป็นการสื่อสารเชิงบวกที่เสริมสร้างพลังร่วมในการทำงานตาม ระบบ และกระตุ้นให้มีการเรียนรู้ตลอดเวลา

3.2 การกำกับติดตาม การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในจำเป็นต้องมีการวางแผน และการกำกับติดตามอย่างเป็นระบบต่อเนื่องสม่ำเสมอตามระยะเวลาที่กำหนด เพื่อรายงาน ความก้าวหน้าของงานที่ทำไปแล้ว และช่วยกันพัฒนางานที่จะทำต่อไป

3.3 ความร่วมมือของทุกคน ในการประกันคุณภาพให้ประสบความสำเร็จนั้น ความร่วมมือและการมีส่วนร่วมเป็นสิ่งสำคัญที่สุด ดังนั้นโรงเรียนจึงต้องมีการบริหารจัดการให้เกิด การพัฒนาระบบคุณภาพในโรงเรียนอย่างมีส่วนร่วม เป็นการเปิดโอกาสให้ทุกคนเป็นเจ้าของระบบ ซึ่งจะนำไปสู่การทำงานเป็นทีมร่วมกัน ส่งผลให้เกิดการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ

8. การบริหารเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management)

การบริหารจัดการองค์กรในยุคปัจจุบันที่ต้องเผชิญกับกระแสการเปลี่ยนแปลงรอบด้าน ที่เป็นไปอย่างรวดเร็วและสลับซับซ้อนมากขึ้น หากผู้บริหารองค์กรยังยึดติดอยู่กับหลักทฤษฎี หรือแนวทางการบริหารแบบเดิม ย่อมไม่สามารถนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จ หรือความเจริญ ก้าวหน้าได้ ทำให้ตกเป็นฝ่ายเสียเปรียบในเวทีการแข่งขัน ผู้บริหารจึงต้องพัฒนาการบริหารจัดการ ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง ซึ่งในปัจจุบันผู้บริหารองค์กรต่างตระหนักและให้ความสำคัญ กับการบริหารเชิงกลยุทธ์อย่างกว้างขวาง ในทัศนะของศาสตราจารย์ สตีเฟน โรเจอร์ส (2550, 234-235) เห็นว่า ผู้บริหารองค์กรควรมีวิสัยทัศน์ที่แตกต่างและสร้างสรรค์เพื่อสนับสนุนกระบวนการจัดการให้สามารถ บริหารจัดการองค์กรให้ประสบความสำเร็จ สิ่งที่ผู้บริหารจะต้องพิจารณาแนวคิดการบริหารจัดการ เชิงกลยุทธ์ คือการแสวงหาปัจจัยหลักที่ทำให้องค์กรประสบความสำเร็จหรือประสบความสำเร็จล้มเหลว แล้วกำหนดทิศทางขององค์กรเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามปัจจัยหลักนั้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด ของชาอู๋ซุ่ย อาจินสมาจาร (ม.ป.ป., 32) ที่กล่าวว่าองค์กรในอนาคตจะต้องมีวัตถุประสงค์ในชีวิต

สำนักแห่งทิศทางและแนวความคิดของทรัพยากรที่ต้องการ ซึ่งต้องทำสิ่งดังกล่าวด้วยการบริหารเชิงกลยุทธ์ สำหรับการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ได้มีผู้ให้ความหมายไว้แตกต่างกัน ดังนี้

เซอร์โต และปีเตอร์ (Certo and Peter, 1991; อ้างถึงใน สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2549 ข, 168) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management) คือ กระบวนการที่ต่อเนื่องและมีการทบทวนกระบวนการตลอดเวลา เพื่อให้องค์กรโดยรวมสามารถดำรงอยู่ในสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม เป็นวิถีทางเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ระยะยาว

จินตนา บุญบงการ และณัฐพันธ์ เภรนนท์ (2546, 14) กล่าวว่า การจัดการเชิงกลยุทธ์ คือ กระบวนการที่ประกอบด้วยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและข้อมูลที่สำคัญของธุรกิจที่ใช้ประกอบการตัดสินใจ การวางแผนทางดำเนินงาน และการควบคุมการปฏิบัติเพื่อสร้างความมั่นใจว่าธุรกิจจะสามารถดำเนินการได้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้น

นลินทิพย์ พิมพ์ถัด (2547, 5) ได้สรุปความหมายว่า การจัดการเชิงกลยุทธ์ คือ กระบวนการพิจารณาแนวทางการดำเนินงานของธุรกิจ โดยอาศัยการวิเคราะห์ข้อมูลจากสภาพแวดล้อมภายใน (Internal Environment) และการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก (External Environment) แล้วนำมากำหนดทางเลือกที่ดีที่สุดเพื่อนำมาปฏิบัติให้สอดคล้องกับปัจจัยต่าง ๆ ภายในธุรกิจ โดยมีจุดมุ่งหมายให้บรรลุเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

จากความหมายข้างต้นจึงสรุปได้ว่า การบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ คือ กระบวนการบริหารที่มุ่งเน้นการวางแผนกำหนดแนวทาง หรือกลวิธีดำเนินงานที่ดีที่สุด การปฏิบัติตามกลวิธี รวมถึงการกำกับควบคุม โดยผ่านการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลทั้งที่เป็นสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กรที่เป็นโอกาสและอุปสรรค และสภาพแวดล้อมภายในองค์กรที่เป็นจุดแข็งและจุดอ่อน เพื่อเป็นหลักประกันความสำเร็จตามเป้าประสงค์ขององค์กร

การบริหารเชิงกลยุทธ์มีขอบเขตการดำเนินงานเพื่อให้องค์กรบรรลุจุดหมาย โดยเกี่ยวข้องกับกระบวนการบริหารนับตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงขั้นสุดท้าย มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสถานการณ์ มีกลยุทธ์ที่ดี สามารถทำให้องค์กรบรรลุผลตามเป้าหมาย ซึ่งมีลักษณะที่สำคัญ (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2549 ข, 171-172) ดังนี้

1. เป็นการกำหนดวิสัยทัศน์ ทิศทาง ภารกิจ และวัตถุประสงค์ขององค์กรอย่างเป็นระบบ เพื่อให้องค์กรมีทิศทางและเป้าหมายที่ชัดเจน
2. เป็นการกำหนดวิธีการหรือแนวทางในการดำเนินงานและกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กร เพื่อให้บรรลุถึงทิศทางและวัตถุประสงค์ที่กำหนดขึ้น องค์กรจะต้องวิเคราะห์และประเมิน

ปัจจัยต่าง ๆ ทั้งภายนอกและภายในองค์กร เพื่อคิดค้นแนวทางในการดำเนินงานที่เหมาะสมที่สุด
ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยต่าง ๆ

3. ครอบคลุมถึงการนำเอาวิธีการ หรือแนวทางในการดำเนินงานที่ได้คิดค้นขึ้นมา
ประยุกต์ใช้และปฏิบัติเพื่อให้องค์กรบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

4. การวางแผนและการประยุกต์ใช้กลยุทธ์สำหรับแต่ละองค์กร เป็นหน้าที่หลักของ
ผู้บริหาร ในการกำหนดแนวทางการดำเนินงาน การจัดทำและปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์จัดเป็นหน้าที่
ซึ่งมีความสำคัญเป็นอันดับต้น รวมทั้งเป็นหน้าที่ซึ่งมีอิทธิพลต่อการดำเนินงานในระยะยาวของ
องค์กร กล่าวได้ว่ากลยุทธ์และการปฏิบัติตามกลยุทธ์ที่ดำเนินเป็นเครื่องวัดความสามารถ
ในการบริหารของผู้บริหารได้เป็นอย่างดี

5. การบริหารเชิงกลยุทธ์และการตัดสินใจทางด้านกลยุทธ์มักจะมีผลเกี่ยวข้องกัน
และมีผลต่อทิศทางในการดำเนินงานในระยะยาวขององค์กร

6. การตัดสินใจทางกลยุทธ์มักจะเป็นความพยายามในการ ได้มาซึ่งความได้เปรียบทาง
การแข่งขันขององค์กรธุรกิจ ความได้เปรียบทางการแข่งขันนี้ สามารถเกิดขึ้นจากการนำเสนอ
สินค้าและบริการที่มีคุณภาพ มีคุณค่าเหมาะสมกับราคาที่สุด

7. การตัดสินใจทางกลยุทธ์อาจนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ขององค์กร
ซึ่งครอบคลุมตั้งแต่การแสวงหาทรัพยากร หรือความสามารถหลักที่จำเป็นต้องใช้สำหรับสร้าง
ความได้เปรียบทางการแข่งขัน

8. การตัดสินใจทางกลยุทธ์เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานในระดับต่าง ๆ ขององค์กร
โดยการดำเนินงานในระดับต่าง ๆ จะต้องสอดคล้อง เกื้อหนุนต่อกลยุทธ์ และความสามารถ
ในการดำเนินงาน จะเป็นสาเหตุสำคัญสำหรับความสำเร็จหรือความล้มเหลวขององค์กร

9. กลยุทธ์ขององค์กร ไม่เพียงจะเกี่ยวกับสถานะแวดล้อมภายนอก และปัจจัยภายใน
องค์กรเท่านั้น แต่คำนึงถึง เจตคติ ความคาดหวังของบุคคลฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์กร
(Stakeholders) มีผลต่อกลยุทธ์ ซึ่งบุคคลต่าง ๆ เหล่านี้ครอบคลุมตั้งแต่ผู้ถือหุ้น ผู้บริหารระดับสูง
สังคม รัฐบาล พนักงาน เป็นต้น

กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์

นลินทิพย์ พิมพ์กัลล (2547, 23-24) ได้สรุปกระบวนการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์
จากมุมมองของบรรดานักวิชาการ ประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

1. การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ ประกอบด้วย

1.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร

1.2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในองค์กร

- 1.3 การวิเคราะห์และกำหนดวัตถุประสงค์
2. การกำหนดกลยุทธ์ ประกอบด้วย
 - 2.1 การกำหนดกลยุทธ์ระดับองค์กร
 - 2.2 การกำหนดกลยุทธ์ระดับธุรกิจ
 - 2.3 การกำหนดกลยุทธ์ระดับหน้าที่
3. การปฏิบัติตามกลยุทธ์ ประกอบด้วย
 - 3.1 การปฏิบัติตามกลยุทธ์
 - 3.2 การควบคุมกลยุทธ์

การบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์จะเน้นที่การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมขององค์กร โดยการปฏิบัติตามกลยุทธ์จะต้องกระจายการปฏิบัติไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ตามหน้าที่ และมีการประสานกันระหว่างหน้าที่เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ขององค์กรที่กำหนด ปัจจุบันหลายองค์กรตระหนักดีว่ากลยุทธ์ที่ยิ่งใหญ่ คือ นวัตกรรมใหม่ ๆ และความยืดหยุ่นขององค์กร เพราะมีการสื่อสารและประสานกันในแนวนอนมากขึ้น (เนตร์พัฒนา ขาววิราช, 2549, 55)

9. การบริหารเวลา (Time Management)

เวลาเป็นทรัพยากรที่แตกต่างจากทรัพยากรอย่างอื่น นั่นคือแตกต่างจากทรัพยากรมนุษย์ (Man) เงิน (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Materials) และการจัดการ (Management) ดังนั้นการบริหารเวลาจึงแตกต่างจากการบริหารทรัพยากรอย่างอื่น การบริหารเวลาจึงเป็นการใช้เวลาในการดำเนินงานต่าง ๆ ภายในเวลาที่มีอยู่ กล่าวอีกนัยหนึ่งการบริหารเวลาคือ การบริหารตนเอง การบริหารเวลาจึงประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ คือ ความตระหนักในงานหรือเรื่องที่สำคัญสำหรับตนเอง การวิเคราะห์การใช้เวลา การขจัดสิ่งที่ทำให้เสียเวลาออกไป การจัดลำดับความสำคัญของงาน และการจัดระบบการใช้เวลา

สิ่งที่ผู้บริหารพึงตระหนัก คือ ในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการบริหารนั้นต้องบริหารเวลาด้วย ขณะเดียวกันในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการบริหารก็มีตัวการที่ทำให้เสียเวลาในการบริหารด้วย ดังนั้นประสิทธิผลในการใช้เวลาจึงเท่ากับ การวางแผนการใช้เวลาอย่างเป็นระบบบวกด้วยการกระทำเชิงรุกเพื่อป้องกันการเสียเวลา

การประชุมเป็นการติดต่อสื่อสารอย่างหนึ่ง และเป็นตัวการทำให้เสียเวลา เพื่อป้องกันการเสียเวลาจากการประชุมจำเป็นจะต้องมีการวางแผนที่ดี โดยมีหลักการทั้ง 3 ขั้นตอน ทั้งก่อนการประชุม ขณะดำเนินการประชุม และภายหลังการประชุม

การมอบหมายงานเป็นเทคนิคอย่างหนึ่งในการบริหารเวลา ผู้บริหารจำเป็นต้องจำแนก

การบริหารงานนอกจากการปฏิบัติงาน จำเป็นจะต้องเรียนรู้หลักการและกระบวนการมอบหมายงานเพื่อให้การบริหารเวลามีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2546, 272)

สำหรับเทคนิคการบริหารเวลาสำหรับนักบริหารนั้น นักบริหารที่สามารถใช้เวลาได้อย่างมีประสิทธิภาพจะต้องปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

1. มีทีมงานที่เข้มแข็งและเก่ง เป็นทีมงานที่มีความสามารถ และมีพันธะผูกพันต่อหน้าที่การงานที่ปฏิบัติสูง
2. ทำงานน้อยแต่ได้งานมาก โดยพิจารณาว่างานใดที่ควรทำเองหรือให้คนอื่นทำจึงจะเหมาะสม
3. หมั่นสำรวจตรวจสอบตนเองอยู่เสมอว่าในวันหนึ่ง ๆ ได้ใช้เวลาให้เกิดประโยชน์คุ้มค่ามากน้อยเพียงใด
4. ไม่ใช่โทรศัพท์โดยไม่จำเป็น หรือมุ่งสนทนาให้กระชับสรุปในส่วนที่เป็นใจความสำคัญเพื่อประหยัดเวลา
5. งานเซ็นหนังสือ หากกระงานโดยมอบอำนาจให้ผู้ได้บังคับบัญชาทำหน้าที่แทน จะช่วยให้มีเวลาเพิ่มขึ้นในการวางแผน ตัดสินใจ และวินิจฉัยสั่งการในเรื่องสำคัญได้มากขึ้น
6. ไม่ออกงานสังคมบ่อยจนเกินไป เพราะจะทำให้มีเวลาเหลือน้อยลงไม่เพียงพอที่จะทำงานสำคัญ ๆ ให้ลุล่วงไปได้
7. ปรับอัตรากำลังคนให้เหมาะสมกับขอบข่ายภาระงานที่มีอยู่
8. สรรหาคนที่มีความรู้ความสามารถมาร่วมงาน เพราะถึงแม้จะต้องจ่ายค่าจ้างเพิ่มขึ้น แต่ก็คุ้มค่ากับผลของงาน

นักบริหารที่ดีจึงควรมีความรอบคอบ เห็นความสำคัญของเวลา สรรหาคนดีคนเก่งมาร่วมงาน จ่ายค่าจ้างให้เหมาะสม ลงทุนมากแต่คุ้มค่า ดีกว่าลงทุนน้อยในเรื่องการจ้างคน แต่ต้องขาดทุนเพราะได้คนที่ไม่ดีหรือไม่มีคุณภาพเข้าทำงาน (ปราชญา กล้าผจญ, 2543, 17-20)

ขอบข่ายและภารกิจการบริหารงานโรงเรียน

สถานศึกษาทุกระดับและทุกประเภท มีภารกิจหลักที่สำคัญ คือการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่คาดหวัง ซึ่งเป็นคุณสมบัติอันพึงประสงค์ที่จะให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจ ความคิด ทักษะ ความสามารถ สุขภาพกาย สุขภาพจิต คุณลักษณะในด้านบุคลิกภาพ ค่านิยม และคุณธรรมจริยธรรม คุณลักษณะเหล่านี้ล้วนเป็นความคาดหวัง โดยการกำหนดไว้ในหลักสูตร คาดหวังโดยสถานศึกษา คาดหวังโดยผู้เรียน ตลอดจนคาดหวังโดยชุมชนและสังคม ดังนั้นสถานศึกษาจึงต้องพยายามดำเนินงานให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามที่คาดหวังไว้ การดำเนินงาน

ให้ได้ผลดังกล่าวต้องอาศัยการดำเนินการที่ถูกต้อง ประกอบด้วย หลักวิชาการศึกษา การทำงานที่เป็นระบบ มีความตระหนักว่าต้องมีการพัฒนาอยู่เสมอ และอาศัยความตั้งใจจริง (กาญจน์ เรืองมนตรี และชรินทร์ นามวรรณ, ม.ป.ป., 5-6)

กระทรวงศึกษาธิการ (อ้างถึงใน อนันต์ชัย พงศ์สุวรรณ, 2550, 151-155) กล่าวถึง ขอบข่ายและภารกิจการบริหารงาน โรงเรียนว่า คือการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียน บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ภารกิจของการบริหาร โรงเรียนจึงกว้างขวาง และมี ขอบข่ายครอบคลุมหลายด้าน ปัจจุบันได้มีการจัดหมวดหมู่ขอบข่ายและภารกิจการบริหารงาน โรงเรียนออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการ ถือว่างานวิชาการเป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจหลักของ สถานศึกษา มุ่งกระจายอำนาจในการบริหารจัดการสู่สถานศึกษาให้มากที่สุดด้วยเจตนารมณ์ ที่จะส่งเสริมให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการ ของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งจะ เป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผลประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุน การพัฒนา คุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ

1.1 วัดดูประสงค์

วัตถุประสงค์ของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา มีดังนี้

1.1.1 เพื่อให้สถานศึกษาบริหารงานด้านวิชาการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่น

1.1.2 เพื่อให้การบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้มาตรฐานและมีคุณภาพ สอดคล้องกับระบบประกันคุณภาพการศึกษา และการประเมินคุณภาพภายใน เพื่อพัฒนาตนเอง และรองรับการประเมินจากหน่วยงานภายนอก

1.1.3 เพื่อให้สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนจัดปัจจัย เกื้อหนุนการพัฒนาการเรียนรู้ที่สนองความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น โดยยึดผู้เรียน เป็นสำคัญ ได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ

1.1.4 เพื่อให้สถานศึกษาได้ประสานความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษาและของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น ๆ อย่างกว้างขวาง

1.2 ขอบข่าย/ภารกิจ

ขอบข่าย/ภารกิจของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ประกอบด้วย

1.2.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

1.2.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

1.2.3 การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน

1.2.4 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

1.2.5 การพัฒนาแหล่งเรียนรู้

1.2.6 การนิเทศการศึกษา

1.2.7 การแนะแนวการศึกษา

1.2.8 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

1.2.9 การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน

1.2.10 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น

1.2.11 การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่นุคคณ ครอบครั องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

2. การบริหารงบประมาณ

การบริหารงบประมาณของสถานศึกษามุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ มีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ชัดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ และบริหาร งบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้งจัดหารายได้จากการบริการมาใช้บริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งผลให้เกิด คุณภาพที่ดีต่อผู้เรียน

2.1 วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ของการบริหารงบประมาณในสถานศึกษา มีดังนี้

2.1.1 เพื่อให้สถานศึกษาดำเนินงานด้านงบประมาณอย่างมีอิสระ คล่องตัว โปร่งใส และตรวจสอบได้

2.1.2 เพื่อให้ได้ผลผลิต ผลลัพธ์ที่เป็นไปตามข้อตกลงการให้บริการ

2.1.3 เพื่อให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการทรัพยากรที่ได้้อย่างเพียงพอ และมีประสิทธิภาพ

2.2 ขอบข่าย/ภารกิจ

ขอบข่าย/ภารกิจของการบริหารงบประมาณในสถานศึกษา ประกอบด้วย

2.2.1 การจัดทำและเสนอของบประมาณ

- 2.2.1.1 การวิเคราะห์และพัฒนานโยบายทางการศึกษา
- 2.2.1.2 การจัดทำแผนกลยุทธ์หรือแผนพัฒนาการศึกษา
- 2.2.1.3 การวิเคราะห์ความเหมาะสมการเสนอของงบประมาณ
- 2.2.2 การจัดสรรงบประมาณ
 - 2.2.2.1 การจัดสรรงบประมาณในสถานศึกษา
 - 2.2.2.2 การเบิกจ่ายและการอนุมัติงบประมาณ
 - 2.2.2.3 การโอนเงินงบประมาณ
- 2.2.3 การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผล

การดำเนินงาน

- 2.2.3.1 การตรวจสอบติดตามการใช้เงินและผลการดำเนินงาน
- 2.2.3.2 การประเมินผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน
- 2.2.4 การระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา
 - 2.2.4.1 การจัดการทรัพยากร
 - 2.2.4.2 การระดมทรัพยากร
 - 2.2.4.3 การจัดรายได้และผลประโยชน์
 - 2.2.4.4 กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา
 - 2.2.4.5 กองทุนสวัสดิการเพื่อการศึกษา
- 2.2.5 การบริหารการเงิน
 - 2.2.5.1 การเบิกเงินจากคลัง
 - 2.2.5.2 การรับเงิน
 - 2.2.5.3 การเก็บรักษาเงิน
 - 2.2.5.4 การจ่ายเงิน
 - 2.2.5.5 การนำส่งเงิน
 - 2.2.5.6 การกันเงินไว้เบิกเหต้อมปี
- 2.2.6 การบริหารบัญชี
 - 2.2.6.1 การจัดทำบัญชีการเงิน
 - 2.2.6.2 การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน
 - 2.2.6.3 การจัดทำและจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน
- 2.2.7 การบริหารพัสดุและสินทรัพย์
 - 2.2.7.1 การจัดทำระบบฐานข้อมูลทรัพย์สินของสถานศึกษา

2.2.7.2 การจัดหาพัสดุ

2.2.7.3 การกำหนดแบบรูปราชการหรือคุณลักษณะเฉพาะและจัดซื้อจัดจ้าง

2.2.7.4 การควบคุมดูแล บำรุงรักษา และจำหน่ายพัสดุ

3. การบริหารบุคคล

การบริหารบุคคลในสถานศึกษาเป็นภารกิจสำคัญที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา เพื่อดำเนินการด้านการบริหารงานบุคคลให้เกิดความคล่องตัว อีสรภายใต้ระเบียบกฎหมาย เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนา มีความรู้ ความสามารถ มีขวัญกำลังใจ ได้รับการยกย่อง เชิดชูเกียรติ มีความมั่นคงและก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ

3.1 วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ของการบริหารบุคคลในสถานศึกษา มีดังนี้

3.1.1 เพื่อส่งเสริมบุคคลให้มีความรู้ความสามารถ และมีจิตสำนึกในการปฏิบัติภารกิจที่รับผิดชอบให้เกิดความสำเร็จตามหลักการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์

3.1.2 เพื่อส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาปฏิบัติงานเต็มตามศักยภาพ โดยยึดมั่นในระเบียบวินัย จรรยาบรรณ อย่างมีมาตรฐานแห่งวิชาชีพ

3.1.3 เพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานวิชาชีพได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคงและก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ

3.2 ขอบข่าย/ภารกิจ

ขอบข่าย/ภารกิจของการบริหารบุคคลในสถานศึกษา ประกอบด้วย

3.2.1 การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง

3.2.2 การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง

3.2.3 การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ

3.2.4 วินัยและการรักษาวินัย

3.2.5 การออกจากราชการ

4. การบริหารทั่วไป

การบริหารทั่วไปเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กร ให้บริการบริหารงานอื่น ๆ ให้บรรลุตามมาตรฐานคุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาทหลักในการสนับสนุนส่งเสริมและอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการให้บริการการศึกษาทุกรูปแบบ

มุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ส่งเสริมในการบริหาร และการจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามหลักการบริหารงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก โดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

4.1 วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ของการบริหารทั่วไปในสถานศึกษา มีดังนี้

4.1.1 เพื่อให้บริการสนับสนุน ส่งเสริม ประสานงาน และอำนวยความสะดวก ให้การปฏิบัติงานของสถานศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

4.1.2 เพื่อประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร และผลงานของสถานศึกษาต่อ สาธารณชน ซึ่งก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ เจตคติที่ดี เลื่อมใส ศรัทธา และให้การสนับสนุน การจัดการศึกษา

4.2 ขอบข่าย/ภารกิจ

ขอบข่าย/ภารกิจของการบริหารทั่วไปในสถานศึกษา ประกอบด้วย

4.2.1 การดำเนินงานธุรการ

4.2.2 งานเลขานุการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.2.3 การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ

4.2.4 การประสานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา

4.2.5 การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร

4.2.6 งานเทคโนโลยีสารสนเทศ

4.2.7 การส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการงบประมาณ บุคลากร และการบริหารทั่วไป

4.2.8 การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม

4.2.9 การจัดทำสำมะโนผู้เรียน

4.2.10 การรับนักเรียน

4.2.11 การส่งเสริมและประสานงานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบ

และตามอัธยาศัย

4.2.12 การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

4.2.13 การส่งเสริมงานกิจการนักเรียน

4.2.14 การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา

4.2.15 การส่งเสริมสนับสนุนและประสานงานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน

องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

- 4.2.16 งานประสานราชการกับเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานอื่น
- 4.2.17 การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน
- 4.2.18 งานบริการสาธารณะ
- 4.2.19 งานที่ไม่ได้ระบุไว้ในงานอื่น

บริบทของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม

1. วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์

1.1 วิสัยทัศน์ (Vision)

โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคมเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ มุ่งสู่ความเป็นสากล อยู่บนพื้นฐานความเป็นไทย ยึดมั่นในศักยภาพชุมชน พัฒนาคนให้เก่ง ดี มีสุข

1.2 พันธกิจ (Mission)

1.2.1 ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีกระบวนการเรียนรู้ที่สัมพันธ์เชื่อมโยงกัน ทั้งในและนอกโรงเรียน

1.2.2 ส่งเสริมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สื่ออุปกรณ์การเรียน การสอน และการปฏิบัติงานที่ทันสมัย

1.2.3 ส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น พัฒนาหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการ

1.2.4 ส่งเสริมการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม ประสานสัมพันธ์กับชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา

1.2.5 พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน

1.2.6 พัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีคุณธรรมจริยธรรม เป็นคนเก่ง และดำรงชีวิต อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

1.3 เป้าประสงค์ (Goal)

1.3.1 เพื่อให้โรงเรียนเป็นสถาบันหลักในการจัดการศึกษาของท้องถิ่น มีความพร้อมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ สื่ออุปกรณ์ที่ทันสมัย

1.3.2 เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ตามหลักสูตร ร่วมอนุรักษ์สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรมของไทย มีความรักผูกพัน และภาคภูมิใจในท้องถิ่น

1.3.3 เพื่อระดมสรรพกำลังของชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ให้มีส่วนร่วม และสนับสนุนการจัดการศึกษา

1.3.4 เพื่อให้ครู บุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน

1.3.5 เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในการดำรงชีวิต ได้รับการพัฒนาให้เป็นคนดี คนเก่ง สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

2. ประวัติและข้อมูลทั่วไป

โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 เปิดทำการสอนครั้งแรกเมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม 2524 ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 3 ห้องเรียน มีนักเรียน 108 คน พร้อมด้วยผู้บริหารและครู จำนวน 5 คน

ปี พ.ศ. 2534 เริ่มเปิดทำการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 2 ห้องเรียน และได้รับอนุมัติตำแหน่งผู้บริหารจากอาจารย์ใหญ่เป็นผู้อำนวยการ

ปี พ.ศ. 2536 โรงเรียนได้รับการอนุมัติให้เปิดโรงเรียนสาขา 1 โรง คือโรงเรียนห้วยหินพิทยาคม ตำบลห้วยหิน อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ และได้แยกเป็นเอกเทศเมื่อปี พ.ศ. 2540

ปี พ.ศ. 2546 โรงเรียนได้รับการพิจารณาคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนในฝันประจำอำเภอ ตามโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝันของรัฐบาล และผ่านการประเมินเป็นโรงเรียนต้นแบบ หนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝันในปี พ.ศ. 2549

ปี พ.ศ. 2550 โรงเรียนได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษาจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ปัจจุบันนายสุริยา เผือกพันธ์ ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน เชี่ยวชาญ มีรองผู้อำนวยการ ชำนาญการ 1 คน ครูประจำการทั้งหมด 28 คน พนักงานราชการ 2 คน นักการภารโรง 4 คน จำนวนห้องเรียน 21 ห้องเรียน และมีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 786 คน

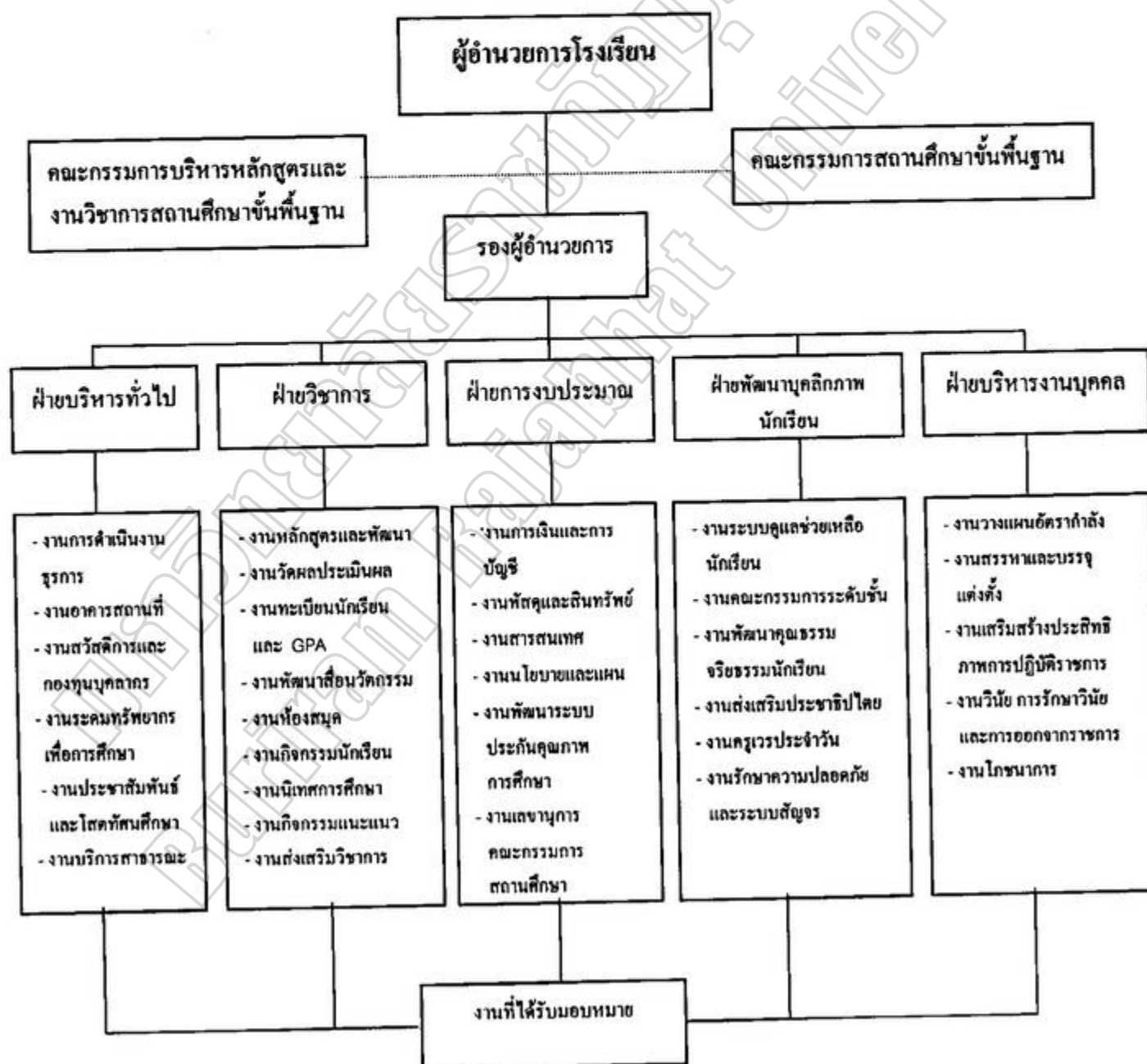
สภาพชุมชนรอบบริเวณโรงเรียนอยู่ในเขตเทศบาลตำบลหนองหงส์ ส่วนใหญ่ยังมีลักษณะเป็นสังคมชนบท บริเวณใกล้เคียงโดยรอบโรงเรียนได้แก่ สถานีตำรวจรหนองหงส์ ที่ว่าการอำเภอหนองหงส์ โรงพยาบาลหนองหงส์ สำนักงานประชาสัมพันธ์อำเภอหนองหงส์ อาชีพหลักของชุมชน คือเกษตรกร ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่นที่เป็นที่รู้จักโดยทั่วไป คือประเพณีบุญบั้งไฟ งานแห่เทียนเข้าพรรษา งานแข่งเรือ และงานลอยกระทง

โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) รอบแรก เมื่อวันที่ 28-30 ตุลาคม 2546 ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา มีการประเมิน 3 ด้าน คือด้านผู้เรียน ด้านครู และด้านผู้บริหาร จำนวน 14 มาตรฐาน สรุปผลการประเมินโดยภาพรวมได้ระดับคุณภาพ พอใช้ ส่วนการประเมินรอบสอง เมื่อวันที่ 2-4 สิงหาคม 2549 ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา มีการประเมิน 3 ด้าน คือด้านผู้เรียน ด้านครู และด้านผู้บริหาร จำนวน 14 มาตรฐาน สรุปผลการประเมินโดยภาพรวมได้ระดับคุณภาพ ดีมาก ซึ่งถือว่า ได้มาตรฐานคุณภาพของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

แนวคิดหลักที่โรงเรียนใช้บริหารจัดการ คือการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม (Participative Management) โดยมีการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติของบุคลากรทุกฝ่าย บริหารงานตามวงจรคุณภาพของเดมมิง (Deming's Circle) หรือวงจร PDCA ในทุกกิจกรรมที่มีการดำเนินงานจะมีการกำกับ ติดตามประเมินการทำงานเป็นระยะ โดยให้ผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ และรายงานผลให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบ (โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม, 2551, 14)

3. โครงสร้างการบริหารของสถานศึกษา

โรงเรียนได้จัดทำโครงสร้างสายบริหารงานที่สอดคล้องตามขอบข่ายภารกิจของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตลอดจนบริบท ความเป็นมาของสถานศึกษา เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนภารกิจขององค์กรสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม, 2551, 3) ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 โครงสร้างการบริหารโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สถานศึกษานับเป็นหน่วยปฏิบัติการศึกษาที่มีความสำคัญในการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาไปสู่จุดหมาย ปัจจัยแห่งความสำเร็จนอกจากทุกฝ่ายในองค์กรจะให้ความร่วมมือร่วมใจร่วมวางแผนและร่วมรับผิดชอบแล้ว ทิศทางการพัฒนายังต้องคำนึงถึงสภาพที่เป็นอยู่ จุดเด่น จุดด้อยขององค์กร ตลอดจนความคาดหวังของผู้ปกครองและชุมชน ซึ่งถือว่าเป็นผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียต่อสถานศึกษาโดยตรง เป็นกลุ่มบุคคลที่มีศักยภาพในการสนับสนุนส่งเสริมการจัดการศึกษาได้อย่างกว้างขวาง จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน มีผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าว ดังนี้

งานวิจัยในประเทศ

ปัจจุบันมีผู้สนใจศึกษาเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังของผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อการจัดการศึกษาในแง่มุมที่หลากหลายมากขึ้น ตามบริบท สภาพปัญหา และความต้องการของแต่ละสถานศึกษา ผู้วิจัยจึงได้รวบรวม สรุปงานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

นิภา นันทประยูร (2550, 62-63) ได้ศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนสุรศักดิ์วิทยาฯ จังหวัดชลบุรี พบว่า ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนสุรศักดิ์วิทยาฯ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปหาน้อย คือด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารทั่วไป ด้านการบริหารงานวิชาการ และด้านการบริหารงบประมาณ ส่วนความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา อาชีพ และระดับช่วงชั้นนักเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

วรรณวนา พิทักษ์สงคราม (2550, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาและแนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนในจังหวัดสระแก้ว พบว่า สภาพความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนในจังหวัดสระแก้ว โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ในขณะที่เปรียบเทียบสภาพความคาดหวังของผู้ปกครอง จำแนกตามนักเรียนในช่วงชั้น อาชีพ ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกตามเขตที่ตั้งโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ผลจากการศึกษายังทำให้พบแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนในจังหวัดสระแก้ว ได้แก่ ด้านการบริหารวิชาการ จัดให้มีกระบวนการประเมินผลโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วม ส่งเสริมความรู้เรื่องการจัดให้มีกระบวนการประเมินผลโดยและเทคโนโลยีมาใช้ ด้านการบริหารงบประมาณ ควรมีการระดมทรัพยากรและมี

การจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ ด้านการบริหารงานบุคคล ควรมีการวางอัตรากำลังครูให้เพียงพอ ส่งเสริมขวัญกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ของครู และด้านการบริหารทั่วไป ควรมีการส่งเสริมการอนุรักษ์ธรรมชาติ การแนะแนวการศึกษาต่อ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา ตลอดจนให้การดูแลคุณภาพชีวิตบุคลากร

สุมาลี อ่อวิเชียร (2549, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความเป็นจริงและความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับอนุบาลของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ความเป็นจริงของการจัดการศึกษาระดับอนุบาลโรงเรียนเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านครูผู้สอน รองลงมาคือด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนการสอน ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านสื่อการเรียนการสอน ส่วนความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษา โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านครูผู้สอน รองลงมาคือด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนการสอน ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง ผลการเปรียบเทียบความเป็นจริงและความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับอนุบาลของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ ทั้ง 7 ด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ $< .001$ สำหรับความต้องการและข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง พบว่า สถานศึกษาควรจัดให้เด็กมีการเตรียมความพร้อมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา มีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาสติปัญญา มีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง โรงเรียนควรแจ้งข่าวสารต่าง ๆ และพฤติกรรมของเด็กให้ผู้ปกครองทราบเป็นระยะ ๆ การจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียนควรเน้นความมั่นคงปลอดภัยของอาคารเรียน

จินดา เกษศรี (2548, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนบริษัทไทยกสิกรสงเคราะห์ จังหวัดชลบุรี พบว่า ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนบริษัทไทยกสิกรสงเคราะห์ ดังนี้ 1) ด้านงานวิชาการ มีความคาดหวังเกี่ยวกับการให้ความรู้ความสามารถแก่นักเรียนเรื่องอ่าน เขียน และคิดคำนวณคล่อง การมีมารยาท คุณธรรม จริยธรรมดี และสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ 2) ด้านงานบุคคล มีความคาดหวังเกี่ยวกับการเอาใจใส่เด็ก การมีวาจาสุภาพเรียบร้อยใจดี และรักเด็ก 3) ด้านงานกิจการนักเรียน มีความคาดหวังเกี่ยวกับการจัดบริการน้ำดื่ม น้ำใช้สะอาด ห้องน้ำห้องส้วม และอาหารกลางวันที่ถูกหลักโภชนาการ 4) ด้านงานธุรการและการเงิน มีความคาดหวังเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการเรื่องแบบฟอร์ม วัสดุอุปกรณ์ และการประชาสัมพันธ์ 5) ด้านงานอาคารสถานที่ มีความคาดหวังเกี่ยวกับการจัดสภาพบรรยากาศในโรงเรียน เรื่องความสะอาด

เป็นระเบียบ สวยงาม และปลอดภัย 6) ด้านงานความสัมพันธ์กับชุมชน มีความคาดหวังเกี่ยวกับ คณะครูและนักเรียน มีการพัฒนาวัดและชุมชน และการจัดบริการสนามกีฬาเพื่อชุมชน

สมหมาย ปราบสุธา (2548, 72-73) ได้ศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อคุณภาพ ผู้เรียน โรงเรียนดำนมะขามเตี้ยวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 พบว่า ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนดำนมะขามเตี้ยวิทยาคม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านมีความรู้และทักษะพื้นฐานตามหลักสูตร เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีทักษะ ในการจัดการ รักการทำงาน อยู่ในระดับปานกลาง สำหรับความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อ คุณภาพผู้เรียน จำแนกตามเพศ และระดับการศึกษา ไม่แตกต่างกัน ในขณะที่ผู้ปกครองที่มีรายได้ ต่างกัน มีความคาดหวังต่อคุณภาพผู้เรียนต่างกัน

ฉวีวรรณ ศรีสุข (2547, 89-91) ได้ศึกษาความคิดเห็นและความคาดหวังของผู้สนับสนุน การศึกษาที่มีต่อการบริหารงาน โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ผู้สนับสนุนการศึกษามีความคิดเห็นและความคาดหวังโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณา เป็นรายด้านพบว่า งานบุคลากรมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ งานธุรการ-การเงิน ส่วนการเปรียบเทียบความคิดเห็นจำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และสถานภาพอาชีพ มีความคิดเห็น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งตรงข้ามกับการเปรียบเทียบความคาดหวังในประเด็น เดียวกัน มีความคาดหวังไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ ผู้สนับสนุนการศึกษายังได้ให้ข้อเสนอแนะ ที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานของ โรงเรียน ได้แก่ การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ควบคู่ไปกับการรู้ด้านวิชาการ ส่งเสริมเรื่องสุขภาพอนามัย จัดสรรอัตราค่าจ้างครูให้เพียงพอ บริหารการเงินพัสดุด้วยความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ มีอาคารสถานที่เพียงพอ สะอาด ร่มรื่น เอื้อต่อการเรียนรู้ ตลอดจนสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชนให้มากขึ้น

โพธิญาณ ก้านจักร (2547, 80-82) ได้ศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหาร การศึกษาของโรงเรียนบ้านปะคำดง อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ความคาดหวังของ ผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารการศึกษาของโรงเรียนบ้านปะคำดง โดยภาพรวมอยู่ในระดับคาดหวัง มาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือการบริหารงานทั่วไป การบริหารงานบุคคล การบริหาร งบประมาณ และการบริหารวิชาการ และเมื่อเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อ การบริหารการศึกษา จำแนกตามเพศโดยภาพรวมมีความคาดหวังไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณา รายด้านพบว่า ด้านการบริหารวิชาการมีความคาดหวังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ในขณะที่ความคาดหวังของผู้ปกครอง จำแนกตามอายุ วุฒิการศึกษา อาชีพ และรายได้ โดยรวมและรายด้าน มีความคาดหวังไม่แตกต่างกัน

กิตติชัย ตระกูลกิตติ (2546, 126-128) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนเครือข่าย สหวิทยาเขต สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อสภาพจริงในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นในระดับมาก เมื่อพิจารณาความคิดเห็นต่อสภาพที่คาดหวัง พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนมีความคิดเห็นในระดับมาก ส่วนครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับการเปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

เฉลิมชัย ฉวีวงศ์ (2543, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียน และสภาพการปฏิบัติจริงต่อการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ในด้านการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ และด้านความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน พบว่า ผู้ปกครองมีความคาดหวังทั้งโดยรวมและแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก ส่วนความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติจริงในการจัดการศึกษาทั้งโดยรวมและแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้ยังพบว่า เมื่อเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ทั้งโดยรวมและแต่ละด้านมีผลไม่แตกต่างกัน แต่ผู้ปกครองที่มีอาชีพแตกต่างกัน จะมีความคาดหวังต่อการจัดการศึกษาแตกต่างกัน และเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติจริงในการจัดการศึกษา จำแนกตามตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา โดยภาพรวมและแต่ละด้าน ไม่แตกต่างกัน แต่ผู้ปกครองที่มีอาชีพและรายได้แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติจริงในการจัดการศึกษาต่างกัน

สรุปได้ว่า โดยภาพรวมผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องมีความคิดเห็นต่อสภาพความเป็นจริงของการจัดการศึกษาอยู่ในระดับปานกลางถึงระดับมาก ในขณะที่ความคาดหวังที่มีต่อการจัดการศึกษามีแนวโน้มสูงกว่าสภาพความเป็นจริงเสมอ จึงถือเป็นภารกิจที่ยิ่งใหญ่ของสถานศึกษาในการกำหนดแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองความคาดหวังของผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม ซึ่งถือเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จที่สำคัญประการหนึ่งขององค์กร

งานวิจัยต่างประเทศ

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยต่างประเทศเพื่อเปรียบเทียบความเหมือน ความแตกต่างทางความคิดเห็นของผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อการจัดการศึกษาในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

เพนนี (Penn, 1985, 2130-A) ได้ศึกษาเรื่อง ทำไมผู้ปกครองที่ไม่ใช่คาทอลิกจึงส่งบุตรหลานของตนเข้าเรียนในโรงเรียนคาทอลิกในระดับมัธยมศึกษา พบว่า เหตุผลเนื่องมาจากความไม่พอใจบางเรื่องที่มีต่อโรงเรียนของรัฐ เช่น นักเรียนแต่ละชั้นมากเกินไป คุณภาพของครู ระเบียบวินัย และการช่วยเหลือพิเศษสำหรับนักเรียนมีน้อยเกินไป ทำให้ผู้ปกครองที่ไม่ใช่คาทอลิกส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนคาทอลิก ข้อแตกต่างระหว่างผู้ปกครองนักเรียนหญิงกับนักเรียนชายในเรื่องระเบียบวินัย ผู้ปกครองนักเรียนหญิงอยากให้โรงเรียนมีระเบียบวินัยเพราะเห็นว่าเป็นการป้องกันและช่วยเหลือพิเศษสำหรับบุตรสาวของตน ในขณะที่ผู้ปกครองนักเรียนชายกลับเห็นว่าเป็นการฝึกฝนและทำให้บุตรของตนเป็นคนรับผิดชอบ ผู้ปกครองนักเรียนชายปกติจะเรียกร้องในเรื่องระเบียบวินัยมากกว่าผู้ปกครองนักเรียนหญิง โดยผู้ปกครองนักเรียนหญิงส่วนใหญ่มักถือว่าศาสนาเป็นเหตุผลสำคัญในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนคาทอลิก

อิริคสัน และคาร์มิน (Ericson & Kamin, 1980, 355-A) ได้ศึกษาเรื่อง ทำไมผู้ปกครองจึงส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนแห่งเดียวกันถึงสองครั้ง โดยอิริคสันและคาร์มินได้ร่วมกันศึกษาครั้งที่ 1 ในปี 1980 และครั้งที่ 2 ในปี 1984 นับเป็นงานวิจัยที่ครอบคลุมรายละเอียดมากที่สุดเกี่ยวกับการเลือกโรงเรียนของผู้ปกครอง ในการค้นคว้าทั้ง 2 ครั้ง อิริคสันและคาร์มินได้ทำการศึกษาในแคว้นบริติช โคลัมเบีย แคนาดา โดยได้รับทุนสนับสนุนจากกระทรวงศึกษาธิการของแคนาดา และสหรัฐอเมริกา ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของผู้วิจัยในครั้งนี้น่าสนใจคือความแตกต่างในเรื่องการชอบโรงเรียนเอกชนเป็นส่วนใหญ่ที่สุด เหตุผลรองลงมาคือคุณภาพด้านวิชาการ ศาสนาหรือจิตใจ สำหรับผู้ปกครองที่ชอบโรงเรียนของรัฐนั้น เหตุผลคือมีความสะดวก อยู่ใกล้บ้าน ค่าใช้จ่ายต่ำ และคุณภาพทางวิชาการ

คัลลาร์ด (Callard, 1979, 563-A) ได้ศึกษาผลของการเพิ่มความคาดหวังของบิดามารดาต่อความสำเร็จทางการศึกษาของนักเรียน พบว่า ผู้บริหารที่มุ่งเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน จะต้องสร้างความเข้าใจกับบิดามารดา และต้องยอมรับว่าความคาดหวังของบิดามารดาที่มีต่อความสำเร็จทางการเรียนของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับการเพิ่มแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน

ฮากาเนน (Hakanen, 1975, 6004-A) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองและนักวิชาการเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับชุมชน แบ่งออกเป็น 6 ด้าน ประกอบด้วย ด้านข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับบุคคล โครงการเรียนการสอน ระดับการลงทุนทางการศึกษา คณะครู อาจารย์ กลุ่มผู้บริหารโรงเรียน และด้านอื่น ๆ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างในรัฐเซาท์คาโรไลนา พบว่า ผู้ปกครองยังขาดความรู้ที่เพียงพอเกี่ยวกับความเป็นไปของโรงเรียน จากการศึกษาได้เสนอแนะให้มีการติดต่อสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมากขึ้น การขาดข้อมูลข่าวสารการติดต่อภายในชุมชน

ทำให้ผู้ปกครองขาดความสัมพันธ์กันภายในชุมชน เครื่องมือที่ใช้ในการติดต่อยังไม่เพียงพอ มีข้อเสนอแนะให้มีการแข่งขันนโยบายการติดต่อระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จุดมุ่งหมาย ความรับผิดชอบ รายละเอียดเกี่ยวกับการเงิน เวลา และความจำเป็นอื่น ๆ ของโรงเรียนให้ชุมชน รับประทาน

งานวิจัยต่างประเทศเหล่านี้ได้สะท้อนความคิดเห็น เจตจำนง รวมถึงเหตุปัจจัย ซึ่งผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องได้ให้ความคาดหวังต่อคุณภาพด้านวิชาการ การกำกับดูแลด้านระเบียบ วินัยเป็นเหตุผลสำคัญในการส่งบุตรหลานเข้าเรียน

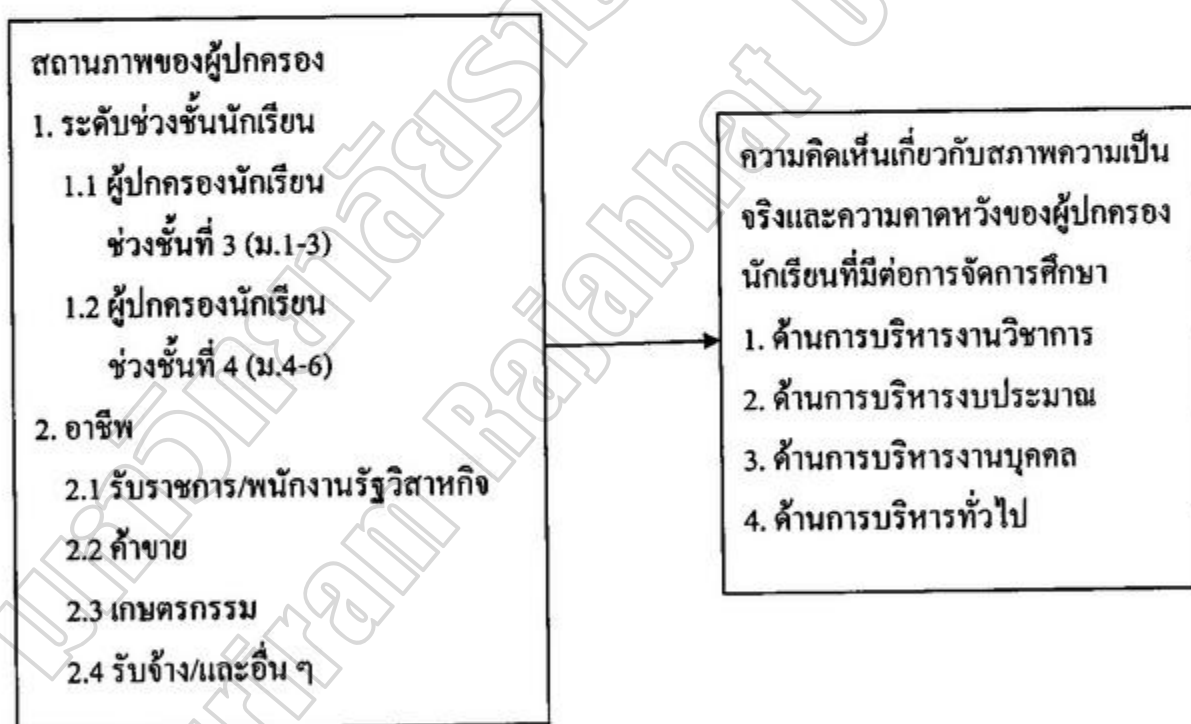
จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน จะอยู่ในระดับมากหรือน้อย เหมือนหรือแตกต่างกัน ล้วนมีส่วนเกี่ยวข้องกับปัจจัยเรื่องเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ เป็นต้น นอกจากนี้ยังขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนที่มี คุณภาพ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยอาศัยภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ตลอดจน การมีส่วนร่วมของครูบุคลากรทางการศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องซึ่งต่างเป็นหุ้นส่วนของ ความสำเร็จ ส่งผลให้ผู้ปกครองนักเรียนมีความเชื่อมั่นศรัทธาในการส่งบุตรหลานเข้าเรียน ในสถานศึกษาแต่ละแห่ง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียน ที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ตามขอบข่ายและภารกิจการบริหารงานโรงเรียนของกระทรวงศึกษาธิการ 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการบริหารงานวิชาการ 2) ด้านการบริหารงบประมาณ 3) ด้านการบริหารงานบุคคล 4) ด้านการบริหารทั่วไป ดังภาพประกอบ 2

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพประกอบ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าหนังสือ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำเครื่องมือวิจัยเรื่องสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 โดยได้ดำเนินงานตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษากับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ประชากร

ประชากร คือ ผู้ปกครองนักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ประจำปีการศึกษา 2551 จำนวน 786 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มจากประชากร แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2542, 148-151) ประกอบด้วย

3.1 กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 256 คน จากนั้นสุ่มตามระดับชั้นอย่างมีสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ในแต่ละชั้น รายละเอียดปรากฏในตาราง 2 ดังนี้

ตาราง 2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ปีการศึกษา 2551 จำแนกตามระดับชั้น

ระดับช่วงชั้น	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ระดับช่วงชั้นที่ 3		
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	117	38
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	120	39
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	137	45
ระดับช่วงชั้นที่ 4		
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	184	60
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	114	37
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	114	37
รวม	786	256

3.2 กลุ่มตัวอย่างที่ให้สัมภาษณ์ โดยการสุ่มแบบมีจุดมุ่งหมาย (Purposive Sampling) ผู้วิจัยใช้หลักการและเหตุผลในการสุ่มกลุ่มตัวอย่างเอง เพื่อความเหมาะสม ซึ่งเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม จำนวน 12 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียน ที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 มี 2 แบบ คือแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย

1. แบบสอบถาม

เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าชนิด 5 ระดับ ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำนวน 55 ข้อ แต่ละข้อคำถามแบ่งเป็น 2 ส่วน คือสภาพความเป็นจริงตามความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน ที่มีต่อการจัดการศึกษาและความคาดหวังตามความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษา ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีการของลิเคอร์ท (Likert) โดยแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ

5 หมายถึง มีสภาพความเป็นจริง และความคาดหวังอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีสภาพความเป็นจริง และความคาดหวังอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีสภาพความเป็นจริง และความคาดหวังอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีสภาพความเป็นจริง และความคาดหวังอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีสภาพความเป็นจริง และความคาดหวังอยู่ในระดับน้อยที่สุด

แบบสอบถามนี้จะครอบคลุมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามขอบข่ายงานของโรงเรียน

4 ด้าน ประกอบด้วย

1. ด้านการบริหารงานวิชาการ จำนวน 20 ข้อ

2. ด้านการบริหารงบประมาณ จำนวน 10 ข้อ

3. ด้านการบริหารงานบุคคล จำนวน 10 ข้อ

4. ด้านการบริหารทั่วไป จำนวน 15 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open Form) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากที่ได้กล่าวมาแล้ว เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3

2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างนี้ใช้สัมภาษณ์ผู้รู้ (Key-Informants) โดยการสนทนากับผู้ปกครองนักเรียนซึ่งเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียน เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนและตรงความต้องการมากที่สุด โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์ ประกอบด้วย สถานภาพส่วนตัวและข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงของการจัดการศึกษาของโรงเรียนในปัจจุบัน กำหนดประเด็นการสัมภาษณ์ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ทั้งที่เป็นจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนา

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน กำหนดประเด็นการสัมภาษณ์ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป เพื่อประมวลผลความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์สำหรับใช้กำหนดทิศทางการจัดการศึกษาของโรงเรียนในอนาคต

การสร้างเครื่องมือวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาประกอบการสร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์
2. ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีสร้างเครื่องมือวิจัยจากเอกสาร ตำราต่าง ๆ โดยพัฒนาแบบสอบถามบางส่วนจากงานวิจัยของนิภา นันทประยูร (2550, 83-88) แบบสอบถามเพื่อการวิจัยเรื่องความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนสุรศักดิ์วิทยาคม จังหวัดชลบุรี งานวิจัยของวรรณณา พิทักษ์สงคราม (2550, 140-146) แบบสอบถามเพื่อการวิจัยเรื่องความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษา และแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนในจังหวัดสระแก้ว และงานวิจัยของฉวีวรรณ ศรีสุข (2547, 126-132) แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยเรื่องความคิดเห็นและความคาดหวังของผู้สนับสนุนการศึกษาที่มีต่อการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์
3. กำหนดกรอบแนวคิดและขอบข่ายในการสร้างเครื่องมือ
4. กำหนดวัตถุประสงค์ของการสร้างเครื่องมือ
5. นำเสนอร่างเครื่องมือไปให้ผู้เชี่ยวชาญ และคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ทำการตรวจสอบ เพื่อให้ได้คำถามที่ครอบคลุม ตรงสภาพ และปัญหา เป็นการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ผู้เชี่ยวชาญที่ทำการตรวจสอบมีจำนวน 3 ท่าน ดังนี้
 - 5.1 นายสุริยา เสือกพันธ์ ผู้อำนวยการ เข็วชาญ โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูร์รัมย์ เขต 3
 - 5.2 ดร. ชำรงค์ นนทดาศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูร์รัมย์ เขต 3
 - 5.3 ดร. อัจฉรา ฉายวิวัฒน์ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูร์รัมย์ เขต 3
6. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอให้คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์พิจารณาอีกครั้ง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

7. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ส่งถึงผู้อำนวยการโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการแจกแบบสอบถามและสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปยังหมู่บ้าน เพื่อแจกจ่ายไปยังผู้ปกครองนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พร้อมกำหนดวันรับแบบสอบถามคืนภายใน 2 สัปดาห์ โดยส่งแบบสอบถามคืนที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน
3. ผู้วิจัยไปเก็บรวบรวมแบบสอบถามตามจุดที่นัดหมาย กรณีไม่ได้รับแบบสอบถามคืนภายในกำหนด ผู้วิจัยได้ติดตามด้วยตนเองเพื่อให้ได้แบบสอบถามคืน จำนวน 256 คน คิดเป็นร้อยละ 100
4. ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 12 คน ตามข้อราชการในแบบสัมภาษณ์ พร้อมทั้งบันทึกข้อมูลสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ในการจัดกระทำข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
2. คัดแยกแบบสอบถามตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
3. กรอกรหัสแบบสอบถาม
4. กำหนดตัวเลขแทนค่าข้อมูลในแบบสอบถามแต่ละข้อ แล้วบันทึกข้อมูลที่ได้อัปโหลดลงในกระดาษ ทำจนครบแบบสอบถามทุกฉบับ
5. ประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการดังนี้

5.1 การศึกษาสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ (Percentage) เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

5.2 การศึกษาสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และจัดอันดับ เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง เหนือในการแปลความหมายข้อมูล การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็น ได้กำหนดขอบเขตของค่าเฉลี่ย ดังนี้ (สุนทร โคตรบรรเทา, 2550 ข, 53)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังต่อการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังต่อการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังต่อการจัดการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังต่อการจัดการศึกษาอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังต่อการจัดการศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จำแนกตามระดับช่วงชั้นนักเรียนของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยค่า t-test Independent กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

5.4 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จำแนกตามอาชีพ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffé's Method) กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

5.5 ข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกันแล้วแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ

เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำอธิบาย

6. นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) เพื่อหาความสอดคล้องของข้อมูล นำเสนอข้อมูลจากการวิเคราะห์ในรูปแบบการพรรณนาเป็นความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา

(Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

2.2 ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean)

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนเกี่ยวกับสภาพ

ความเป็นจริงและความคาดหวังที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จำแนกตามระดับช่วงชั้นนักเรียน

ใช้ t-test โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นอิสระแก่กัน (Independent Sample) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง

โดยกำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญที่ .05

3.2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริง

และความคาดหวังที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จำแนกตามอาชีพ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

(ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่าง

เป็นรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffé's Method) กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ปรากฏผลการวิเคราะห์ที่จะนำเสนอตามลำดับ ดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ผู้วิจัยใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ มีดังนี้

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)

S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

t แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t - Distribution

F แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F - Distribution

* แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ ซึ่งผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 6 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์รายละเอียดเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ระดับช่วงชั้นนักเรียน และอาชีพของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้การแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 ศึกษาสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และจัดอันดับความถี่เห็น โดยแยกเป็นรายข้อ รายด้าน และ โดยรวม

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียน ที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จำแนกตามระดับช่วงชั้นนักเรียน ใช้ t -test โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นอิสระแก่กัน (Independent Sample) เพื่อทำการเปรียบเทียบความแตกต่าง โดยกำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียน ที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จำแนกตามอาชีพ โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One – Way Analysis of Variance) ถ้าพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย จะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีของ เชฟเฟ่ (Scheffé's Method)

ตอนที่ 5 ศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 โดยใช้ การวิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ หากำร้อยละ และเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบ คำอธิบาย

ตอนที่ 6 สรุปข้อคิดเห็นจากการสัมภาษณ์ผู้รู้ (Key-Informants) เกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงและแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 โดยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา เพื่อหาความสอดคล้องของข้อมูล นำเสนอข้อมูลในรูปแบบการพรรณนาเป็นความเรียง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละตอนมีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 รายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ระดับช่วงชั้นนักเรียน และอาชีพของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งปรากฏดังตาราง 3 ดังนี้

ตาราง 3 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับช่วงชั้นนักเรียน และอาชีพ

สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
1. ผู้ปกครองนักเรียน		
1.1 ผู้ปกครองนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 3	122	47.70
1.2 ผู้ปกครองนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 4	134	52.30
รวม	256	100
2. อาชีพ		
2.1 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	19	7.40
2.2 ค้าขาย	36	14.10
2.3 เกษตรกรรม	148	57.80
2.4 รับจ้าง/อื่น ๆ	53	20.70
รวม	256	100

จากตาราง 3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 256 คน เมื่อจำแนกตามระดับช่วงชั้นนักเรียน พบว่า เป็นผู้ปกครองนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 47.70 และเป็นผู้ปกครองนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 52.30 เมื่อจำแนกตามอาชีพของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ 57.80 รองลงมา คือ อาชีพรับจ้าง/อื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 20.70 อาชีพค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 14.10 และอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 7.40 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 แสดงสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ซึ่งปรากฏผลดังตาราง 4 ถึงตาราง 7 ดังนี้

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อสภาพความเป็นจริงในการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม โดยรวมและรายด้าน

ข้อความ	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
1. ด้านการบริหารงานวิชาการ	3.82	.650	มาก	2
2. ด้านการบริหารงบประมาณ	3.77	.684	มาก	3
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	3.96	.688	มาก	1
4. ด้านการบริหารทั่วไป	3.62	.731	มาก	4
รวมเฉลี่ย	3.75	.620	มาก	

จากตาราง 4 พบว่า ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อสภาพความเป็นจริงในการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยเรียงลำดับจากด้านการบริหารงานบุคคล ($\bar{X} = 3.96$) รองลงมาคือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ($\bar{X} = 3.82$) ด้านการบริหารงบประมาณ ($\bar{X} = 3.77$) และด้านการบริหารทั่วไป ($\bar{X} = 3.62$) ตามลำดับ

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อสภาพความเป็นจริงในการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม จำแนกเป็นรายด้านและรายข้อ

ข้อความ	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
ด้านการบริหารงานวิชาการ				
1. การประชุมพิเศษ ซึ่งแจ้งการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลแก่ผู้ปกครอง	3.92	.693	มาก	4
2. การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานวิชาการ	3.65	.908	มาก	16
3. การจัดชั้นเรียนและห้องเรียนมีความเหมาะสม	3.67	.874	มาก	14
4. การจัดการเรียนการสอนมีคุณภาพมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ เชื่อถือศรัทธาของผู้ปกครองและชุมชน	3.84	.838	มาก	7
5. การจัดการเรียนการสอนมุ่งเน้นให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถด้านภาษาอังกฤษ	3.76	.922	มาก	10
6. การจัดการเรียนการสอนมุ่งเน้นให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์	4.37	.761	มาก	1
7. การจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถทางวิชาการและวิชาชีพ เช่น การแข่งขันตอบปัญหา การทดสอบความรู้ เป็นต้น	3.91	.924	มาก	5
8. การจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถทางศิลปะดนตรี และกีฬา	3.79	.934	มาก	9
9. การจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้นักเรียนความรู้ไปใช้ปฏิบัติในชีวิตประจำวัน	3.74	.876	มาก	13
10. การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์แก่นักเรียน	3.83	.867	มาก	8
11. การจัดการเรียนการสอนพิเศษเพื่อเพิ่มพูนความรู้แก่นักเรียน	3.44	1.035	ปานกลาง	19

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อความ	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
12. การจัดกิจกรรมป้องกันและติดตามแก้ไขปัญหานักเรียนติด 0 ร มส และ มผ	3.89	.986	มาก	6
13. การจัดแสดงผลงานนักเรียนให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้าเยี่ยมชม	3.46	1.032	ปานกลาง	18
14. การจัดป้ายนิเทศนำเสนอความรู้ และข้อมูลข่าวสารแก่นักเรียนและผู้เกี่ยวข้อง	3.67	.930	มาก	14
15. การประสานงานกับวิทยากรสถานประกอบการในท้องถิ่นเพื่อร่วมจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.55	.973	มาก	17
16. การนำสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน	4.07	.903	มาก	2
17. การจัดแนะแนวการศึกษาแก่นักเรียนและผู้ปกครอง	3.75	.872	มาก	11
18. โรงเรียนพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น จัดหาหนังสืออ่านเพิ่มเติมเข้าห้องสมุด การสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต เป็นต้น	3.75	.981	มาก	11
19. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ผู้ปกครองและชุมชน	3.35	.916	ปานกลาง	20
20. โรงเรียนรายงานผลการเรียนให้ผู้ปกครองทราบอย่างสม่ำเสมอ	3.96	.934	มาก	3
รวมเฉลี่ย	3.82	.650	มาก	2
ด้านการบริหารงบประมาณ				
21. โรงเรียนมีการประชุมหารือเพื่อจัดหาและระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนาการศึกษา	3.66	.914	มาก	5
22. โรงเรียนประชุมชี้แจงรายการค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเรียนให้ผู้ปกครองทราบ	3.85	.942	มาก	3
23. การรับบริจาคเงิน และวัสดุอุปกรณ์เพื่อสนับสนุนการพัฒนาโรงเรียน	3.67	.847	มาก	4

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อความ	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
24. การอำนวยความสะดวกแก่ผู้มาติดต่อเกี่ยวกับ การเงินและพัสดุ	3.64	.760	มาก	6
25. การให้บริการด้านสวัสดิการจากกองทุนประกัน อุบัติเหตุของนักเรียน	4.10	.891	มาก	1
26. โรงเรียนดำเนินการจัดซื้อพัสดุมีคุณภาพตรงตาม ความต้องการ	3.61	.847	มาก	8
27. โรงเรียนใช้วัสดุอุปกรณ์และครุภัณฑ์อย่างประหยัด คุ้มค่า	3.62	.904	มาก	7
28. ความเหมาะสมเพียงพอของวัสดุครุภัณฑ์ และอุปกรณ์การเรียนกับจำนวนนักเรียน	3.57	.860	มาก	9
29. การยกย่องเชิดชูเกียรติแก่ผู้ให้การสนับสนุน การศึกษาของโรงเรียน	3.93	.876	มาก	2
30. การรายงานผลการใช้งบประมาณของโรงเรียน แก่ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้อง	3.55	.888	มาก	10
รวมเฉลี่ย	3.77	.684	มาก	3
ด้านการบริหารงานบุคคล				
31. ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำ และความรู้ ความสามารถ ในการบริหารจัดการศึกษา	4.30	.878	มาก	1
32. ผู้บริหารมีการระดมความคิดเห็นเพื่อ การเปลี่ยนแปลงในโรงเรียน	3.90	.808	มาก	6
33. ผู้บริหารมีการนำวิธีการใหม่ ๆ มาใช้ ในการบริหารโรงเรียน	3.91	.872	มาก	5
34. ครูมีความรู้ความสามารถ และความถนัด ตรงกับสาขาวิชาที่สอน	4.06	.795	มาก	2
35. ผู้บริหาร ครู และบุคลากรมีมนุษยสัมพันธ์ ที่ดีกับผู้ปกครองและชุมชน	4.04	.853	มาก	3

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อความ	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
36. ครูประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีตามกรอบศีลธรรมและวัฒนธรรมไทย	3.97	.887	มาก	4
37. ครูมีความรักความเมตตา เอาใจใส่ดูแล เอื้ออาทรกับทุกข์สุขของนักเรียน	3.80	.914	มาก	8
38. ครูเอาใจใส่ติดตามความประพฤติของนักเรียนทั้งในและนอกเวลาเรียน	3.79	.990	มาก	9
39. ครูและบุคลากรมีความรับผิดชอบและตรงต่อเวลา	3.85	.878	มาก	7
40. ครูและบุคลากรมีความสามัคคี	3.67	1.014	มาก	10
รวมเฉลี่ย	3.96	.688	มาก	1
ด้านการบริหารทั่วไป				
41. การดูแลรักษาอาคารสถานที่ให้อยู่ในสภาพสะอาดเรียบร้อย	3.43	1.015	ปานกลาง	12
42. สภาพอาคารเรียนและอาคารประกอบมีความปลอดภัย และมั่นคงแข็งแรง	3.77	.928	มาก	7
43. โรงเรียนมีห้องสุขาสะอาด และเพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน	2.92	1.170	ปานกลาง	15
44. ภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อมของโรงเรียนมีบรรยากาศ น่าดู น่าอยู่ น่าเรียน	3.52	.937	มาก	11
45. โรงเรียนจัดบริการน้ำดื่มน้ำใช้ที่สะอาดและเพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน	3.25	1.208	ปานกลาง	14
46. การจำหน่ายอาหารของร้านค้าในโรงเรียนสะอาด ปลอดภัย และถูกหลักอนามัย	3.76	.905	มาก	8
47. โรงเรียนให้ความช่วยเหลือนักเรียนยากจน เช่น ทุนการศึกษา ทุนอาหารกลางวัน ชุดนักเรียน เป็นต้น	3.90	.943	มาก	1

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อความ	\bar{x}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
48. การดำเนินการ โครงการเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อพบปะผู้ปกครอง	3.89	.956	มาก	3
49. การกำกับติดตาม ควบคุมความประพฤติของนักเรียน	3.81	.972	มาก	6
50. โรงเรียนร่วมมือกับผู้ปกครอง และชุมชนในการแก้ปัญหาที่นักเรียนที่หนีเรียนหรือขาดเรียนบ่อยครั้ง	3.84	.972	มาก	5
51. โรงเรียนมีความปลอดภัยจากสารเสพติดและอบายมุขต่าง ๆ	3.35	1.088	ปานกลาง	13
52. โรงเรียนแจ้งข้อมูลข่าวสารให้ผู้ปกครองทราบ	3.75	1.059	มาก	9
53. การให้การต้อนรับและบริการแก่ผู้มาติดต่อราชการ และร่วมกิจกรรมของโรงเรียน	3.90	.862	มาก	1
54. การให้บริการด้านสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และสื่อเทคโนโลยีแก่ชุมชน	3.59	.920	มาก	10
55. โรงเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของชุมชน	3.89	.932	มาก	3
รวมเฉลี่ย	3.62	.731	มาก	4
รวมเฉลี่ยทุกด้าน	3.75	.620	มาก	

จากตาราง 5 พบว่า ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อสภาพความเป็นจริงในการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 เมื่อพิจารณารายข้อในแต่ละด้าน ปรากฏผลดังนี้

ด้านการบริหารงานวิชาการ ผู้ปกครองนักเรียนมีความคิดเห็นต่อสภาพความเป็นจริงในการปฏิบัติ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.82$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีสภาพความเป็นจริงในการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก นอกจากข้อ 11 ที่ว่า “การจัดการเรียนการสอนพิเศษเพื่อเพิ่มพูนความรู้แก่นักเรียน” ข้อ 13 ที่ว่า “การจัดแสดงผลงานนักเรียนให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้าเยี่ยมชม” และข้อ 19 ที่ว่า “การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ผู้ปกครองและชุมชน” อยู่ในระดับปานกลาง

และเมื่อพิจารณาเรียงลำดับข้อที่มีสภาพความเป็นจริงในการปฏิบัติในระดับมาก 3 อันดับแรก คือ ข้อ 6 ที่ว่า “การจัดการเรียนการสอนมุ่งเน้นให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถ ด้านคอมพิวเตอร์” ($\bar{x} = 4.37$) รองลงมาคือข้อ 16 ที่ว่า “การนำสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน” ($\bar{x} = 4.07$) และข้อ 20 ที่ว่า “โรงเรียนรายงานผลการเรียนให้ผู้ปกครอง ทราบอย่างสม่ำเสมอ” ($\bar{x} = 3.96$)

ด้านการบริหารงบประมาณ ผู้ปกครองนักเรียนมีความคิดเห็นต่อสภาพความเป็นจริง ในการปฏิบัติ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.77$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีสภาพ ความเป็นจริงในการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน

และเมื่อพิจารณาเรียงลำดับข้อที่มีสภาพความเป็นจริงในการปฏิบัติในระดับมาก 3 อันดับแรก คือ ข้อ 25 ที่ว่า “การให้บริการด้านสวัสดิการจากกองทุนประกันอุบัติเหตุ ของนักเรียน” ($\bar{x} = 4.10$) รองลงมาคือ ข้อ 29 ที่ว่า “การยกย่องเชิดชูเกียรติแก่ผู้ให้การสนับสนุน การศึกษาของโรงเรียน” ($\bar{x} = 3.93$) และข้อ 22 ที่ว่า “โรงเรียนประชุมชี้แจงรายการค่าใช้จ่าย เกี่ยวกับการเรียนให้ผู้ปกครองทราบ” ($\bar{x} = 3.85$)

ด้านการบริหารงานบุคคล ผู้ปกครองนักเรียนมีความคิดเห็นต่อสภาพความเป็นจริง ในการปฏิบัติ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.96$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีสภาพ ความเป็นจริงในการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน

และเมื่อพิจารณาเรียงลำดับข้อที่มีสภาพความเป็นจริงในการปฏิบัติในระดับมาก 3 อันดับแรก คือ ข้อ 31 ที่ว่า “ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำ และความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการ การศึกษา” ($\bar{x} = 4.30$) รองลงมาคือ ข้อ 34 ที่ว่า “ครูมีความรู้ความสามารถและความถนัดตรงกับ สาขาวิชาที่สอน” ($\bar{x} = 4.06$) และข้อ 35 ที่ว่า “ผู้บริหาร ครู และบุคลากรมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับ ผู้ปกครองและชุมชน” ($\bar{x} = 4.04$)

ด้านการบริหารทั่วไป ผู้ปกครองนักเรียนมีความคิดเห็นต่อสภาพความเป็นจริง ในการปฏิบัติ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.62$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีสภาพ ความเป็นจริงในการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก นอกจากข้อ 41 ที่ว่า “การดูแลรักษาอาคารสถานที่ให้ อยู่ในสภาพสะอาดเรียบร้อย” ข้อ 43 ที่ว่า “โรงเรียนมีห้องสุขาสะอาด และเพียงพอต่อ ความต้องการของนักเรียน” ข้อ 45 ที่ว่า “โรงเรียนจัดบริการน้ำดื่มน้ำใช้ที่สะอาดและเพียงพอ ต่อความต้องการของนักเรียน” และข้อ 51 ที่ว่า “โรงเรียนมีความปลอดภัยต่อสารเสพติด และอบายมุขต่าง ๆ” อยู่ในระดับปานกลาง

และเมื่อพิจารณาเรียงลำดับข้อที่มีสภาพความเป็นจริงในการปฏิบัติในระดับมาก 3 อันดับแรก คือ ข้อ 47 ที่ว่า “โรงเรียนให้ความช่วยเหลือนักเรียนยากจน เช่น ทุนการศึกษา

ทุนอาหารกลางวัน ชุดนักเรียน เป็นต้น” และข้อ 53 ที่ว่า “การให้การต้อนรับและบริการแก่ผู้มาติดต่อราชการ และร่วมกิจกรรมของโรงเรียน” ($\bar{x} = 3.90$) รองลงมาคือ ข้อ 48 ที่ว่า “การดำเนินการโครงการเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อพบปะผู้ปกครอง” และข้อ 55 ที่ว่า “โรงเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของชุมชน” ($\bar{x} = 3.89$) และข้อ 50 ที่ว่า “โรงเรียนร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนในการแก้ปัญหาที่นักเรียนที่หนีเรียนหรือขาดเรียนบ่อยครั้ง” ($\bar{x} = 3.84$)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม โดยรวม และรายด้าน

ข้อความ	\bar{x}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
1. ด้านการบริหารงานวิชาการ	4.58	.510	มากที่สุด	3
2. ด้านการบริหารงบประมาณ	4.56	.598	มากที่สุด	4
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	4.68	.529	มากที่สุด	1
4. ด้านการบริหารทั่วไป	4.60	.572	มากที่สุด	2
รวมเฉลี่ย	4.59	.545	มากที่สุด	

จากตาราง 6 พบว่า ความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.59$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ ได้ดังนี้ ด้านการบริหารงานบุคคล ($\bar{x} = 4.68$) ด้านการบริหารทั่วไป ($\bar{x} = 4.60$) ด้านการบริหารงานวิชาการ ($\bar{x} = 4.58$) และด้านการบริหารงบประมาณ ($\bar{x} = 4.56$)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม จำแนกเป็นรายด้าน และรายชื่อ

ข้อความ	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
ด้านการบริหารงานวิชาการ				
1. การประชุมพิเศษ ชี้แจงการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลแก่ผู้ปกครอง	4.55	.592	มากที่สุด	8
2. การเปิด โอกาสให้ผู้ปกครองให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานวิชาการ	4.38	.699	มาก	17
3. การจัดชั้นเรียนและห้องเรียนมีความเหมาะสม	4.49	.692	มาก	12
4. การจัดการเรียนการสอนมีคุณภาพมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ เชื่อถือศรัทธาของผู้ปกครองและชุมชน	4.55	.684	มากที่สุด	8
5. การจัดการเรียนการสอนมุ่งเน้นให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถด้านภาษาอังกฤษ	4.64	.604	มากที่สุด	3
6. การจัดการเรียนการสอนมุ่งเน้นให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์	4.70	.572	มากที่สุด	2
7. การจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถทางวิชาการและวิชาชีพ เช่น การแข่งขันตอบปัญหา การทดสอบความรู้ เป็นต้น	4.52	.656	มากที่สุด	10
8. การจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถทางศิลปะดนตรี และกีฬา	4.46	.674	มาก	13
9. การจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้นักเรียนความรู้ไปใช้ปฏิบัติในชีวิตประจำวัน	4.46	.713	มาก	13
10. การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์แก่นักเรียน	4.56	.611	มากที่สุด	6
11. การจัดการเรียนการสอนพิเศษเพื่อเพิ่มพูนความรู้แก่นักเรียน	4.44	.700	มาก	15

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อความ	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
12. การจัดกิจกรรมป้องกันและติดตามแก้ไขปัญหานักเรียนติด 0 ร มส และ มศ	4.56	.660	มากที่สุด	6
13. การจัดแสดงผลงานนักเรียนให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้าเยี่ยมชม	4.34	.722	มาก	19
14. การจัดป้ายนิเทศนำเสนอความรู้ และข้อมูลข่าวสารแก่นักเรียนและผู้เกี่ยวข้อง	4.43	.727	มาก	16
15. การประสานงานกับวิทยาการสถานประกอบการในท้องถิ่นเพื่อร่วมจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.37	.697	มาก	18
16. การนำสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน	4.73	.520	มากที่สุด	1
17. การจัดแนะแนวการศึกษาแก่นักเรียนและผู้ปกครอง	4.52	.644	มากที่สุด	10
18. โรงเรียนพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น จัดหาหนังสืออ่านเพิ่มเติมเข้าห้องสมุด การสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต เป็นต้น	4.60	.637	มากที่สุด	4
19. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ผู้ปกครองและชุมชน	4.34	.745	มาก	19
20. โรงเรียนรายงานผลการเรียนให้ผู้ปกครองทราบอย่างสม่ำเสมอ	4.58	.652	มากที่สุด	5
รวมเฉลี่ย	4.58	.510	มากที่สุด	3
ด้านการบริหารงบประมาณ				
21. โรงเรียนมีการประชุมหารือเพื่อจัดหาและระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนาการศึกษา	4.42	.742	มาก	7
22. โรงเรียนประชุมชี้แจงรายการค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเรียนให้ผู้ปกครองทราบ	4.63	1.956	มากที่สุด	1
23. การรับบริจาคเงิน และวัสดุอุปกรณ์เพื่อสนับสนุนการพัฒนาโรงเรียน	4.59	3.181	มากที่สุด	3

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อความ	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
24. การอำนวยความสะดวกแก่ผู้มาติดต่อเกี่ยวกับ การเงินและพัสดุ	4.35	.698	มาก	10
25. การให้บริการด้านสวัสดิการจากกองทุนประกัน อุบัติเหตุของนักเรียน	4.62	.658	มากที่สุด	2
26. โรงเรียนดำเนินการจัดซื้อพัสดุมีคุณภาพตรงตาม ความต้องการ	4.41	.746	มาก	8
27. โรงเรียนใช้วัสดุอุปกรณ์และครุภัณฑ์อย่างประหยัด คุ้มค่า	4.45	.750	มาก	6
28. ความเหมาะสมเพียงพอของวัสดุครุภัณฑ์ และอุปกรณ์การเรียนกับจำนวนนักเรียน	4.47	.713	มาก	5
29. การยกย่องเชิดชูเกียรติแก่ผู้ให้การสนับสนุน การศึกษาของโรงเรียน	4.57	.677	มากที่สุด	4
30. การรายงานผลการใช้งบประมาณของโรงเรียน แก่ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้อง	4.41	.746	มาก	8
รวมเฉลี่ย	4.56	.598	มากที่สุด	4
ด้านการบริหารงานบุคคล				
31. ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำ และความรู้ ความสามารถ ในการบริหารจัดการศึกษา	4.58	.658	มากที่สุด	8
32. ผู้บริหารมีการระดมความคิดเห็นเพื่อ การเปลี่ยนแปลงในโรงเรียน	4.59	.639	มากที่สุด	5
33. ผู้บริหารมีการนำวิธีการใหม่ ๆ มาใช้ ในการบริหารโรงเรียน	4.57	.653	มากที่สุด	9
34. ครูมีความรู้ความสามารถ และความถนัด ตรงกับสาขาวิชาที่สอน	4.67	.540	มากที่สุด	1
35. ผู้บริหาร ครู และบุคลากรมีมนุษยสัมพันธ์ ที่ดีกับผู้ปกครองและชุมชน	4.64	.576	มากที่สุด	3

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อความ	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
36. ครูประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีตามกรอบศีลธรรมและวัฒนธรรมไทย	4.65	.675	มากที่สุด	2
37. ครูมีความรักความเมตตา เอาใจใส่ดูแล เชื้ออาหารกับทุกข์สุขของนักเรียน	4.59	.607	มากที่สุด	5
38. ครูเอาใจใส่ติดตามความประพฤติของนักเรียนทั้งในและนอกเวลาเรียน	4.59	.607	มากที่สุด	5
39. ครูและบุคลากรมีความรับผิดชอบและตรงต่อเวลา	4.60	.637	มากที่สุด	4
40. ครูและบุคลากรมีความสามัคคี	4.52	.714	มากที่สุด	10
รวมเฉลี่ย	4.68	.529	มากที่สุด	1
ด้านการบริหารทั่วไป				
41. การดูแลรักษาอาคารสถานที่ให้อยู่ในสภาพสะอาดเรียบร้อย	4.54	.649	มากที่สุด	11
42. สภาพอาคารเรียนและอาคารประกอบมีความปลอดภัย และมั่นคงแข็งแรง	4.61	.666	มากที่สุด	3
43. โรงเรียนมีห้องสุขาสะอาด และเพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน	4.51	.782	มากที่สุด	14
44. ภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อมของโรงเรียนมีบรรยากาศ น่าดู น่าอยู่ น่าเรียน	4.52	.703	มากที่สุด	13
45. โรงเรียนจัดบริการน้ำดื่ม น้ำใช้ที่สะอาด และเพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน	4.53	.735	มากที่สุด	12
46. การจำหน่ายอาหารของร้านค้าในโรงเรียนสะอาด ปลอดภัย และถูกหลักอนามัย	4.59	.651	มากที่สุด	5
47. โรงเรียนให้ความช่วยเหลือนักเรียนยากจน เช่น ทุนการศึกษา ทุนอาหารกลางวัน ชุดนักเรียน เป็นต้น	4.69	.591	มากที่สุด	1

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อความ	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
48. การดำเนินการ โครงการเชื่อมบ้านนักเรียนเพื่อพบปะผู้ปกครอง	4.55	.637	มากที่สุด	9
49. การกำกับติดตาม ควบคุมความประพฤติของนักเรียน	4.61	.648	มากที่สุด	3
50. โรงเรียนร่วมมือกับผู้ปกครอง และชุมชนในการแก้ปัญหานักเรียนที่หนีเรียนหรือขาดเรียนบ่อยครั้ง	4.62	.646	มากที่สุด	2
51. โรงเรียนมีความปลอดภัยจากสารเสพติดและอบายมุขต่าง ๆ	4.57	.694	มากที่สุด	7
52. โรงเรียนแจ้งข้อมูลข่าวสารให้ผู้ปกครองทราบ	4.55	.706	มากที่สุด	9
53. การให้การต้อนรับและบริการแก่ผู้มาติดต่อราชการ และร่วมกิจกรรมของโรงเรียน	4.56	.604	มากที่สุด	8
54. การให้บริการด้านสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และสื่อเทคโนโลยีแก่ชุมชน	4.49	.703	มาก	15
55. โรงเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของชุมชน	4.58	.628	มากที่สุด	6
รวมเฉลี่ย	4.60	.572	มากที่สุด	2
รวมเฉลี่ยทุกด้าน	4.59	.545	มากที่สุด	

จากตาราง 7 พบว่า ความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน และรายข้อ ปรากฏผลดังต่อไปนี้

ด้านการบริหารงานวิชาการ ผู้ปกครองนักเรียนมีความคาดหวัง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับจากข้อที่มีความคาดหวังมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ ข้อ 16 ที่ว่า “การนำสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน” ($\bar{X} = 4.73$) รองลงมาคือ ข้อ 6 ที่ว่า “การจัดการเรียนการสอนมุ่งเน้นให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์” ($\bar{X} = 4.70$) และข้อ 5 ที่ว่า “การจัดการเรียนการสอนมุ่งเน้นให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถด้านภาษาอังกฤษ” ($\bar{X} = 4.64$)

ด้านการบริหารงบประมาณ ผู้ปกครองนักเรียนมีความคาดหวัง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.56$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับจากข้อที่มีความคาดหวังมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ ข้อ 22 ที่ว่า “โรงเรียนประชุมชี้แจงรายการค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเรียนให้ผู้ปกครองทราบ” ($\bar{x} = 4.63$) รองลงมาคือ ข้อ 25 ที่ว่า “การให้บริการด้านสวัสดิการจากกองทุนประกันอุบัติเหตุของนักเรียน” ($\bar{x} = 4.62$) และข้อ 23 ที่ว่า “การรับบริจาคเงิน และวัสดุอุปกรณ์เพื่อสนับสนุนการพัฒนาโรงเรียน” ($\bar{x} = 4.59$)

ด้านการบริหารงานบุคคล ผู้ปกครองนักเรียนมีความคาดหวัง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.68$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน โดยเรียงลำดับจากข้อที่มีความคาดหวังมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ ข้อ 34 ที่ว่า “ครูมีความรู้ความสามารถและความถนัดตรงกับสาขาวิชาที่สอน” ($\bar{x} = 4.67$) รองลงมา คือ ข้อ 36 ที่ว่า “ครูประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีตามกรอบศีลธรรมและวัฒนธรรมไทย” ($\bar{x} = 4.65$) และข้อ 35 ที่ว่า “ผู้บริหาร ครู และบุคลากรมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครองและชุมชน” ($\bar{x} = 4.64$)

ด้านการบริหารทั่วไป ผู้ปกครองนักเรียนมีความคาดหวัง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.60$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับจากข้อที่มีความคาดหวังมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ ข้อ 47 ที่ว่า “โรงเรียนให้ความช่วยเหลือนักเรียนยากจน เช่น ทุนการศึกษา ทุนอาหารกลางวัน ชุดนักเรียน เป็นต้น” ($\bar{x} = 4.69$) รองลงมา คือ ข้อ 50 ที่ว่า “โรงเรียนร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนในการแก้ปัญหาที่นักเรียนที่หนีเรียนหรือขาดเรียนบ่อยครั้ง” ($\bar{x} = 4.62$) และข้อ 49 ที่ว่า “การกำกับติดตาม ควบคุมความประพฤติของนักเรียน” ($\bar{x} = 4.61$)

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของ โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จำแนกตามระดับช่วงชั้นนักเรียน ซึ่งปรากฏผลดังตาราง 8 ถึงตาราง 11 ดังนี้

ตาราง 8 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม จำแนกตามระดับช่วงชั้น โดยรวมและรายด้าน

ข้อความ	ผู้ปกครองนักเรียน				t	ระดับนัยสำคัญ
	ช่วงชั้นที่ 3		ช่วงชั้นที่ 4			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านการบริหารงานวิชาการ	3.86	.634	3.78	.664	.947	.344
2. ด้านการบริหารงบประมาณ	3.86	.672	3.69	.687	2.046*	.042
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	4.03	.692	3.89	.679	1.688	.093
4. ด้านการบริหารทั่วไป	3.70	.712	3.54	.742	1.758	.080
รวมเฉลี่ย	3.86	.678	3.73	.693	1.722	.086

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 8 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่ระดับช่วงชั้นของนักเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงของการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม โดยรวมไม่แตกต่างกันและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารงบประมาณมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 9 เปรียบเทียบความคิดเห็นผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อสภาพความเป็นจริง
ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม จำแนกตามระดับช่วงชั้นของนักเรียน
เป็นรายด้าน และรายข้อ

ข้อความ	ผู้ปกครองนักเรียน				t	ระดับนัยสำคัญ
	ช่วงชั้นที่ 3		ช่วงชั้นที่ 4			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ด้านการบริหารงานวิชาการ						
1. การปฐมนิเทศ ชี้แจงการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลแก่ผู้ปกครอง	3.97	.703	3.88	.683	.999	.319
2. การเปิด โอกาสให้ผู้ปกครองให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ การดำเนินงานวิชาการ	3.63	.955	3.67	.865	.356	.722
3. การจัดชั้นเรียนและห้องเรียน มีความเหมาะสม	3.77	.898	3.57	.844	1.799	.073
4. การจัดการเรียนการสอนมีคุณภาพมาตรฐานเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและชุมชน	4.01	.744	3.68	.889	3.194*	.002
5. การจัดการเรียนการสอนมุ่งเน้นให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถด้านภาษาอังกฤษ	3.87	.900	3.66	.935	1.846	.066
6. การจัดการเรียนการสอนมุ่งเน้นให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์	4.25	.796	4.48	.712	2.495*	.015
7. การจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถทางวิชาการและวิชาชีพ เช่น การแข่งขันตอบปัญหา การทดสอบความรู้ เป็นต้น	3.86	.965	3.95	.887	.753	.452

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อความ	ผู้ปกครองนักเรียน				t	ระดับนัยสำคัญ
	ช่วงชั้นที่ 3		ช่วงชั้นที่ 4			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
8. การจัดกิจกรรมส่งเสริม ความสามารถทางศิลปะ คนตรี และกีฬา	3.85	.924	3.73	.943	1.036	.301
9. การจัดการเรียนการสอนที่ ส่งเสริมให้นักเรียนนำความรู้ ไปใช้ปฏิบัติในชีวิตประจำวัน	3.82	.853	3.66	.892	1.422	.156
10. การจัดกิจกรรมส่งเสริม คุณธรรมจริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ แก่นักเรียน	3.91	.872	3.76	.860	1.372	.717
11. การจัดการเรียนการสอนพิเศษ เพื่อเพิ่มพูนความรู้แก่นักเรียน	3.56	1.061	3.33	1.002	1.776	.077
12. การจัดกิจกรรมป้องกัน และติดตามแก้ไขปัญหานักเรียน ติด 0 ร มส และ มผ	4.01	.992	3.78	.971	1.891	.060
13. การจัดแสดงผลงานนักเรียนให้ ผู้ปกครองและชุมชนเข้าเยี่ยมชม	3.65	1.044	3.29	.995	2.797*	.006
14. การจัดป้ายนิเทศนำเสนอ ความรู้ และข้อมูลข่าวสาร แก่นักเรียนและผู้เกี่ยวข้อง	3.68	.938	3.66	.927	.202	.840
15. การประสานงานกับวิทยากร สถานประกอบการในท้องถิ่นเพื่อ ร่วมจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.62	1.015	3.49	.932	1.133	.258

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อความ	ผู้ปกครองนักเรียน				t	ระดับนัยสำคัญ
	ช่วงชั้นที่ 3		ช่วงชั้นที่ 4			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
16. การนำสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน	4.07	.898	4.07	.911	.014	.989
17. การจัดแนะแนวการศึกษาแก่นักเรียนและผู้ปกครอง	3.81	.903	3.69	.843	1.076	.283
18. โรงเรียนพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น จัดหาหนังสืออ่านเพิ่มเติมเข้าห้องสมุด						
การสืบค้นทางอินเทอร์เน็ตเป็นค้น	3.80	.993	3.71	.972	.768	.443
19. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ผู้ปกครองและชุมชน	3.57	.953	3.15	.836	3.722*	.000
20. โรงเรียนรายงานผลการเรียนให้ผู้ปกครองทราบ	3.95	.899	3.96	.969	.101	.919
รวมเฉลี่ย	3.86	.634	3.78	.664	.947	.344
ด้านการบริหารงบประมาณ						
21. โรงเรียนมีการประชุมหารือเพื่อจัดหาและระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนาการศึกษา	3.70	.917	3.63	.914	.545	.586
22. โรงเรียนประชุมชี้แจงรายการค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเรียนให้ผู้ปกครองทราบ	3.95	.899	3.76	.975	1.613	.108
23. การรับบริจาคเงิน และวัสดุอุปกรณ์เพื่อสนับสนุนการพัฒนาโรงเรียน	3.74	.851	3.60	.841	1.259	.209

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อความ	ผู้ปกครองนักเรียน				t	ระดับนัยสำคัญ
	ช่วงชั้นที่ 3		ช่วงชั้นที่ 4			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
24. การอำนวยความสะดวกแก่ผู้มาติดต่อเกี่ยวกับการเงินและพัสดุ	3.75	.756	3.54	.753	2.210*	.028
25. การให้บริการด้านสวัสดิการจากกองทุนประกันอุบัติเหตุของนักเรียน	4.13	.900	4.07	.886	.573	.567
26. โรงเรียนดำเนินการจัดซื้อพัสดุคุณภาพตรงตามความต้องการ	3.79	.845	3.44	.818	3.332*	.001
27. โรงเรียนใช้วัสดุอุปกรณ์และครุภัณฑ์อย่างประหยัดคุ้มค่า	3.76	.882	3.49	.907	2.408*	.017
28. ความเหมาะสมเพียงพอของวัสดุครุภัณฑ์ และอุปกรณ์การเรียนกับจำนวนนักเรียน	3.62	.836	3.52	.882	.934	.351
29. การยกย่องเชิดชูเกียรติแก่ผู้ให้การสนับสนุนการศึกษาของโรงเรียน	3.88	.896	3.97	.858	.849	.397
30. การรายงานผลการใช้งบประมาณของโรงเรียนแก่ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้อง	3.70	.869	3.42	.887	2.611*	.010
รวมเฉลี่ย	3.86	.672	3.69	.687	2.046*	.042
ด้านการบริหารงานบุคคล						
31. ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำและความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา	4.02	.904	4.04	.856	.118	.906

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อความ	ผู้ปกครองนักเรียน				t	ระดับนัยสำคัญ
	ช่วงชั้นที่ 3		ช่วงชั้นที่ 4			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
32. ผู้บริหารมีการระดมความคิดเห็นเพื่อการเปลี่ยนแปลง	3.92	.849	3.89	.772	.296	.768
33. ผู้บริหารมีการนำวิธีการใหม่ ๆ มาใช้ ในการบริหารโรงเรียน	4.01	.867	3.83	.872	1.653	.100
34. ครูมีความรู้ความสามารถ และความถนัดตรงกับสาขาวิชาที่สอน	4.06	.816	4.07	.777	.098	.922
35. ผู้บริหาร ครู และบุคลากรมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครองและชุมชน	3.95	.861	4.12	.841	1.584	.115
36. ครูประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีตามกรอบศีลธรรมและวัฒนธรรมไทย	4.06	.826	3.90	.936	1.461	.145
37. ครูมีความรักความเมตตาเอาใจใส่ดูแล เอื้ออาทรกับทุกข์สุขของนักเรียน	3.93	.920	3.69	.896	2.110*	.036
38. ครูเอาใจใส่ติดตามความประพฤติของนักเรียนทั้งในและนอกเวลาเรียน	3.92	1.041	3.68	.931	1.939	.054
39. ครูและบุคลากรมีความรับผิดชอบและตรงต่อเวลา	3.93	.835	3.78	.912	1.301	.195
40. ครูและบุคลากรมีความสามัคคี	3.90	.940	3.46	1.038	3.535*	.000
รวมเฉลี่ย	4.03	.692	3.89	.679	1.688	.093

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อความ	ผู้ปกครองนักเรียน				t	ระดับนัยสำคัญ
	ช่วงชั้นที่ 3		ช่วงชั้นที่ 4			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ด้านการบริหารทั่วไป						
41. การดูแลรักษาอาคารสถานที่ให้อยู่ในสภาพสะอาดเรียบร้อย	3.64	1.005	3.25	.992	3.147*	.002
42. สภาพอาคารเรียนและอาคารประกอบมีความปลอดภัยและมั่นคงแข็งแรง	3.91	.909	3.64	.929	2.329*	.021
43. โรงเรียนมีห้องสุขาสะอาดและเพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน	3.14	1.159	2.72	1.148	2.930*	.004
44. ภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อมของโรงเรียนมีบรรยากาศ น่าดู น่าอยู่ น่าเรียน	3.62	.948	3.42	.920	1.756	.080
45. โรงเรียนจัดบริการน้ำดื่ม น้ำใช้ที่สะอาดและเพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน	3.42	1.184	3.10	1.213	2.139*	.033
46. การจำหน่ายอาหารของร้านค้าโรงเรียนสะอาด ปลอดภัย และถูกหลักอนามัย	3.86	.930	3.66	.875	1.741	.083
47. โรงเรียนให้ความช่วยเหลือนักเรียนยากจน เช่น ทุนการศึกษา ทุนอาหารกลางวัน ชุดนักเรียน เป็นต้น	3.99	.923	3.82	.957	1.452	.148
48. การดำเนินการ โครงการ เยี่ยมบ้านนักเรียน	4.01	.923	3.78	.976	1.887	.060

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อความ	ผู้ปกครองนักเรียน				t	ระดับนัยสำคัญ
	ช่วงชั้นที่ 3		ช่วงชั้นที่ 4			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
49. การกำกับติดตาม ควบคุม ความประพฤติของนักเรียน	3.95	.995	3.69	.937	2.188*	.030
50. โรงเรียนร่วมมือกับผู้ปกครอง และชุมชนในการแก้ปัญหา นักเรียนที่หนีเรียนหรือขาดเรียน บ่อยครั้ง	4.02	.953	3.67	.964	2.873*	.004
51. โรงเรียนมีความปลอดภัย จากสารเสพติดและอบายมุขต่าง ๆ	3.49	1.046	3.22	1.113	2.034*	.043
52. โรงเรียนแจ้งข้อมูลข่าวสาร ให้ผู้ปกครองทราบ	3.86	1.086	3.65	1.028	1.600	.111
53. การให้การต้อนรับและบริการ แก่ผู้มาติดต่อราชการ และร่วมกิจกรรมของโรงเรียน	3.88	.923	3.92	.805	.378	.706
54. การให้บริการด้านสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และสื่อเทคโนโลยี แก่ชุมชน	3.64	.937	3.55	.906	.756	.450
55. โรงเรียนมีส่วนร่วมใน การจัดกิจกรรมของชุมชน	3.99	.895	3.79	.958	1.727	.085
รวมเฉลี่ย	3.70	.712	3.54	.742	1.758	.080
รวมเฉลี่ยทุกด้าน	3.82	.603	3.69	.630	1.722	.086

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 9 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนในระดับช่วงชั้นของนักเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงในการจัดการศึกษาของ โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ในการบริหารงานทั้ง 4 ด้าน เป็นรายด้าน และรายชื่อ ดังนี้

ด้านการบริหารงานวิชาการ พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนระดับช่วงชั้นของนักเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นในรายด้านไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ข้อ 4 ที่ว่า “การจัดการเรียน การสอนมีคุณภาพมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ เชื่อถือศรัทธาของผู้ปกครองและชุมชน” ข้อ 6 ที่ว่า “การจัดการเรียนการสอนมุ่งเน้น ให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์” ข้อ 13 ที่ว่า “การจัดแสดงผลงานนักเรียนให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้าเยี่ยมชม” และข้อ 19 ที่ว่า “การส่งเสริมความรู้ ด้านวิชาการแก่ผู้ปกครองและชุมชน” มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่นๆ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ด้านการบริหารงบประมาณ พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนระดับช่วงชั้นของนักเรียนต่างกัน มีความคิดเห็น ในรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ข้อ 24 ที่ว่า “การอำนวยความสะดวกแก่ผู้มาติดต่อเกี่ยวกับการเงินและพัสดุ” ข้อ 26 ที่ว่า “โรงเรียนดำเนินการจัดซื้อพัสดุมีคุณภาพตรงตามความต้องการ” ข้อ 27 ที่ว่า “โรงเรียนใช้วัสดุอุปกรณ์ และครุภัณฑ์อย่างประหยัดคุ้มค่า” และข้อ 30 ที่ว่า “การรายงานผลการใช้งบประมาณของโรงเรียนแก่ ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้อง” มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้อ อื่น ๆ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ด้านบริหารงานบุคคล พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนระดับช่วงชั้นของนักเรียนต่างกัน มีความคิดเห็น ในรายด้าน ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า มีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกันเช่นเดียวกัน ยกเว้น ข้อ 37 ที่ว่า “ครูมีความรักความเมตตา เอาใจใส่ดูแล เชื้ออาหารกับทุกข์สุขของ นักเรียน” และ ข้อ 40 ที่ว่า “ครูและบุคลากรมีความสามัคคี” มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านการบริหารทั่วไป พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนระดับช่วงชั้นของนักเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นในรายด้าน ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ข้อ 41 ที่ว่า “การดูแลรักษา อาคารสถานที่ให้อยู่ในสภาพสะอาดเรียบร้อย” ข้อ 42 ที่ว่า “สภาพอาคารเรียนและอาคารประกอบ มีความปลอดภัยและมั่นคงแข็งแรง” ข้อ 43 ที่ว่า “โรงเรียนมีห้องสุขาสะอาดและเพียงพอต่อ ความต้องการของนักเรียน” ข้อ 45 ที่ว่า “โรงเรียนจัดบริการน้ำดื่ม น้ำใช้ที่สะอาดและเพียงพอ

ต่อความต้องการของนักเรียน” ข้อ 49 ที่ว่า “การกำกับติดตาม ควบคุมความประพฤติของนักเรียน” ข้อ 50 ที่ว่า “โรงเรียนร่วมมือกับผู้ปกครอง และชุมชนในการแก้ปัญหาที่หนีเรียนหรือขาดเรียนบ่อยครั้ง” และข้อ 51 ที่ว่า “โรงเรียนมีความปลอดภัยจากสารเสพติดและอบายมุขต่างๆ” มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่นๆ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ตาราง 10 เปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม จำแนกตามระดับช่วงชั้นนักเรียน โดยรวม และรายด้าน

ข้อความ	ผู้ปกครองนักเรียน				t	ระดับนัยสำคัญ
	ช่วงชั้นที่ 3		ช่วงชั้นที่ 4			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านการบริหารงานวิชาการ	4.43	.530	4.72	.452	4.591*	.000
2. ด้านการบริหารงบประมาณ	4.49	.606	4.62	.585	1.772	.078
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	4.57	.574	4.78	.465	3.227*	.001
4. ด้านการบริหารทั่วไป	4.49	.578	4.70	.549	2.976*	.003
รวมเฉลี่ย	4.46	.577	4.72	.485	3.876*	.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 10 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่ระดับช่วงชั้นต่างกัน มีความคาดหวังต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารทั่วไป มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการบริหารงบประมาณ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ตาราง 11 เปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน
หนองหงส์พิทยาคม จำแนกตามระดับช่วงชั้นนักเรียนเป็นรายด้าน และรายข้อ

ข้อความ	ผู้ปกครองนักเรียน				t	ระดับนัยสำคัญ
	ช่วงชั้นที่ 3		ช่วงชั้นที่ 4			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ด้านการบริหารงานวิชาการ						
1. การประชุมพิเศษ ชี้แจงการจัด การเรียนการสอนและ การประเมินผลแก่ผู้ปกครอง	4.47	.619	4.62	.559	2.067*	.040
2. การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองให้ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ การดำเนิน งานวิชาการ	4.43	.728	4.45	.667	1.563	.119
3. การจัดชั้นเรียนและห้องเรียน มีความเหมาะสม	4.46	.694	4.52	.691	.732	.465
4. การจัดการเรียนการสอนมี คุณภาพมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ เชื่อถือศรัทธาของผู้ปกครอง และชุมชน	4.47	.695	4.62	.669	1.785	.076
5. การจัดการเรียนการสอนมุ่งเน้น ให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถ ด้านภาษาอังกฤษ	4.63	.592	4.65	.616	.239	.811
6. การจัดการเรียนการสอนมุ่งเน้น ให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถ ด้านคอมพิวเตอร์	4.57	.680	4.83	.416	3.765*	.000
7. การจัดกิจกรรมส่งเสริม ความสามารถทางวิชาการ และ วิชาชีพ เช่น การแข่งขันตอบ ปัญหา การทดสอบความรู้ เป็นต้น	4.39	.734	4.63	.556	2.977*	.003

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อความ	ผู้ปกครองนักเรียน				t	ระดับนัยสำคัญ
	ช่วงชั้นที่ 3		ช่วงชั้นที่ 4			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
8. การจัดกิจกรรมส่งเสริม ความสามารถทางศิลปะ ดนตรี และกีฬา	4.34	.736	4.57	.593	2.765*	.006
9. การจัดการเรียนการสอนที่ ส่งเสริมให้นักเรียนนำความรู้ ไปใช้ปฏิบัติในชีวิตประจำวัน	4.38	.742	4.54	.679	1.804	.072
10. การจัดกิจกรรมส่งเสริม คุณธรรมจริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ แก่นักเรียน	4.50	.659	4.61	.561	1.468	.143
11. การจัดการเรียนการสอนพิเศษ เพื่อเพิ่มพูนความรู้แก่นักเรียน	4.37	.718	4.50	.680	1.501	.135
12. การจัดกิจกรรมป้องกันและ ติดตามแก้ไขปัญหานักเรียนติด 0 ร มส และ มผ	4.52	.683	4.60	.637	1.067	.287
13.การจัดแสดงผลงานนักเรียนให้ ผู้ปกครองและชุมชนเข้าเยี่ยมชม	4.27	.739	4.40	.705	1.385	.167
14. การจัดป้ายนิเทศนำเสนอ ความรู้ และข้อมูลข่าวสารแก่ นักเรียนและผู้เกี่ยวข้อง	4.31	.772	4.53	.668	2.425*	.016
15. การประสานงานกับวิทยากร สถานประกอบการ ในท้องถิ่นเพื่อ ร่วมจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.30	.703	4.43	.688	1.490	.138

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อความ	ผู้ปกครองนักเรียน				t	ระดับนัยสำคัญ
	ช่วงชั้นที่ 3		ช่วงชั้นที่ 4			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
16. การนำสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน	4.66	.572	4.79	.460	2.095*	.037
17. การจัดแนะแนวการศึกษาแก่นักเรียนและผู้ปกครอง	4.43	.704	4.60	.575	2.124*	.035
18. โรงเรียนพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น จัดหาหนังสืออ่านเพิ่มเติมเข้าห้องสมุด การสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต เป็นต้น	4.48	.730	4.71	.518	2.973*	.003
19. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ผู้ปกครองและชุมชน	4.19	.775	4.48	.691	3.156*	.002
20. โรงเรียนรายงานผลการเรียนให้ผู้ปกครองทราบอย่างสม่ำเสมอ	4.46	.729	4.69	.554	2.826*	.005
รวมเฉลี่ย	4.43	.530	4.72	.452	4.591*	.000
ด้านการบริหารงบประมาณ						
21. โรงเรียนมีการประชุมหารือเพื่อจัดหาและระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนาการศึกษา	4.30	.759	4.53	.712	2.464*	.014
22. โรงเรียนประชุมชี้แจงรายการค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเรียนให้ผู้ปกครองทราบ	4.70	.759	4.55	.632	.623	.534
23. การรับบริจาคเงิน และวัสดุอุปกรณ์เพื่อสนับสนุนการพัฒนาโรงเรียน	4.30	.759	4.85	.328	1.378	.169

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อความ	ผู้ปกครองนักเรียน				t	ระดับนัยสำคัญ
	ช่วงชั้นที่ 3		ช่วงชั้นที่ 4			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
24. การอำนวยความสะดวกแก่ผู้มาติดต่อเกี่ยวกับการเงินและพัสดุ	4.32	.696	4.38	.702	.696	.487
25. การให้บริการด้านสวัสดิการจากกองทุนประกันอุบัติเหตุของนักเรียน	4.53	.695	4.70	.614	2.063*	.040
26. โรงเรียนดำเนินการจัดซื้อพัสดุคุณภาพตรงตามความต้องการ	4.33	.776	4.48	.712	1.610	.109
27. โรงเรียนใช้วัสดุอุปกรณ์และครุภัณฑ์อย่างประหยัดคุ้มค่า	4.38	.764	4.51	.733	1.473	.142
28. ความเหมาะสมเพียงพอของวัสดุครุภัณฑ์ และอุปกรณ์การเรียนกับจำนวนนักเรียน	4.38	.696	4.55	.721	1.974*	.049
29. การยกย่องเชิดชูเกียรติแก่ผู้ให้การสนับสนุนการศึกษาของโรงเรียน	4.51	.695	4.63	.657	1.404	.161
30. การรายงานผลการใช้งบประมาณของโรงเรียนแก่ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้อง	4.29	.818	4.51	.657	2.468*	.014
รวมเฉลี่ย	4.49	.606	4.62	.585	1.772	.078
ด้านการบริหารงานบุคคล						
31. ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำและความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา	4.46	.729	4.69	.568	2.800*	.006

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อความ	ผู้ปกครองนักเรียน				t	ระดับนัยสำคัญ
	ช่วงชั้นที่ 3		ช่วงชั้นที่ 4			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
32. ผู้บริหารมีการระดมความคิดเห็นเพื่อการเปลี่ยนแปลง	4.47	.695	4.69	.565	2.877*	.004
33. ผู้บริหารมีการนำวิธีการใหม่ๆ มาใช้ ในการบริหารโรงเรียน	4.39	.755	4.75	.486	4.592*	.000
34. ครูมีความรู้ความสามารถ และความถนัดตรงกับวิชาที่สอน	4.54	.605	4.79	.443	3.794*	.000
35. ผู้บริหาร ครู และบุคลากรมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครองและชุมชน	4.51	.620	4.77	.504	3.701*	.000
36. ครูประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีตามกรอบศีลธรรมและวัฒนธรรมไทย	4.48	.784	4.81	.508	4.128*	.000
37. ครูมีความรักความเมตตาเอาใจใส่ดูแล เอื้ออาทรกับทุกชั้นสุขของนักเรียน	4.53	.683	4.64	.620	1.304	.194
38. ครูเอาใจใส่ติดตามความประพฤติของนักเรียนทั้งในและนอกเวลาเรียน	4.52	.619	4.65	.591	1.647	.101
39. ครูและบุคลากรมีความรับผิดชอบและตรงต่อเวลา	4.48	.719	4.70	.535	2.768*	.006
40. ครูและบุคลากรมีความสามัคคี	4.42	.737	4.62	.680	2.273*	.024
รวมเฉลี่ย	4.57	.574	4.78	.465	3.227*	.001

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อความ	ผู้ปกครองนักเรียน				t	ระดับนัยสำคัญ
	ช่วงชั้นที่ 3		ช่วงชั้นที่ 4			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ด้านการบริหารทั่วไป						
41. การดูแลรักษาอาคารสถานที่ให้อยู่ในสภาพสะอาดเรียบร้อย	4.41	.713	4.66	.561	3.186*	.002
42. สภาพอาคารเรียนและอาคารประกอบมีความปลอดภัยและมั่นคงแข็งแรง	4.53	.718	4.68	.608	1.764	.079
43. โรงเรียนมีห้องสุขาสะอาดและเพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน	4.39	.829	4.61	.725	2.250*	.025
44. ภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อมของโรงเรียนมีบรรยากาศ น่าดู น่าอยู่ น่าเรียน	4.37	.763	4.66	.612	3.429*	.001
45. โรงเรียนจัดบริการน้ำดื่ม น้ำใช้ที่สะอาดและเพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน	4.34	.769	4.69	.663	3.907*	.000
46. การจำหน่ายอาหารของร้านค้าโรงเรียนสะอาด ปลอดภัย และถูกหลักอนามัย	4.48	.707	4.69	.581	2.621*	.009
47. โรงเรียนให้ความช่วยเหลือนักเรียนยากจน เช่น ทุนการศึกษา ทุนอาหารกลางวัน ชุดนักเรียน เป็นต้น	4.59	.689	4.78	.469	2.542*	.012
48. การดำเนินการ โครงการ เชื่อมบ้านนักเรียน	4.44	.656	4.65	.604	2.624*	.009

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อความ	ผู้ปกครองนักเรียน				t	ระดับนัยสำคัญ
	ช่วงชั้นที่ 3		ช่วงชั้นที่ 4			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
49. การกำกับติดตาม ควบคุม ความประพฤติของนักเรียน	4.52	.695	4.69	.591	2.209*	.028
50. โรงเรียนร่วมมือกับผู้ปกครอง และชุมชนในการแก้ปัญหา นักเรียนที่หนีเรียนหรือขาดเรียน บ่อยครั้ง	4.63	.632	4.60	.661	.329	.742
51. โรงเรียนมีความปลอดภัย จากสารเสพติดและอบายมุขต่าง ๆ	4.45	.740	4.67	.635	2.570*	.011
52. โรงเรียนแจ้งข้อมูลข่าวสาร ให้ผู้ปกครองทราบ	4.48	.774	4.63	.633	1.720	.087
53. การให้การต้อนรับและบริการ แก่ผู้มาติดต่อราชการ และร่วมกิจกรรมของ โรงเรียน	4.44	.656	4.67	.531	3.081*	.002
54. การให้บริการด้านสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และสื่อเทคโนโลยี แก่ชุมชน	4.33	.743	4.63	.632	3.563*	.000
55. โรงเรียนมีส่วนร่วม ในการจัดกิจกรรมของชุมชน	4.57	.616	4.59	.640	.305	.716
รวมเฉลี่ย	4.49	.578	4.70	.549	2.976*	.003
รวมเฉลี่ยทุกด้าน	4.46	.577	4.72	.485	3.876*	.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 11 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนระดับช่วงชั้นของนักเรียนต่างกัน มีความคาดหวังต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ในการบริหารงานทั้ง 4 ด้าน เป็นรายด้าน และรายข้อ ดังนี้

ด้านการบริหารงานวิชาการ พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนระดับช่วงชั้นของนักเรียนต่างกัน มีความคาดหวังในรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 1 ที่ว่า “การประชุมนิเทศ ซึ่งแจ้งการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลแก่ผู้ปกครอง” ข้อ 6 ที่ว่า “การจัดการเรียนการสอนมุ่งเน้น ให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์” ข้อ 7 ที่ว่า “การจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถทางวิชาการ และวิชาชีพ เช่น การแข่งขันตอบปัญหา การทดสอบความรู้ เป็นต้น” ข้อ 8 ที่ว่า “การจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถทางศิลปะ ดนตรี และกีฬา” ข้อ 14 ที่ว่า “การจัดป้ายนิเทศนำเสนอความรู้ และข้อมูลข่าวสารแก่นักเรียนและผู้เกี่ยวข้อง” ข้อ 16 ที่ว่า “การนำสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน” ข้อ 17 ที่ว่า “การจัดแนะแนวการศึกษาแก่นักเรียนและผู้ปกครอง” ข้อ 18 ที่ว่า “โรงเรียนพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น จัดหาหนังสืออ่านเพิ่มเติมเข้าห้องสมุด การสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต เป็นต้น” ข้อ 19 ที่ว่า “การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ผู้ปกครองและชุมชน” และข้อ 20 ที่ว่า “โรงเรียนรายงานผลการเรียนให้ผู้ปกครองทราบ อย่างสม่ำเสมอ” มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่น ๆ มีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน

ด้านการบริหารงบประมาณ พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนระดับช่วงชั้นของนักเรียนต่างกัน มีความคาดหวัง ในรายด้าน ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 21 ที่ว่า “โรงเรียน มีการประชุมหารือเพื่อจัดหาและระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนาการศึกษา” ข้อ 25 ที่ว่า “การให้บริการ ด้านสวัสดิการจากกองทุนประกันอุบัติเหตุของนักเรียน” ข้อ 28 ที่ว่า “ความเหมาะสมเพียงพอของ วัสดุครุภัณฑ์ และอุปกรณ์การเรียนกับจำนวนนักเรียน” และข้อ 30 ที่ว่า “การรายงานผลการใช้ งบประมาณของโรงเรียนแก่ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้อง” มีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน เช่นเดียวกัน ส่วนข้ออื่น ๆ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนระดับช่วงชั้นของนักเรียนต่างกัน มีความคาดหวัง ในรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็น รายข้อ พบว่า ทุกข้อมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกัน ยกเว้น ข้อ 37 ที่ว่า “ครูมีความรักความเมตตาเอาใจใส่ดูแล เอื้ออาทรกับทุกข์สุขของนักเรียน” ข้อ 38 ที่ว่า “ครูเอาใจใส่ติดตามความประพฤติของนักเรียนทั้งในและนอกเวลาเรียน” ข้อ 39 ที่ว่า “ครูและบุคลากรมีความรับผิดชอบและตรงต่อเวลา” และข้อ 40 ที่ว่า “ครูและบุคลากรมี ความสามัคคี” มีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน

ด้านการบริหารทั่วไป พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนระดับช่วงชั้นของนักเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นในรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกัน ยกเว้น ข้อ 42 ที่ว่า “สภาพอาคารเรียนและอาคารประกอบมีความปลอดภัยและมั่นคงแข็งแรง” ข้อ 50 ที่ว่า “โรงเรียนร่วมมือกับผู้ปกครอง และชุมชนในการแก้ปัญหาที่นักเรียนที่หนีเรียนหรือขาดเรียนบ่อยครั้ง” ข้อ 52 ที่ว่า “โรงเรียนแจ้งข้อมูลข่าวสารให้ผู้ปกครองทราบ” และข้อ 55 ที่ว่า “โรงเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของชุมชน” มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียน ที่มีการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จำแนกตามอาชีพ ซึ่งปรากฏผลดังตาราง 12 ถึงตาราง 13 ดังนี้

ตาราง 12 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงในการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม จำแนกตามอาชีพ โดยรวม และรายด้าน

ข้อความ	SS	df	MS	F	ระดับนัยสำคัญ
1. ด้านการบริหารงานวิชาการ					
ระหว่างกลุ่ม	.601	3	.200	.471	.703
ภายในกลุ่ม	107.133	252	.425		
รวม	107.734	255			
2. ด้านการบริหารงบประมาณ					
ระหว่างกลุ่ม	.024	3	.008	.017	.997
ภายในกลุ่ม	119.379	252	.474		
รวม	119.402	255			
3. ด้านการบริหารงานบุคคล					
ระหว่างกลุ่ม	.965	3	.322	.678	.566
ภายในกลุ่ม	119.563	252	.474		
รวม	120.527	255			

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อความ	SS	df	MS	F	ระดับนัยสำคัญ
4. ด้านการบริหารทั่วไป					
ระหว่างกลุ่ม	.577	3	.192	.357	.784
ภายในกลุ่ม	135.669	252	.538		
รวม	136.246	255			
รวมทุกด้าน					
ระหว่างกลุ่ม	.257	3	.086	.221	.882
ภายในกลุ่ม	97.743	252	.388		
รวม	98.000	255			

จากตาราง 12 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงในการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม ตั้งกวดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ทั้งโดยรวม และรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 13 เปรียบเทียบความคาดหวังที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม
จำแนกตามอาชีพ โดยรวม และรายด้าน

ข้อความ	SS	df	MS	F	ระดับนัยสำคัญ
1. ด้านการบริหารงานวิชาการ					
ระหว่างกลุ่ม	.636	3	.212	.814	.487
ภายในกลุ่ม	65.642	252	.260		
รวม	66.277	255			
2. ด้านการบริหารงบประมาณ					
ระหว่างกลุ่ม	.819	3	.273	.762	.516
ภายในกลุ่ม	89.988	252	.359		
รวม	90.808	255			
3. ด้านการบริหารงานบุคคล					
ระหว่างกลุ่ม	.559	3	.186	.663	.575
ภายในกลุ่ม	70.812	252	.281		
รวม	71.371	255			
4. ด้านการบริหารทั่วไป					
ระหว่างกลุ่ม	.556	3	.185	.564	.639
ภายในกลุ่ม	82.803	252	.329		
รวม	83.359	255			
รวมทุกด้าน					
ระหว่างกลุ่ม	.353	3	.118	.393	.758
ภายในกลุ่ม	75.397	252	.299		
รวม	75.750	255			

จากตาราง 13 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคาดหวังต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ทั้งโดยรวม และรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 5 สรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการศึกษาของโรงเรียน
หนองหงส์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ซึ่งปรากฏดังตาราง 14 ดังนี้

ตาราง 14 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของ โรงเรียน
หนองหงส์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3

ข้อความ	จำนวน (N = 235)	ร้อยละ
ด้านการบริหารงานวิชาการ		
1. ควรส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ผู้ปกครองและชุมชน	35	14.89
2. เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหาร วิชาการ	19	8.09
3. ควรพัฒนาด้านวิชาการให้มากขึ้น	15	6.38
ด้านการบริหารงบประมาณ		
4. เพิ่มงบประมาณเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ดีขึ้น	21	8.94
5. ควรจัดสรรงบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่นักเรียน	17	7.23
6. ผู้ปกครองควรรับทราบเกี่ยวกับการบริหารจัดการงบประมาณ	17	7.23
ด้านการบริหารงานบุคคล		
7. จัดหาบุคลากรที่มีคุณภาพ	21	8.94
8. จัดหาบุคลากรให้เพียงพอ	18	7.66
9. ครูควรได้สอนตรงตามวิชาเอก	15	6.38
ด้านการบริหารงานทั่วไป		
10. จัดสร้างห้องน้ำให้เพียงพอกับความต้องการ	23	9.97
11. จัดให้มีระบบดูแลนักเรียนที่เกี่ยวกับสิ่งเสพติด และส่งเสริม การจัดกิจกรรมของนักเรียน	20	8.51
12. จัดภูมิทัศน์ที่เหมาะสม	14	5.96

จากตาราง 14 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ควรส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ผู้ปกครองและชุมชน (ร้อยละ 14.89) จัดสร้างห้องน้ำให้เพียงพอับความต้องการ (ร้อยละ 9.97) เพิ่มงบประมาณเพื่อเกิดการพัฒนาที่ดีขึ้น และจัดหาบุคลากรที่มีคุณภาพ (ร้อยละ 8.94)

ตอนที่ 6 สรุปข้อคิดเห็นจากการสัมภาษณ์ผู้รู้ (Key-Informants) เกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงและแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3

ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้ปกครองนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 เพื่อให้ได้แนวความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม ทั้ง 4 ด้าน ในจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา และแนวทางการพัฒนา สรุปได้ดังนี้

1. ด้านการบริหารงานวิชาการ

จุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนา

ด้านการบริหารงานวิชาการ ผู้ปกครองนักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดเด่นของการจัดการศึกษาด้านวิชาการ คือ มีผู้บริหาร ครู ที่มีคุณภาพส่งผลให้งานวิชาการเข้มแข็ง มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยเข้ามาใช้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และการให้บริการ มีแผนยุทธศาสตร์ที่ให้ความสำคัญกับงานวิชาการ มีเครือข่ายวิชาการเพื่อการศึกษา และมีความเป็นเลิศในการแข่งขันทักษะทางวิชาการของนักเรียนที่ประสบความสำเร็จเป็นรูปธรรม ส่วนจุดที่ควรพัฒนาของการจัดการศึกษาด้านวิชาการ คือ การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการพัฒนางานอาชีพ และส่งเสริมการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียนยังมีน้อย บุคลากรบางส่วนเพิ่งได้รับการบรรจุใหม่ยังขาดความรู้ประสบการณ์ในการทำงานบางสายงาน แผนงาน/โครงการด้านวิชาการบางส่วนขาดการสานต่ออย่างเป็นรูปธรรม สื่ออุปกรณ์บางอย่างไม่เพียงพอต่อความต้องการ และขาดการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น

แนวทางการพัฒนา

ผู้ปกครองนักเรียนเสนอแนวความคิดเห็นแนวทางการพัฒนาด้านบริหารงานวิชาการ คือ ควรมีการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการพัฒนางานอาชีพสำหรับนักเรียน พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถ เพิ่มพูนองค์ความรู้ให้บุคลากรแต่ละสาขาวิชาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง มีการพัฒนาแผนปฏิบัติการประจำปี และแผนระยะยาวใน

การประเมินผลการปฏิบัติงานทุกขั้นตอน และสรุปรายงานผลเมื่อสิ้นสุดโครงการด้านวิชาการ รวมทั้งจัดหาสื่อวัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษาที่ทันสมัย และโรงเรียนควรจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น ร่วมกับชุมชนเพื่อมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

2. ด้านการบริหารงบประมาณ

จุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนา

ด้านการบริหารงบประมาณ ผู้ปกครองนักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดเด่นของการบริหารงบประมาณของโรงเรียน คือ มีการจัดสรรงบประมาณครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เหมาะสมตามความสำคัญของงานตามแผนงานที่กำหนดไว้ มีการจัดตั้งคณะกรรมการการเงิน การจัดทำบัญชี เอกสารทางการเงิน และมีการตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการเงิน ส่งผลให้การบริหารงบประมาณมีความเป็นระบบ โปร่งใส ตรวจสอบได้ ส่วนจุดที่ควรพัฒนาของการบริหารงบประมาณของโรงเรียน คือ การจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนด้านการจัดการเรียนการสอนมีค่อนข้างจำกัด การดำเนินงานในบางแผนงาน/โครงการส่วนหนึ่งไม่สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการของโรงเรียน และยังขาดภาคีเครือข่ายอุปถัมภ์การจัดการศึกษาของโรงเรียน

แนวทางการพัฒนา

ผู้ปกครองนักเรียนเสนอแนวความคิดเห็นแนวทางการพัฒนาด้านการบริหารงบประมาณ คือ ควรมีการจัดสรรงบประมาณไปใช้พัฒนาด้านการเรียนการสอนให้มากที่สุด มีการกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลโครงการต่าง ๆ เพื่อให้การใช้งบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีการระดมทรัพยากรจากภายนอกมาใช้ในการจัดการศึกษามากขึ้น

3. ด้านบริหารงานบุคคล

จุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนา

ด้านบริหารงานบุคคล ผู้ปกครองนักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดเด่นของการบริหารงานบุคคลของโรงเรียน คือ มีการส่งเสริมประสิทธิภาพในการทำงาน โดยการนิเทศ การปฏิบัติงานแก่บุคลากรอย่างเหมาะสมและเป็นกัลยาณมิตร บุคลากรมีความรู้ความสามารถ และพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ ผู้บริหาร โรงเรียน บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน มีการประชุม ปรึกษาหารือร่วมกัน เพื่อร่วมวางแผนปฏิบัติให้สอดคล้องเหมาะสม และตรงกับสายงานของผู้ปฏิบัติ จุดที่ควรพัฒนาของการบริหารงานบุคคลของโรงเรียน คือ การจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาบุคลากรยังมีอย่างจำกัด ขาดแคลนบุคลากรในบางสายงาน กิจกรรมเสริมสร้างขวัญกำลังใจและสัมพันธภาพระหว่างบุคลากรยังมีน้อย และการประเมิน การปฏิบัติงานของบุคลากรยังขาดความชัดเจนเป็นรูปธรรม

แนวทางการพัฒนา

ผู้ปกครองนักเรียนเสนอแนวความคิดเห็นแนวทางการพัฒนาด้านบริหารงานบุคคล คือ โรงเรียนควรสนับสนุน จัดสรรงบประมาณในการศึกษา อบรม พัฒนาการตนเองของบุคลากรอย่างเพียงพอ จัดหาอัตรากำลังครูในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้เพียงพอเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การจัดการเรียนการสอน สำรวจปัญหาและความต้องการของบุคลากรในโรงเรียนเพื่อพัฒนาให้ ตรงกับความต้องการ ส่งเสริมการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร และมีการติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง

4. ด้านการบริหารทั่วไป

จุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนา

ด้านบริหารทั่วไป ผู้ปกครองนักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดเด่นของการบริหารงานทั่วไปของโรงเรียน คือ มีการระดมทรัพยากรในชุมชนเพื่อการศึกษา และได้รับความร่วมมือจากชุมชนเป็นอย่างดี โรงเรียนได้ให้บริการสาธารณะแก่ชุมชนอย่างสม่ำเสมอ มีการจัดสภาพบริเวณ โรงเรียนที่สะอาด ร่มรื่น เป็นระเบียบเรียบร้อยสวยงาม ตลอดจนการจัด อาคารเรียนและสิ่งแวดล้อมเหมาะสม เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน ส่วนจุดที่ควรพัฒนาของการบริหารงานทั่วไปของโรงเรียน คือ อาคารสถานที่บางแห่งมีสภาพชำรุดหรือมีจำกัด ไม่ได้รับความสะดวกในการใช้งาน อาทิ ห้องน้ำนักเรียน หอประชุม น้ำดื่ม น้ำใช้ การประชาสัมพันธ์ การดำเนินงานของโรงเรียนต่อผู้ปกครองและชุมชนยังไม่หลากหลาย

แนวทางการพัฒนา

ผู้ปกครองนักเรียนเสนอแนวความคิดเห็นแนวทางการพัฒนาด้านบริหารทั่วไป คือ ควรมีการวางแผนการพัฒนาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสม กระตุ้นให้ผู้เรียนเป็น บุคคลแห่งการเรียนรู้ มีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของโรงเรียนให้สาธารณชนได้รับทราบ อย่างต่อเนื่อง พัฒนาอาคารสถานที่ ภูมิทัศน์ ให้มีบรรยากาศน่าดู น่าอยู่ น่าเรียนอย่างสม่ำเสมอ และปรับปรุงระบบสาธารณูปโภคให้มีมาตรฐาน เพียงพอต่อความต้องการ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของ โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ซึ่งสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. วิธีการดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผลการวิจัย
6. ข้อเสนอแนะ
 - 6.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - 6.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของ โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริง และความคาดหวังที่มีต่อการจัดการศึกษาของ โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 โดยจำแนกตามระดับช่วงชั้นนักเรียน และอาชีพ

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผู้ปกครองนักเรียนในระดับช่วงชั้นนักเรียนที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพ ความเป็นจริงและความคาดหวังที่มีต่อการจัดการศึกษาแตกต่างกัน
2. ผู้ปกครองนักเรียนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริง และความคาดหวังที่มีต่อการจัดการศึกษาแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือผู้ปกครองนักเรียนที่มีกำลังศึกษา ในระดับ ช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ประจำปีการศึกษา 2551 จำนวน 786 คน กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มจากประชากร แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2542, 148-151) ประกอบด้วย 1) กลุ่มที่ใช้ตอบแบบสอบถาม กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเกรจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 256 คน จากนั้นสุ่มตามระดับชั้นอย่างมีสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ในแต่ละชั้น และ 2) กลุ่มตัวอย่างที่ให้สัมภาษณ์ โดยการสุ่มแบบมีจุดมุ่งหมาย (Purposive Sampling) เลือกผู้ที่สามารถให้ข้อมูลตรงตามหัวข้องานวิจัยมากที่สุด จำนวน 12 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย 1) แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ปรับปรุงมาจากแบบสอบถามบางส่วนจากงานวิจัยของนิภา นันทประยูร (2550, 83-88) งานวิจัยของวรรณนา พิทักษ์สงคราม (2550, 140-146) และงานวิจัยของฉวีวรรณ ศรีสุข (2547, 126-132) โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำในการพัฒนาเครื่องมือ แล้วนำเครื่องมือที่ได้ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นในด้านสภาพความเป็นจริงของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม เท่ากับ .9571 และค่าความเชื่อมั่นในด้านความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม เท่ากับ .9617 และ 2) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือขึ้นเอง โดยได้รับคำปรึกษา แนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ และคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยจัดส่งหนังสือขอความร่วมมือไปยังโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 เพื่อขอความอนุเคราะห์และขอความร่วมมือตอบแบบสอบถาม และดำเนินการแจกแบบสอบถามแก่ผู้ปกครองนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียนด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่เก็บได้ไปวิเคราะห์โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ และได้สถิติวิเคราะห์ ดังนี้

4.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างวิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ (Percentage) เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

4.2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จัดอันดับ และเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

4.3 ข้อมูลเกี่ยวกับการเปรียบเทียบสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จำแนกตามระดับช่วงชั้นนักเรียน วิเคราะห์โดยใช้ t - test ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระแก่กัน (Independent Sample t - test) กำหนดค่าสถิติที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.4 ข้อมูลเกี่ยวกับการเปรียบเทียบสภาพความเป็นจริง และความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จำแนกตามอาชีพ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในรายด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ตามวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé's Method) กำหนดค่าสถิติที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.5 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่เป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ (Percentage) จัดลำดับความสำคัญเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำอธิบาย

4.6 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์นำมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) เพื่อหาความสอดคล้องของข้อมูลและนำเสนอข้อมูลจากการวิเคราะห์ในรูปแบบการพรรณนาเป็นความเรียง

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยการศึกษาสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม ทั้งโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูง ไปหาค่าคือ ด้านการบริหารงานบุคคล รองลงมาคือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการบริหารทั่วไป

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของแต่ละด้าน พบว่า ด้านการบริหารงานวิชาการมีสภาพความเป็นจริงในการปฏิบัติในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การจัดการเรียนการสอน มุ่งเน้นให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ รองลงมาคือ การนำสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน และ โรงเรียนรายงานผลการเรียนให้ผู้ปกครองทราบ อย่างสม่ำเสมอ ตามลำดับ

ด้านการบริหารงบประมาณ มีสภาพความเป็นจริงในการปฏิบัติในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การให้บริการด้านสวัสดิการจากกองทุนประกันอุบัติเหตุของนักเรียน รองลงมาคือ การยกย่องเชิดชูเกียรติแก่ผู้ให้การสนับสนุนการศึกษาของโรงเรียน และ โรงเรียนประชุมชี้แจงรายการค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเรียนให้ผู้ปกครองทราบ ตามลำดับ

ด้านการบริหารงานบุคคล มีสภาพความเป็นจริงในการปฏิบัติในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำและมีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา รองลงมาคือ ครูมีความรู้ความสามารถและความถนัดตรงกับสาขาวิชาที่สอน และผู้บริหาร ครู และบุคลากรมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครองและชุมชน ตามลำดับ

และด้านการบริหารทั่วไป มีสภาพความเป็นจริงในการปฏิบัติในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ โรงเรียนให้ความช่วยเหลือนักเรียนยากจน เช่น ทุนการศึกษา ทุนอาหารกลางวัน ชุดนักเรียน เป็นต้น การให้การต้อนรับและบริการแก่ผู้มาติดต่อราชการและร่วมกิจกรรมของโรงเรียน รองลงมาคือ การดำเนินการ โครงการเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อพบปะผู้ปกครอง โรงเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของชุมชน และ โรงเรียนร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน ในการแก้ปัญหาที่นักเรียนที่หนีเรียนหรือขาดเรียนบ่อยครั้ง ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม ทั้งโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปหาค่าคือ ด้านการบริหารงานบุคคล รองลงมาคือ ด้านการบริหารทั่วไป

ด้านการบริหารงานวิชาการ และด้านการบริหารงบประมาณ

เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อของแต่ละด้าน พบว่า ด้านการบริหารงานวิชาการ มีความคาดหวัง อยู่ในระดับมากที่สุด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การนำสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน รองลงมาคือ การจัดการเรียนการสอนมุ่งเน้นให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ และการจัดการเรียนการสอนมุ่งเน้นให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถด้านภาษาอังกฤษ ตามลำดับ

ด้านการบริหารงบประมาณ มีความคาดหวัง อยู่ในระดับมากที่สุด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ โรงเรียนประชุมชี้แจงรายการค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเรียนให้ผู้ปกครองทราบ รองลงมาคือ การให้บริการด้านสวัสดิการจากกองทุนประกันอุบัติเหตุของนักเรียน และการรับบริจาคเงิน และวัสดุอุปกรณ์เพื่อสนับสนุนการพัฒนาโรงเรียน ตามลำดับ

ด้านการบริหารงานบุคคล มีความคาดหวังอยู่ในระดับมากที่สุด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ครูมีความรู้ความสามารถและความถนัดตรงกับสาขาวิชาที่สอน รองลงมาคือ ครูประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีตามกรอบศีลธรรมและวัฒนธรรมไทย และผู้บริหาร ครู และบุคลากรมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครองและชุมชน ตามลำดับ

และด้านการบริหารทั่วไป มีความคาดหวังอยู่ในระดับมากที่สุด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ โรงเรียนให้ความช่วยเหลือนักเรียนยากจน เช่น ทุนการศึกษา ทุนอาหารกลางวัน ชุดนักเรียน เป็นต้น รองลงมาคือ โรงเรียนร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนในการแก้ปัญหานักเรียนที่หนีเรียนหรือขาดเรียนบ่อยครั้ง และการกำกับติดตาม ควบคุมความประพฤติของนักเรียน ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม จำแนกตามระดับช่วงชั้น นักเรียน โดยรวม ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารงบประมาณ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

4. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม จำแนกตามระดับช่วงชั้น โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารทั่วไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการบริหารงบประมาณ ไม่แตกต่างกัน

5. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงที่มีต่อการจัดการศึกษาของ โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม จำแนกตามอาชีพ ทั้งโดยรวม และรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

6. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของ โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม จำแนกตามอาชีพ ทั้ง โดยรวม และรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

7. ผลจากการตอบแบบสอบถามปลายเปิด แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของ โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 5 อันดับ ดังนี้ 1) ควรส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ผู้ปกครองและชุมชน 2) จัดสร้างห้องน้ำให้เพียงพอต่อความต้องการ 3) เพิ่มงบประมาณเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ดีขึ้น 4) จัดหาบุคลากรที่มีคุณภาพ และ 5) จัดให้มีระบบดูแลนักเรียนเกี่ยวกับสิ่งเสพติด และส่งเสริมการจัดกิจกรรมของนักเรียน

8. ผลจากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียนเกี่ยวกับจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา และแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของ โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม ในงานทั้ง 4 ด้าน ดังนี้

ด้านการบริหารงานวิชาการ ผู้ปกครองนักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดเด่นคือ มีผู้บริหาร ครูที่มีคุณภาพส่งผลให้งานวิชาการเข้มแข็ง มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยเข้ามาใช้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและการให้บริการ มีแผนยุทธศาสตร์ที่ให้ความสำคัญกับงานวิชาการ มีเครือข่ายวิชาการเพื่อการศึกษา และมีความเป็นเลิศในการแข่งขันทักษะทางวิชาการของนักเรียนที่ประสบความสำเร็จเป็นรูปธรรม ส่วนจุดที่ควรพัฒนาของการจัดการศึกษาด้าน การบริหารงานวิชาการคือ การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการพัฒนางานอาชีพ และส่งเสริมการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียนยังมีน้อย บุคลากรบางส่วนเพิ่งได้รับการบรรจุใหม่ยังขาดความรู้ ประสบการณ์ในการทำงานบางสายงาน แผนงาน/โครงการด้านวิชาการบางส่วนขาดการสานต่อ อย่างเป็นรูปธรรม สื่ออุปกรณ์บางอย่างไม่เพียงพอต่อความต้องการ และขาดการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น และได้เสนอแนวทางการพัฒนา คือ ควรมีการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการพัฒนางานอาชีพสำหรับนักเรียน พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถ เพิ่มพูน องค์ความรู้ให้บุคลากรแต่ละสาขาวิชาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง มีการพัฒนาแผนปฏิบัติการประจำปี และแผนระยะยาวในการประเมินผลการปฏิบัติงาน ทุกขั้นตอน และสรุปรายงานผลเมื่อสิ้นสุด โครงการด้านการบริหารงานวิชาการ รวมทั้งจัดหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษาที่ทันสมัย และ โรงเรียนควรจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นร่วมกับชุมชนเพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

ด้านการบริหารงบประมาณ ผู้ปกครองนักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดเด่นคือ มีการจัดสรรงบประมาณครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เหมาะสมตามความสำคัญของงานตาม แผนงานที่กำหนดไว้ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการการเงิน การจัดทำบัญชี เอกสารทางการเงิน และมี การตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการเงิน ส่งผลให้การบริหารงบประมาณมีความเป็นระบบ โปร่งใส ตรวจสอบได้ ส่วนจุดที่ควรพัฒนาของการจัดการศึกษาด้านการบริหารงบประมาณคือ การจัดสรร งบประมาณเพื่อสนับสนุนด้านการจัดการเรียนการสอนมีค่อนข้างจำกัด การดำเนินงานในบาง แผนงาน/โครงการส่วนหนึ่งไม่สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการของโรงเรียน และยังขาดภาคีเครือข่าย อุปถัมภ์การจัดการศึกษาของโรงเรียน และได้เสนอแนวทางการพัฒนาคือ ควรมีการจัดสรร งบประมาณ ไปใช้พัฒนาการเรียนการสอนให้มากที่สุด มีการกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผล โครงการต่าง ๆ เพื่อให้การใช้งบประมาณเป็น ไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีการ ระดมทรัพยากรจากภายนอกมาใช้ในการจัดการศึกษามากขึ้น

ด้านการบริหารงานบุคคล ผู้ปกครองนักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดเด่นคือ มีการส่งเสริมประสิทธิภาพในการทำงาน โดยการนิเทศการปฏิบัติงานแก่บุคลากรอย่างเหมาะสม และเป็นกัลยาณมิตร บุคลากรมีความรู้ความสามารถและพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ ผู้บริหาร โรงเรียน บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการประชุม ปรึกษาหารือร่วมกัน เพื่อร่วมวางแผนปฏิบัติให้สอดคล้องเหมาะสม และตรงกับสายงานของผู้ปฏิบัติ ส่วนจุดที่ควร พัฒนาของการจัดการศึกษาด้านการบริหารงานบุคคลคือ การจัดสรรงบประมาณในการพัฒนา บุคลากรยังมีอย่างจำกัด ขาดแคลนบุคลากรในบางสายงาน กิจกรรมเสริมสร้างขวัญกำลังใจ และสัมพันธภาพระหว่างบุคลากรยังมีน้อย และการประเมินการปฏิบัติงานของบุคลากรยังขาด ความชัดเจนเป็นรูปธรรม และได้เสนอแนวทางการพัฒนาคือ โรงเรียนควรสนับสนุน จัดสรร งบประมาณในการศึกษาอบรม พัฒนาตนเองของบุคลากรอย่างเพียงพอ จัดหาอัตรากำลังครูในแต่ ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้เพียงพอเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน สำรวจปัญหา และความต้องการของบุคลากรในโรงเรียนเพื่อพัฒนาให้ตรงกับความต้องการ ส่งเสริมการสร้าง ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร และมีการติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานของ บุคลากรอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง

ด้านการบริหารทั่วไป ผู้ปกครองนักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดเด่นคือ มีการระดมทรัพยากรในชุมชนเพื่อการศึกษา และได้รับความร่วมมือจากชุมชนเป็นอย่างดี โรงเรียนได้ให้บริการสาธารณะแก่ชุมชนอย่างสม่ำเสมอ มีการจัดสภาพบริเวณ โรงเรียนที่สะอาด ร่มรื่น เป็นระเบียบเรียบร้อยสวยงาม ตลอดจนการจัดอาคารเรียนและสิ่งแวดล้อมเหมาะสม เอื้อต่อ การจัดการเรียนการสอน ส่วนจุดที่ควรพัฒนาของการจัดการศึกษาด้านการบริหารทั่วไปคือ

อาคารสถานที่บางแห่งมีสภาพชำรุดหรือมีจำกัด ไม่ได้รับความสะดวกในการใช้งาน อาทิ ห้องสุขา นักเรียน หอประชุม น้ำดื่ม น้ำใช้ การประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของโรงเรียนต่อผู้ปกครอง และชุมชนยังไม่หลากหลาย และได้เสนอแนวทางการพัฒนา คือ ควรมีการวางแผนการพัฒนา อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสม กระตุ้นให้ผู้เรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของโรงเรียนให้สาธารณชนได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง พัฒนา อาคารสถานที่ ภูมิทัศน์ ให้มีบรรยากาศน่าดู น่าอยู่ น่าเรียนอย่างสม่ำเสมอ และปรับปรุงระบบ สาธารณูปโภคให้มีมาตรฐาน เพียงพอต่อความต้องการ

อภิปรายผลการวิจัย

จากสรุปผลการวิจัย การศึกษาสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังของผู้ปกครอง นักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของ โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 มีประเด็นสำคัญควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. สภาพความเป็นจริงของการจัดการศึกษาของ โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน ทั้งโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงลำดับ จากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปหาค่าคือ ด้านการบริหารงานบุคคล รองลงมาคือ ด้านการบริหารงาน วิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการบริหารทั่วไป ที่ผลการวิจัยปรากฏผลเช่นนี้เป็น เพราะ ว่า โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคมได้มุ่งมั่นพัฒนาการจัดการศึกษาในทุกด้านมาโดยตลอด เพื่อให้บรรลุตามเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 6 ที่ได้ กำหนดความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้ เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมใน การดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ประกอบกับโรงเรียนมีพันธกิจใน การพัฒนาโรงเรียน โดยส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ส่งเสริมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร สื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน และการปฏิบัติงานที่ทันสมัย ส่งเสริมการใช้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น พัฒนาหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการ ส่งเสริมการบริหาร จัดการแบบมีส่วนร่วม ประสานสัมพันธ์กับชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้เข้ามามีส่วนร่วมใน การพัฒนาการศึกษา พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน และพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีคุณธรรมจริยธรรม เป็นคนเก่ง และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมี ความสุข (โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม, 2551, 13) จากการดำเนินงานที่ประสบความสำเร็จส่งผล ให้โรงเรียนได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในปีการศึกษา 2550 จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) และผลการประเมินอยู่ใน

ระดับ ต่ำมาก ดังนั้นจึงทำให้ผู้ปกครองนักเรียนมีความคิดเห็นต่อสภาพความเป็นจริงของการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉวีวรรณ ศรีสุข (2547, บทคัดย่อ) ที่ศึกษาความคิดเห็นและความคาดหวังของผู้สนับสนุน การศึกษาที่มีต่อการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ผู้สนับสนุนการศึกษามีความคิดเห็นและความคาดหวังโดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ งานวิจัยของวรรณวณา พัทธ์สังคราม (2550, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพความคาดหวังของ ผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาและแนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาของ โรงเรียนในจังหวัด สระแก้ว พบว่าสภาพความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ใน ระดับมากเช่นเดียวกัน

1.1 ด้านการบริหารงานวิชาการ ผู้ปกครองนักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.82$) โดยมีความคิดเห็นมากที่สุดในเรื่องของ การจัดการเรียนการสอนมุ่งเน้นให้นักเรียน มีความรู้ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ และการนำสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดการ การเรียนการสอน ที่ผลการวิจัยปรากฏผลเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนให้ความสำคัญกับ การบริหารงานวิชาการมาก เพราะถือเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษา สอดคล้องกับกระแส พระราชดำรัสด้านการศึกษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งมีข้อความตอนหนึ่ง ความว่า “การศึกษา คือ ปัจจัยสำคัญในการสร้างและพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ และคุณธรรม ของบุคคล สังคมและบ้านเมืองใดให้การศึกษาที่ดีแก่เยาวชนได้อย่างครบถ้วนพอเหมาะกัน ทุก ๆ ด้าน สังคมและบ้านเมืองนั้นก็จะมีพลเมืองที่มีคุณภาพ ซึ่งสามารถธำรงรักษาความเจริญ มั่นคงของประเทศชาติไว้ และพัฒนาให้ก้าวหน้าต่อไปได้โดยตลอด” (กระทรวงศึกษาธิการ, 2540, 1) ประกอบกับโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคมได้รับการคัดเลือกเป็น โรงเรียนในฝัน ตามโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝันของรัฐบาล หนึ่งในกลยุทธ์การดำเนินงานคือ การเพิ่ม สมรรถนะของโรงเรียนในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้และการบริหาร จัดการให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน โดยมีการยกระดับมาตรฐานห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ห้องปฏิบัติการภาษา ห้องปฏิบัติการคณิตศาสตร์ ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น มีการเชื่อมโยง ระบบเครือข่ายภายในและอินเทอร์เน็ต ช่วยให้นักเรียนสามารถแสวงหาความรู้ได้อย่างกว้างขวาง เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ส่งผลให้โรงเรียนผ่านการประเมินเป็น โรงเรียนต้นแบบ หนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน ในปีการศึกษา 2549 ซึ่งได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิภา นันทประยูร (2550, 64-65) ที่ศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของ โรงเรียนสุรศักดิ์วิทยาคม จังหวัดชลบุรี พบว่า ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษา

ของโรงเรียนด้านการบริหารงานวิชาการ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การรายงานผลการเรียนให้ผู้ปกครองทราบสม่ำเสมอ การส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถและความถนัดของตนเอง และการจัดการเรียนการสอนมุ่งเน้นให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์

1.2 ด้านการบริหารงบประมาณ ผู้ปกครองนักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.77$) โดยมีความคิดเห็นมากที่สุดในเรื่องของ การให้บริการด้านสวัสดิการจากกองทุน ประกันอุบัติเหตุของนักเรียน ที่ผลการวิจัยปรากฏผลเช่นนี้เป็นเพราะว่า ผู้บริหารตระหนักถึงความสำคัญของงบประมาณ เพราะเป็นปัจจัยสนับสนุนสำคัญในการจัดการศึกษา และการบริหารงานด้านอื่น ๆ ให้สามารถดำเนินการไปอย่างมีประสิทธิภาพ โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม ได้มีการจัดทำบัญชีการเงินทุกประเภท ถูกต้อง เป็นปัจจุบัน มีการตรวจสอบ และรายงานผลการดำเนินงานการบริหารการเงินของโรงเรียนอย่างถูกต้อง โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ และมีการชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินของผู้เรียนในการจัดการเรียนการสอนให้ผู้ปกครองได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้โรงเรียนยังได้มีนโยบายที่จะส่งเสริมความมั่นคงปลอดภัยแก่นักเรียนทุกคน โดยให้มีการทำประกันชีวิตหมู่ และได้นำผลตอบแทนจากการดำเนินงานมาจัดตั้งเป็นกองทุนอุบัติเหตุแก่นักเรียน เพื่อใช้เป็นสวัสดิการ ขวัญกำลังใจแก่นักเรียน ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องที่ได้รับผลกระทบจากอุบัติเหตุหรือเสียชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนิภา นันทประยูร (2550, 66) ที่ศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนสุรศักดิ์วิทยาคม จังหวัดชลบุรี พบว่า ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนด้านการบริหารงานงบประมาณ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การบริการรับเงินและออกใบเสร็จรับเงินทุกครั้งที่การจัดทำรายงานทางการเงินถูกต้องเป็นปัจจุบัน และการวางแผนใช้จ่ายเงินงบประมาณอย่างเป็นระบบ

1.3 ด้านการบริหารงานบุคคล ผู้ปกครองนักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.96$) โดยมีความคิดเห็นมากที่สุดในเรื่องของ ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำ และมีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้ปกครองนักเรียนมีความเชื่อมั่นว่า ผู้บริหาร และครู คือปัจจัยสำคัญที่จะพัฒนาผู้เรียนให้ไปสู่ความสำเร็จได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้บริหารถือเป็นผู้ที่มิพบทาบาคโคคเค่นและมีภาพลักษณ์ที่ดีในมุมมองของผู้ปกครอง อีกทั้งเป็นที่ยอมรับของผู้ได้บังคับบัญชาและผู้เกี่ยวข้องโดยทั่วไปว่า ผู้บริหารมีความเป็นนักวิชาการและป็นนักบริหารมืออาชีพ นับเป็นคุณลักษณะสำคัญในการนำพาองค์กรไปสู่จุดหมาย ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของธีระ รุญเจริญ (2549, 8) ที่ว่าในยุคโลกาภิวัตน์จำเป็นที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมี

ความเป็นมืออาชีพสูงมาก จึงจะทำให้การบริหารจัดการศึกษามีประสิทธิภาพ และมีคุณภาพตามที่พึงปรารถนา นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รอบ 2 พ.ศ. 2549-2553 โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม ที่พบว่า มาตรฐานที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.00$) คือ มาตรฐานที่ 10 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, น.ป.ป. ข, 20)

1.4 ด้านการบริหารทั่วไป ผู้ปกครองนักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.62$) โดยมีความคิดเห็นมากที่สุดในเรื่องของ โรงเรียนให้ความช่วยเหลือนักเรียนยากจน เช่น ทุนการศึกษา ทุนอาหารกลางวัน ชุมนักเรียน เป็นต้น และการให้การต้อนรับและบริการแก่ผู้มาติดต่อราชการ และร่วมกิจกรรมของโรงเรียน ที่ผลการวิจัยปรากฏผลเช่นนี้เป็นเพราะว่า โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคมมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนเป็นบุคคลที่มีความพร้อมในด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ และสติปัญญา โดยเน้นเรื่องส่งเสริมผู้เรียนให้มีระเบียบวินัยในตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีพัฒนาการเจริญเติบโตเหมาะสมกับวัย อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม บรรยากาศ ปัจจัยเกื้อหนุนต่าง ๆ ในโรงเรียนอย่างเหมาะสม สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข เป็นบุคคลที่พึงประสงค์ของผู้ปกครองและสังคม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของโพธิญาณ ก้านจักร (2547, บทคัดย่อ) ที่ศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารการศึกษาของโรงเรียนบ้านปะคำดง อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารการศึกษาด้านการบริหารทั่วไป ผู้ปกครองส่วนใหญ่ให้ความคาดหวังมากที่สุดคือ เพิ่มอาหารกลางวันมากขึ้น และจัดหาทุนให้นักเรียนยากจน

2. ความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม ทั้งโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำคือ ด้านการบริหารงานบุคคล รองลงมาคือ ด้านการบริหารทั่วไป ด้านการบริหารงานวิชาการ และด้านการบริหารงบประมาณ ที่ผลการวิจัยปรากฏผลเช่นนี้ เนื่องจากความคาดหวังเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึนึกคิด ความเชื่อของแต่ละบุคคลอย่างมีเหตุผล และมีความเป็นไปได้ เป็นสภาพที่มีความเห็นว่าการให้มี ต้องการให้เป็น หรือต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต เป็นสิ่งที่บุคคลในสังคมตั้งใจหรือมีจุดมุ่งหมายอยากให้เกิดขึ้น อันเป็นผลมาจากการดำเนินการใด ๆ ดังจะเห็นได้จากผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม มีความคาดหวังต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ทั้งนี้เนื่องจากผู้ปกครองนักเรียนมีความเชื่อมั่นว่า โรงเรียนสามารถที่จะจัดการศึกษาได้ตามความมุ่งหวัง และมุ่งมั่นในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้ได้ศักยภาพตามเกณฑ์มาตรฐานของโรงเรียน ดังที่โคลลินส์ (Collins, 1997, 580) ได้กล่าวไว้ว่า ความคาดหวังเป็นสิ่งที่ได้คาดหวังเอาไว้

เป็นความเชื่อว่สิ่งใดน่าจะเกิดขึ้น และเป็นไปตามความต้องการที่ได้คาดหวังเอาไว้ ดังนั้นจึงทำให้ผู้ปกครองนักเรียนมีความคาดหวังต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2.1 ด้านการบริหารงานวิชาการ ผู้ปกครองนักเรียนมีความคาดหวังอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.58$) โดยมีความคาดหวังมากที่สุดในเรื่องของ การนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ที่ผลการวิจัยปรากฏผลเช่นนี้เป็นเพราะว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความเชื่อมั่นว่า โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม จะสามารถจัดและพัฒนาหลักสูตรในการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียนและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการเพิ่มสมรรถนะของโรงเรียนในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อพัฒนาผู้เรียนเป็นผู้ที่มีคุณภาพ สักยภาพตามที่ผู้ปกครองและชุมชนต้องการ เพราะงานวิชาการถือเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษา และเป็นข้อบ่งชี้ในคุณภาพของผู้เรียนและสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี ดังที่จีระ งามศิลป์ (2549, 413-414) ได้กล่าวว่า ปัจจัยที่เป็นเงื่อนไขของความสำเร็จของสถานศึกษาคือ ผู้บริหารจะต้องมีคุณลักษณะของผู้นำทางวิชาการอย่างแท้จริง ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการได้ นิเทศได้ เป็นแบบอย่างที่ดี และต้องเน้นที่ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน เพราะการเรียนรู้ คือ หัวใจของการบริหารและการจัดการศึกษาที่สถานศึกษาต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน มีการประเมินผลตามสภาพจริง ซึ่งได้สอดคล้องกับงานวิจัยของนิภา นันทประยูร (2550, 64-65) ที่ศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนสุรศักดิ์วิทยาคม จังหวัดชลบุรี พบว่า ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนด้านการบริหารงานวิชาการ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การรายงานผลการเรียนให้ผู้ปกครองทราบสม่ำเสมอ การส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถและความถนัดของตนเอง และการจัดการเรียนการสอนมุ่งเน้นให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์

2.2 ด้านการบริหารงบประมาณ ผู้ปกครองนักเรียนมีความคาดหวังอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.56$) โดยมีความคาดหวังมากที่สุดในเรื่องของ โรงเรียนประชุมชี้แจงรายการค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเรียนให้ผู้ปกครองทราบ ที่ผลการวิจัยปรากฏผลเช่นนี้เป็นเพราะว่า ผู้ปกครองนักเรียนต่างมีความคาดหวังให้โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม มีการบริหารการเงินของโรงเรียนโดยยึดหลักธรรมาภิบาล มีความเป็นระบบ โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของจวีวรรณ ศรีสุข (2547, 94) ที่ศึกษาความคิดเห็นและความคาดหวังของผู้สนับสนุนการศึกษาที่มีต่อการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ด้านงานธุรการ - การเงินผู้สนับสนุนการศึกษามีความคาดหวังโดยรวมอยู่ในระดับมาก

โดยมากที่สุดในเรื่องของ การปฏิบัติงานด้านการเงินมีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ ซึ่งจะพบว่าปัญหาด้านงบประมาณการเงินมักเป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจของชุมชน เนื่องจากในปัจจุบัน โรงเรียนได้รับการปรับเปลี่ยนฐานะเป็นนิติบุคคล มีอำนาจในการจัดซื้อจัดจ้างโดยตรง การดำเนินการด้านการเงินจึงต้องยึดความถูกต้อง โปร่งใส ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อชุมชนและส่วนรวม

2.3 ด้านการบริหารงานบุคคล ผู้ปกครองนักเรียนมีความคาดหวังอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.68$) โดยมีความคาดหวังมากที่สุดในเรื่องของ ครูมีความรู้ความสามารถ และความถนัดตรงกับสาขาวิชาที่สอน ที่ผลการวิจัยปรากฏผลเช่นนี้เป็นเพราะ ผู้ปกครองนักเรียนมีความเห็นว่าครูเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ มีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอน และการอบรมผู้เรียน เนื่องจากครูเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน การที่ครูมีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ และมีคุณธรรมจริยธรรม กิริยามารยาทที่ดีงาม เอาใจใส่ผู้เรียนอย่างใกล้ชิด ให้ความรักความเมตตาแก่ผู้เรียนทุกคน ย่อมส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่สมเชาว์ เกษประทุม (2544, 9) กล่าวว่า ครูเป็นผู้ทำหน้าที่เป็น ผู้กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ รวมถึงเป็นการเรียนที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการลงมือปฏิบัติจริง และกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของนิภา นันทประยูร (2550, 65) ที่ศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาด้านการบริหารงานบุคคล โดยรวม และรายชื่ออยู่ในระดับมาก เรียงคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ครูประพฤติปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน ครูมีความรู้ความสามารถและถนัดในวิชาที่สอน และครูเอาใจใส่นักเรียนอย่างใกล้ชิด ติดตาม ความประพฤติของนักเรียนทั้งในและนอกเวลาเรียน

2.4 ด้านการบริหารทั่วไป ผู้ปกครองนักเรียนมีความคาดหวังอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.60$) โดยมีความคาดหวังมากที่สุดในเรื่องของ โรงเรียนให้ความช่วยเหลือนักเรียนยากจน เช่น ทุนการศึกษา ทุนอาหารกลางวัน ชุมนักเรียน เป็นต้น ที่ผลการวิจัยปรากฏผลเช่นนี้เป็นเพราะว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความเชื่อมั่นว่า โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม ซึ่งได้เข้าร่วมโครงการโรงเรียนวิถีพุทธมีการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้กับผู้เรียน รวมถึงมีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทั้งเรื่องความประพฤติ ทุนการศึกษา อุปกรณ์การเรียน การทำประกันชีวิตหมู่ให้กับผู้เรียน การจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมในบริเวณโรงเรียนที่เอื้อและเหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอน และการจัดสร้างอาคารประกอบต่าง ๆ ให้เพียงพอกับความต้องการของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนิภา นันทประยูร (2550, 66-67) ที่ศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนสุรศักดิ์พิทยาคม

จังหวัดชลบุรี พบว่า ด้านการบริหารทั่วไป โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ โรงเรียนมีการจัดสวัสดิการเพื่อช่วยเหลือนักเรียนและผู้ปกครอง เช่น การจัดหาทุนการศึกษา การแจ้งข้อมูลข่าวสารนักเรียนถึงผู้ปกครอง และการจัดให้มีแนวปฏิบัติเพื่อช่วยเหลือและป้องกันอุบัติเหตุแก่นักเรียนทุกคน

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนเกี่ยวกับ

สภาพความเป็นจริงที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม จำแนกตามระดับช่วงชั้นของนักเรียน พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน ที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้เป็นเพราะว่าการจัดการศึกษาในทุกระดับชั้นของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม ต่างมีพันธกิจเดียวกันคือ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและนโยบายที่วางไว้ รวมถึงมีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นการสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษาซึ่งได้แก่ ผู้เรียนและผู้ปกครอง ตลอดจนเป็นการสร้างความพึงพอใจแก่ผู้ปกครองและชุมชนด้วย ดังจะเห็นได้จาก ผลการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ของสถานศึกษารอบสอง ในปีการศึกษา 2549 ผลการประเมินโดยภาพรวมได้ระดับคุณภาพ ดีมาก และได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพ (โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม, 2551, 10-11)

แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารงบประมาณ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องจาก คำนงงบประมาณเป็นด้านที่ต้องให้ผู้ปกครองมีส่วนรับรู้ เพราะเป็นงานที่เกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินในการจัดการศึกษาและเกี่ยวข้องกับผู้ปกครองโดยตรง การดำเนินงานของโรงเรียนต้องมีความคล่องตัว ถูกต้อง โปร่งใส ตรวจสอบได้ และมีการรายงานให้ผู้ปกครองรับรู้อย่างสม่ำเสมอ ที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้ปกครองนักเรียนระดับช่วงชั้นต่างกัน มีความคิดเห็นต่างกัน สาเหตุเพราะนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 เป็นนักเรียนที่ศึกษาอยู่ในการศึกษาภาคบังคับ ผู้เรียนได้รับการยกเว้นค่าเล่าเรียนโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใด ๆ ดังนั้น ผู้ปกครองจึงมองสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับด้านการเงินของสถานศึกษาต่างจากผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ที่เป็นการศึกษาขั้นพื้นฐาน นักเรียนต้องมีภาระค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น อาทิ ค่าวัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษา จึงเป็นสาเหตุให้ความคิดเห็นของผู้ปกครองในระดับช่วงชั้นของนักเรียนที่ต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน สอดคล้องกับการวิจัยของฉวีวรรณ ศรีสุข (2547, บทคัดย่อ) ที่ศึกษาความคิดเห็น และความคาดหวังของผู้สนับสนุนการศึกษาที่มีต่อการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ผู้สนับสนุนการศึกษามีความคิดเห็นจำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และสถานภาพอาชีพ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม จำแนกตามระดับช่วงชั้นของนักเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารทั่วไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้เป็นเพราะว่า โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคมถือว่า ด้านการบริหารงานวิชาการนั้น เป็นด้านที่สำคัญต่ออนาคตของผู้เรียน งานวิชาการถือเป็นงานหลักของโรงเรียน มาตรฐานหรือคุณภาพการจัดการศึกษาต้องพิจารณาจากผลงานด้านวิชาการเป็นสำคัญ จึงเปิดหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง และหลักสูตรสถานศึกษา เน้นผลสัมฤทธิ์ที่เกิดกับผู้เรียนและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ที่ว่า การจัดการศึกษามุ่งเน้นความสำคัญ ทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อพัฒนาคนไทยให้มีความสมดุล โดยยึดหลักผู้เรียนสำคัญที่สุด ทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545, 3) รวมถึงการจัดหลักสูตรให้เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละช่วงชั้น โดยนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 เป็นช่วงสุดท้ายของการศึกษาภาคบังคับ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสำรวจความสามารถ ความถนัด ความสนใจของตนเอง และพัฒนาบุคลิกภาพส่วนตัว พัฒนาความสามารถ ทักษะพื้นฐานทางด้านการเรียนรู้ และทักษะในการดำรงชีวิต ให้มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม สามารถเสริมสร้างสุขภาพส่วนบุคคลและชุมชน มีความภูมิใจในความเป็นไทย ตลอดจนใช้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อ

ส่วนช่วงชั้นที่ 4 มุ่งเน้นการศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะเฉพาะด้าน มุ่งปลูกฝังความรู้ ความสามารถ และทักษะในวิชาการและเทคโนโลยี เพื่อให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพ มุ่งมั่นพัฒนาตนเองและประเทศตามบทบาทของตน สามารถเป็นผู้นำ และผู้ให้บริการชุมชนในด้านต่าง ๆ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545, 10) เมื่อโรงเรียนจัดหลักสูตรการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละช่วงชั้น ความคาดหวังของผู้ปกครองในแต่ละช่วงชั้นจึงมีความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของนิภา นันทประยูร (2550, 68-69) ที่ศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนสุรศักดิ์วิทยาคม จังหวัดชลบุรี พบว่า ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน จำแนกตามระดับช่วงชั้น มีความคาดหวังต่อการจัดการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ด้านบริหารงานบุคคล ผู้ปกครองมีความคาดหวังแตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนแต่ละช่วงชั้นมีพัฒนาการของวัยและการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ดังนั้นผู้ปกครองจึงมีความคาดหวังต่อครูผู้สอนว่า เป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอน การอบรมนักเรียน เป็นผู้ที่มีทั้งความรู้และความสามารถในการเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ คุณธรรมจริยธรรม เป็นบุคคลที่มีบุคลิกภาพที่ดี แต่งกายสุภาพเรียบร้อย เป็นแบบอย่างที่ดีให้นักเรียน ได้ยึดถือปฏิบัติตาม คุณลักษณะในแต่ละช่วงชั้นอย่างเหมาะสม ซึ่งจะเป็นแรงจูงใจ และมีอิทธิพลต่อผู้เรียนในแต่ละช่วงชั้นให้สนใจในการเรียนอันจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน โดยโรงเรียน หนองหงส์พิทยาคมมีการจัดครูผู้สอนให้ตรงกับรายวิชาที่สอน และจัดครูที่ปรึกษาดูแลนักเรียนทุกระดับชั้นอย่างทั่วถึง มีการนำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาใช้ในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ และมีการรายงานผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของคัลลาร์ด (Callard, 1979, 563-A) ที่ศึกษาผลของการเพิ่มความคาดหวังของบิดามารดาต่อความสำเร็จทางการศึกษาของนักเรียน พบว่าผู้บริหารที่มุ่งเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน จะต้องสร้างความเข้าใจกับบิดามารดา และต้องยอมรับว่าความคาดหวังของบิดามารดาที่มีต่อความสำเร็จทางการเรียนของนักเรียน มีความสัมพันธ์กับการเพิ่มแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน

และด้านการบริหารทั่วไป ผู้ปกครองมีความคาดหวังแตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนที่มีช่วงชั้นแตกต่างกัน ย่อมให้ข้อมูลผู้ปกครองแตกต่างกัน หรือผู้ปกครองส่วนหนึ่งอาจมีการติดต่อสื่อสารกับทางโรงเรียนมากน้อยต่างกัน จึงทำให้ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ สำหรับโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม ได้มีการปลูกฝังอบรมคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่ดีงามให้กับผู้เรียน และถือเป็นหน้าที่ของครูทุกคนต้องดำเนินการควบคู่กับการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้เหมาะต่อการจัดการเรียนรู้ และดูแลอาคารเรียน อาคารประกอบให้พร้อม เหมาะกับการใช้งาน ครูดูแลเอาใจใส่นักเรียนอย่างใกล้ชิด ติดตามพฤติกรรมทั้งในและนอกเวลาเรียน มีการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งโรงเรียนถือว่าเป็นสิ่งสำคัญในการบริหารจัดการศึกษา ที่จะทำให้ผู้ปกครองทุกคนมีความคิดเห็นตรงกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอิริคสัน และคาร์มิน (Ericson & Kamin, 1980, 355-A) ที่ศึกษาเรื่องทำไมผู้ปกครองจึงส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนแห่งเดียวกันถึงสองครั้ง ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาคือ ความแตกต่างในเรื่องการชอบโรงเรียนเอกชนเป็นส่วนใหญ่ที่สุด เหตุผลรองลงมาคือคุณภาพด้านวิชาการ ศาสนาหรือจิตใจ สำหรับผู้ปกครองที่ชอบโรงเรียนของรัฐนั้น เหตุผลคือมีความสะดวก อยู่ใกล้บ้าน ค่าใช้จ่ายต่ำ และคุณภาพทางวิชาการ

ส่วนด้านการบริหารงบประมาณ มีความคาดหวังไม่แตกต่างกัน ที่ผลการวิจัยปรากฏผลเช่นนี้เพราะว่า โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม ได้ดำเนินการบริหารงบประมาณภายใต้

กรอบการดำเนินงานที่มุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ มีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ และการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้งจัดหารายได้จากการบริการมาใช้บริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีต่อผู้เรียน (โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม, 2551, 14-15) นอกจากนี้สภาพทั่วไปที่อยู่รอบ ๆ บริเวณโรงเรียนเป็นชุมชนขนาดเล็ก ที่ผู้ปกครองนักเรียนได้พบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ถ่ายโยงความรู้สู่กันและกัน และโรงเรียนมีการรายงานผลการใช้งบประมาณในการจัดการศึกษาของนักเรียนให้ผู้ปกครองได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอ และงบประมาณทุกอย่างมุ่งใช้ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อผู้เรียน โดยตรง จึงทำให้ความคาดหวังด้านการบริหารงบประมาณของผู้ปกครองนักเรียนที่ช่วงชั้นต่างกัน ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ โพธิญาณ ก้านจักร (2547, บทคัดย่อ) ที่ศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารการศึกษาของโรงเรียนบ้านปะคำดง อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ความคาดหวังของผู้ปกครอง จำแนกตามอายุ วุฒิการศึกษา อาชีพ และรายได้โดยรวม และรายด้าน มีความคาดหวังไม่แตกต่างกัน

5. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม จำแนกตามอาชีพ ทั้งโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ที่ผลการวิจัยปรากฏผลเช่นนี้เป็นเพราะว่า โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม ได้จัดการศึกษาให้กับนักเรียนทุกคนทุกระดับชั้น โดยเท่าเทียมกัน เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด และให้ความสำคัญกับผู้เรียนในทุก ๆ ด้าน โดยมองว่าผู้เรียนทุกคนมีคุณภาพ และศักยภาพในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และในการจัดการศึกษาโรงเรียนได้เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองนักเรียนทุกคนและชุมชน เข้ามามีบทบาทและส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จึงทำให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองและชุมชนในทุกสาขาอาชีพ จึงส่งผลให้ผู้ปกครองนักเรียนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงของการจัดการศึกษาของโรงเรียน ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับคำกล่าวของวินัย คีตสงค์ (2550, 49) ที่ว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ การที่ผู้บริหารใช้การจูงใจให้ผู้ปฏิบัติงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องมามีบทบาท มีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมรับผิดชอบ เพื่อพัฒนางานที่ปฏิบัติให้มีคุณภาพสูงขึ้น และสอดคล้องกับคำกล่าวของ กระทรวงศึกษาธิการ (2550, 83-84) ที่กล่าวถึงหลักการมีส่วนร่วมว่า เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้อง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีส่วนร่วมในการบริหาร ตัดสินใจ และร่วมจัดการศึกษา ทั้งครู ผู้ปกครอง ผู้แทนชุมชน ตัวแทนศิษย์เก่า และตัวแทนนักเรียน การมีส่วนร่วมจะทำให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและรับผิดชอบในการจัดการศึกษามากขึ้น

6. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม จำแนกตามอาชีพ ทั้งโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้เป็นเพราะว่า กลุ่มอาชีพของผู้ปกครองนักเรียน เป็นตัวแปรที่ไม่ส่งผลต่อความคาดหวังในการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม เพราะผู้ปกครองนักเรียนไม่ว่าจะประกอบอาชีพใดก็ให้ความสนใจ และความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเป็นอย่างดี ทั้งนี้เนื่องจากปัจจุบันเป็นยุคโลกาภิวัตน์ที่เทคโนโลยีสารสนเทศมีบทบาทในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัย ทันเหตุการณ์ เข้าถึงผู้ปกครองทุกอาชีพ

และเหตุผลอีกประการหนึ่งคือ การจัดการศึกษาในยุคปฏิรูปนั้น รัฐได้พยายามสื่อสารเกี่ยวกับแนวนโยบาย สาระสำคัญ และแนวทางการปฏิบัติให้ประชาชนได้มีความรู้ความเข้าใจโดยทั่วกัน นอกจากนี้ โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม ยังได้มีการติดต่อสื่อสาร ส่งข่าวสาร ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการจัดการศึกษาให้ผู้ปกครองได้ทราบอย่างสม่ำเสมอ และได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ผู้ปกครองนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเป็นอย่างดี และอีกประการหนึ่งคือ หากผู้ปกครองนักเรียนมีความคาดหวังถึงประโยชน์สูงสุดอันจะเกิดแก่บุตรหลานของตนเองในเรื่องการจัดการศึกษานั้น ผู้ปกครองและโรงเรียนจำเป็นต้องมีจุดมุ่งหมายไปในทิศทางเดียวกัน มีความเข้าใจตรงกัน และติดต่อสื่อสารกันอย่างใกล้ชิดสม่ำเสมอ แม้ว่าผู้ปกครองกับโรงเรียนจะมีบทบาทแตกต่างกันในการจัดการศึกษาให้กับผู้เรียน แต่ทั้งสองฝ่ายต่างมีความคาดหวังต่อผู้เรียนเช่นเดียวกัน ดังนั้น ทั้งจึงต้องร่วมกันคิด ร่วมกันพัฒนา และร่วมรับผิดชอบ เพราะความสำเร็จของการเป็นผู้ปกครอง และความสำเร็จของสถานศึกษาที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของผู้เรียน ล้วนเป็นความสำเร็จอย่างเดียวกัน นั่นคือ ความดีงาม ความรู้ และความสุข ความสามารถในการพึ่งตนเองอย่างสร้างสรรค์ของผู้เรียนทุกคน ดังความเห็นของกาญจน์ เรืองมนตรี และธรินธร นามวรรณ (ม.ป.ป., 5-6) ที่กล่าวว่าสถานศึกษาทุกระดับและทุกประเภทมีภารกิจหลักที่สำคัญคือ การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่คาดหวัง ซึ่งเป็นคุณสมบัติอันพึงประสงค์ที่จะให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจ ความคิด ทักษะ ความสามารถ สุขภาพกาย สุขภาพจิต คุณลักษณะในด้านบุคลิกภาพ ค่านิยม และคุณธรรมจริยธรรม คุณลักษณะเหล่านี้ล้วนเป็นความคาดหวัง โดยการกำหนดไว้ในหลักสูตร คาดหวังโดยสถานศึกษา คาดหวังโดยผู้เรียน ตลอดจนคาดหวังโดยชุมชนและสังคม ดังนั้น สถานศึกษาจึงต้องพยายามดำเนินงานให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามที่คาดหวังไว้ การดำเนินงานให้ได้ผลดังกล่าวต้องอาศัยการดำเนินการที่ถูกต้อง ประกอบด้วยหลักวิชาการศึกษา การทำงานที่เป็นระบบ มีความตระหนักว่าต้องมีการพัฒนาอยู่เสมอ และอาศัยความตั้งใจจริง

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง สภาพความเป็นจริงและความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 สามารถประมวลเป็นข้อเสนอแนะได้ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ผลการวิจัยด้านการบริหารงานวิชาการ พบว่า การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ผู้ปกครองและชุมชน อยู่ในระดับปานกลางและมาก ตามลำดับ ดังนั้น โรงเรียนควรสร้างบทบาทเป็นแหล่งวิชาการในการแสวงหาความรู้และบริการชุมชน เพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และพัฒนาวิถีการเรียนรู้ในชุมชนร่วมกัน โดยการพัฒนาห้องสมุดที่มีมาตรฐาน พร้อมให้บริการศึกษาค้นคว้าแก่บุคคลภายในและภายนอกอย่างกว้างขวาง การจัดทำวารสารโรงเรียนเผยแพร่ความรู้ ข้อมูลข่าวสารแก่ชุมชน ตลอดจนเชิญวิทยากรภายนอกมาร่วมอบรมให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง เช่น หลักการเลี้ยงดูบุตรหลานให้ประสบความสำเร็จ เป็นต้น

1.2 ผลการวิจัยด้านการบริหารงบประมาณ พบว่า การรายงานการใช้งบประมาณของโรงเรียนแก่ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับมาก ดังนั้น โรงเรียนควรประชาสัมพันธ์ด้านงบประมาณแก่ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องเพิ่มมากขึ้น เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงความมีระบบ โปร่งใส ตรวจสอบได้ เป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย โดยการชี้แจงต่อที่ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งถือเป็นผู้แทนที่มาจากทุกภาคส่วน การชี้แจงต่อที่ประชุมผู้ปกครองนักเรียน ตลอดจนเผยแพร่ในรูปแบบเอกสารแก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

1.3 ผลการวิจัยด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า ครูและบุคลากรมีความสามัคคีอยู่ในระดับมากและมากที่สุด ตามลำดับ ดังนั้น บุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนพึงตระหนักถึงพลังของความสามัคคีในการขับเคลื่อนองค์กรให้บรรลุจุดหมาย โดยที่ผู้บริหาร ครู และบุคลากรควรเป็นต้นแบบในการสร้างความรักสามัคคี อันจะนำไปสู่การร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมสร้างสรรค์พัฒนา ทั้งนี้เพื่อประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนจึงควรมีแผนงาน/โครงการเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีแก่บุคลากร เช่น จัดเลี้ยงสังสรรค์ โครงการทัศนศึกษาดูงานนอกสถานที่ เป็นต้น

1.4 ผลการวิจัยด้านการบริหารทั่วไป พบว่า โรงเรียนมีห้องสุขาสะอาด และเพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน อยู่ในระดับปานกลางและมากที่สุด ตามลำดับ ดังนั้น โรงเรียนควรจัดทำแผนงาน โครงการเพื่อปรับปรุงพัฒนาห้องสุขาอย่างเป็นระบบ เนื่องจากงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัดค่อนข้างจำกัด โรงเรียนควรมีการระดมทรัพยากรจากภายนอก เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือผู้อุปถัมภ์หลักเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติม สำหรับนำมาจัดสร้างห้องสุขาให้เพียงพอ นอกจากนี้ควรมีการปลูกฝังจิตสำนึกรับผิดชอบ

ร่วมกันของผู้เกี่ยวข้อง คือนักการภารโรงที่ดูแลรักษาความสะอาด และนักเรียนซึ่งเป็นผู้ใช้บริการ เพื่อให้เกิดผลการพัฒนาที่ยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยเพื่อให้ทราบถึงสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาด้านการบริหารทั่วไป โดยเฉพาะ เพื่อพัฒนาความเข้าใจ อันดี ความร่วมมือ ร่วมใจระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองนักเรียนในด้านนี้ต่อไป

2.2 ควรศึกษาวิจัยเพื่อให้ทราบถึงสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของ โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม หรือ โรงเรียนอื่น ๆ จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา รายได้ สถานภาพสมรส หรือเขตที่อยู่อาศัยของผู้ปกครองนักเรียน

2.3 ควรศึกษาวิจัยเพื่อให้ทราบถึงสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของ โรงเรียนมัธยมศึกษาในระดับเขตพื้นที่การศึกษา

2.4 ควรศึกษาวิจัยบทบาทหน้าที่ และการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของ โรงเรียนในระดับเขตพื้นที่การศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมสามัญศึกษา. (2544). **แนวทางสู่ SBM : การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของกรมสามัญศึกษา**. กรุงเทพฯ: กลุ่มวิจัยและประเมินคุณภาพการศึกษา กองการมัธยมศึกษา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. กรมวิชาการ. (2540). **ประทีปแห่งการศึกษา : พระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสด้านการศึกษา**. กรุงเทพฯ: อรุณสาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). **เอกสารประกอบการพัฒนาหลักสูตรผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับการกระจายอำนาจ**. นครปฐม: สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา.
- กาญจน์ เรืองมนตรี และชรินทร์ นามวรรณ. (ม.ป.ป.) **เอกสารประกอบการสอน วิชาการบริหารงานวิชาการและการพัฒนาหลักสูตร**. มหาสารคาม: ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กิตติชัย ตรีภูลภิตติ. (2546). **สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนเครือข่ายสหวิทยาเขต สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- เกศวรรณ พลเดช. (2551). **สภาพจริงและสภาพที่คาดหวังในการสร้างแรงจูงใจให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุขบุรี เขต 1**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- จินดา เกษศรี. (2548). **การศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนบริษัทไทยกลีกรสงเคราะห์ จังหวัดชลบุรี**. งานนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จินดา บุญบงการ และณัฐพันธ์ เจริญนันทน์. (2546). **การจัดการเชิงกลยุทธ์**. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- จีระ อกศลปี. (2549). **เตรียมสอบผู้บริหารสถานศึกษา (สพฐ.) ความรอบรู้ทั่วไป**. ชัยภูมิ: ม.ป.ท.
- จุฑา เทียนไทย. (2547). **การจัดการ : มุมมองนักบริหาร Management : Perspectives for Manager**. กรุงเทพฯ: ท้อป.

- ฉวีวรรณ ศรีสุข. (2547). *ความคิดเห็นและความคาดหวังของผู้สนับสนุนการศึกษาที่มีต่อการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์*. วิทยานิพนธ์ค.ม. (การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- เฉลิมชัย ฉวีวงศ์. (2543). *การศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนและสภาพการปฏิบัติงานจริงต่อการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). อุบลราชธานี: สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ชาญชัย อาจินสมาจาร. (ม.ป.ป.). *วิธีปรับกลยุทธ์สร้างประสิทธิผลขององค์กร*. นนทบุรี: พิมพ์ทอง.
- ณัชฌิมา นพคุณขจร. (2545). *ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอน ของโรงเรียนบ้านสุโขทัย-โก-ลก จังหวัดนครราชสีมา*. ภาคนิพนธ์ ศศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ถนอมศักดิ์ จิรายุสวัสดิ์. (2551). *ยุทธศาสตร์ชุมชนทรัพยากรบนดินของ เจ้าสุวรรณพิทักษ์ เขียวรวนนท์*. กรุงเทพฯ: อนิเมทกรุ๊ป.
- ถวัลย์ มาศจรัส. (2550). *MODEL การจัดการเรียนรู้ ตามปรัชญาพระราชทาน “เศรษฐกิจพอเพียง”*. กรุงเทพฯ: ชารอักษร.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2543). *หลักการจัดการ (พิมพ์ครั้งที่ 9)*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ธีระ รุณเจริญ. (2549). *ความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา : สภาพปัญหาและแนวปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- นงลักษณ์ ทองศรี. (2549). *องค์การและการจัดการ Organization and Management*. บุรีรัมย์: คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- นลินทิพย์ พิมพ์ถัด. (2547). *เอกสารประกอบการสอนรายวิชาการจัดการเชิงกลยุทธ์*. บุรีรัมย์: คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- นิภา นันทประยูร. (2550). *ความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนสุรศักดิ์วิทยาคม จังหวัดชลบุรี*. งานนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

- นิกา พงศ์วิรัตน์. (2547). *การเปรียบเทียบสมรรถนะการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ด. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- เนตร์พัฒนา ขาววิราช. (2549). *ภาวะผู้นำ และผู้นำเชิงกลยุทธ์* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: เซ็นทรัลเอ็กซ์เพรส.
- (2546). *การจัดการสมัยใหม่* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: เซ็นทรัลเอ็กซ์เพรส.
- ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2542). *ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 2). บุรีรัมย์: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ประเวศ วะสี. (2543). *บนเส้นทางชีวิตภายใน*. กรุงเทพฯ: หมอชาวบ้าน.
- ปราชญา กล้าผจญ. (2543). *การบริหารเวลา*. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- ปราชญา กล้าผจญ และสมศักดิ์ คงเที่ยง. (2542). *หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต). (2543). *ถึงเวลามารื้อปรับระบบพัฒนาคนกันใหม่*. กรุงเทพฯ: การศาสนา.
- โพธิญาณ ก้านจักร. (2547). *ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารการศึกษาของโรงเรียนบ้านปะคำดง อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ไพบุลย์ คนเสียม. (2547). *สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2549). *ประมวลสาระชุดวิชาทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สาขาวิชาศึกษาศาสตร์. (2546). *ประมวลสาระชุดวิชาการจัดการสถานศึกษา School Management*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- รุ่ง แก้วแดง. (2541). *ปฏิวัติการศึกษาไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: มติชน.
- โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม. (2551). *รายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานศึกษาปีการศึกษา 2550*. บุรีรัมย์: ฝ่ายการงบประมาณ โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม.

- วรรณ ปั่นสมสกุล. (2548). ความคาดหวังด้านวิชาการของผู้ปกครองนักเรียนประถมศึกษา
โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว. งานนิพนธ์
กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วรรณวนา พิทักษ์สงคราม. (2550). ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษา
และแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนในจังหวัดสระแก้ว.
วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิชัย ต้นศิริ. (2549). *อุดมการณ์ทางการศึกษา: ทฤษฎีและภาคปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิเชียร วิทขอุคม. (2549). *ภาวะผู้นำ (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. กรุงเทพฯ: ชีระฟิล์ม และ ไชเท็กซ์.
- วินัย ดิสงส์ก. (2550). *การบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ:
ธารอักษร.
- วิริยาพร ทะโท. (2549). *การมีส่วนร่วมในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). สุรินทร์:
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. (2545). *Benchmarking* ทางลัดสู่ความเป็นเลิศทางธุรกิจ.
กรุงเทพฯ: อิน โนกราฟฟิกส์.
- สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้. (2548). *เรียนรู้...สู่คุณภาพสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ:
สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้.
- สมเชาว์ เกษประทุม. (2544). *ครูยุคปฏิรูป*. กรุงเทพฯ: พัฒนาการศึกษา.
- สมยศ นาวิการ. (2545). *การบริหารแบบมีส่วนร่วม*. กรุงเทพฯ: บรรณกิจ.
- สมหมาย ปราบสุธา. (2548). ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อคุณภาพผู้เรียนโรงเรียน
ด้านมะขามเตี้ยวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1.
งานสารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สมาน อัครภูมิ. (2549). *การบริหารการศึกษาสมัยใหม่: แนวคิด ทฤษฎี และการปฏิบัติ
(พิมพ์ครั้งที่ 2)*. อุบลราชธานี: อุบลกิจออฟเซตการพิมพ์.

สาคร สุขศรีวงศ์. (2550). การจัดการ : จากมุมมองนักบริหาร (พิมพ์ครั้งที่ 3).

กรุงเทพฯ: จี.พี.ไอเบอ์พริ้นท์.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3. (2551). รายงานการประเมินคุณภาพการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2550. บุรีรัมย์: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2541). การประกันคุณภาพการศึกษา.

กรุงเทพฯ: อรุณลาดพร้าว.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559).

กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). คู่มือการปฏิรูปการศึกษาเพื่อศตวรรษใหม่.

กรุงเทพฯ: พี.พี.ปริ้น.

----- (ม.ป.ป.) แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา : เพื่อพร้อมรับการประเมิน
ภายนอก. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2546). เอกสารสาระการเรียนรู้ประกอบชุดวิชา

การพัฒนาการบริหารสถาบันการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการ
การอุดมศึกษา.

สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติประจำประเทศไทย. (2550) รายงานการพัฒนาดน
ของประเทศไทยปี 2550 เศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาดน. กรุงเทพฯ: มูลนิธิ
อมสิน เพื่อสังคม.

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2544). รายงานปฏิรูปการศึกษาต่อประชาชน. กรุงเทพฯ:

อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (ม.ป.ป. ก). มาตรฐานตัวบ่งชี้
และเกณฑ์การพิจารณาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

รอบที่ 2 (พ.ศ. 2549-2553). กรุงเทพฯ: สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมิน
คุณภาพการศึกษา.

----- (ม.ป.ป. ข). รายงานการประเมินคุณภาพ ภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(พ.ศ. 2549-2553) โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม. กรุงเทพฯ: สำนักงานรับรอง

มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา.

- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2549 ก). **ชุดวิชาการจัดการการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- (2549 ข). **ชุดวิชาการจัดการเชิงยุทธศาสตร์**. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). **รายงานผลการติดตามและประเมินผล การดำเนินงานโครงการคุณธรรมนำความรู้ของกระทรวงศึกษาธิการ**. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สุธิตา หอวัฒนกุล และบังอร ต้นปาน. (2549). **พื้นฐานการศึกษาและการศึกษาแบบเรียนร่วม** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- สุนทร โศทรบรรเทา. (2550 ก). **ปรัชญาการศึกษาสำหรับผู้บริหารการศึกษา**. (พิมพ์ครั้งที่ 3). นุรีรัมย์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- (2550 ข). **หลักการทำให้และการเขียนผลงานการวิจัย**. (พิมพ์ครั้งที่ 3). นุรีรัมย์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- สุมาลี อ่อวิเชียร. (2549). **ความเป็นจริงและความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับอนุบาลของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- หน่วยศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11. (2542). **คู่มือการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเข้าสู่เกณฑ์มาตรฐาน**. นครราชสีมา: ชมรมประกันคุณภาพการศึกษา เขตการศึกษา 11.
- อนันต์ชัย พงศ์สุวรรณ. (2547). **การบริหารการศึกษาในคลื่นความเปลี่ยนแปลง**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). นุรีรัมย์: โรงพิมพ์วินัย.
- (2549). **ภาวะผู้นำ**. นุรีรัมย์: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- (2550). **หลักการบริหารการศึกษา** (พิมพ์ครั้งที่ 2). นุรีรัมย์: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา. (2550). **คุณธรรมนำความรู้ รูปแบบการเรียนการสอนแบบบูรณาการคุณค่าความเป็นมนุษย์**. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: วิ.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น.
- อำนาจ ชีระวนิช. (2547). **การจัดการ**. กรุงเทพฯ: ซี.วี.แอลการพิมพ์.
- Callard, R.S. (1979). A study of the effect of increasing parental expectation for study academic success. *Dissertation Abstracts International*, 40(2), 563-A.

Collins, C.B. (1997). *English dictionary*. England: Harper Collins.

Ericson, D.A. & Kamin, J. (1980). *How parents select school for their children: Evidence from 993 parents in British Columbia*. Vancouver, British Columbia: University of San Francisco and Educational Research Institute of British Columbia.

Hakanen, L.J. (1975). An investigation of school-community communication in Vermillion, South Dakota district. *Dissertation Abstracts International*, 35(9), 6004-A.

Penn, E.M. (1985). *A study of non-catholic parents who enroll their children in catholic secondary schools*. Unpublished Doctoral Dissertation, Cincinnati, University of Ohio.

Webster, F.E. (1994). *Market driven management, using the new marketing concept to create a customer oriented company*. New York: John Wiley & Wilkins.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ก
หนังสือขอความอนุเคราะห์

(สำเนา)

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๘๕๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณสุริยา เผือกพันธ์

ด้วย นายถนอม เขียมรัมย์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพความเป็นจริงและความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของ โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม ตั้งกีดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาวิทยาลัย เขต 3 โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันทา วัชรกุลเทวัญ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการใน ขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

สุเทียบ ละอองทอง

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

(สำเนา)

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๙๕๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
 ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
 จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คร.อังฉรา ฉายวิวัฒน์

ด้วย นายถนอม เข็มรัมย์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพความเป็นจริงและความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของ โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาวิทยาลัย เขต 3 โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันทา วีรกุลเทวัญ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการใน ขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

สุเทียบ ละอองทอง

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

กณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๙๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๙๕๙

(สำเนา)

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๘๕๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คร.ธำรงค์ นนท์ตา

ด้วย นายถนอม เข็มรัมย์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพความเป็นจริงและความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของ โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม ตั้งกักสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาวิทยาลัย เขต 3 โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คร.สุนันทา วีรกุลเทวีญ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการใน ขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

สุเทียบ ละอองทอง

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

(สำเนา)

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๘๗๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือในการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม

ด้วย นายถนอม เข็มรัมย์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพความเป็นจริงและความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของ โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันทา วิจารณ์เทวีญ เป็นประธานกรรมการควบคุมการศึกษาค้นคว้า ในการนี้นักศึกษามีความประสงค์ในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยที่จะใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง เพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นายถนอม เข็มรัมย์ ทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่ม ตัวอย่าง สำหรับกำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัย ราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

สุเทียบ ละอองทอง

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

(สำเนา)

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๘๘๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม

ด้วย นายถนอม เข็มรัมย์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพความเป็นจริงและความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของ โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม ตั้งกีดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุขบุรี เขต 3 โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันทา วิศวกรรม เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ โดยการนี้ นักศึกษามีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัย ดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นักศึกษาเข้าเก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัย ราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและ
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

สุเทียบ ละอองทอง

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

(สำเนา)

ที่ ศธ ๐๔๐๘๔.๒๔๒/ว ๓๒

โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม
อ.หนองหงส์ จ.บุรีรัมย์ ๓๑๒๔๐

๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้สัมภาษณ์ข้อมูลแก่บุคลากร

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายถนอม เขียมรัมย์ ตำแหน่งครู/ชำนาญการ โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม ปัจจุบันกำลังศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ และทำวิทยานิพนธ์เรื่อง สภาพความเป็นจริงและความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของ โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม ตั้งกวดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาวิทยาลัย เขต 3 ในกรณีนี้ บุคคลดังกล่าวมีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้รู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม

ทางโรงเรียนได้พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการให้สัมภาษณ์ตามแนวทางแบบสัมภาษณ์ที่แนบมาพร้อมนี้ สำหรับวัน เวลา และสถานที่ให้สัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะประสานมายังท่านในโอกาสที่เหมาะสมต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

สุรียา เฟือกพันธ์

(นายสุรียา เฟือกพันธ์)

ผู้อำนวยการ เขียวชาญ โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม

ฝ่ายบริหารทั่วไป

โทร ๐ ๔๔๖๖ ๕๐๓๐ โทรสาร ๐ ๔๔๖๖ ๕๐๓๐

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

รหัสแบบสอบถาม

--	--	--	--

1 2 3 4

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

สภาพความเป็นจริงและความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียน
ที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามการวิจัยเพื่อศึกษาสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ใน 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป
2. ข้อมูลที่ได้รับจะนำไปใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น ไม่มีผลกระทบต่อการทำงานในหน้าที่โปรดแสดงความคิดเห็นในการตอบแบบสอบถามทุกข้อ ข้อมูลที่ได้รับจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการ และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนต่อไป
3. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3
 - ตอนที่ 3 แบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open form) เกี่ยวกับข้อเสนอแนะของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 โดยให้แสดงความคิดเห็นโดยเสรี

ขอขอบคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

นายถนอม เข็มรัมย์

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

1. ท่านเป็นผู้ปกครองนักเรียนในช่วงชั้น

ช่วงชั้นที่ 3 (ม.1-3)

ช่วงชั้นที่ 4 (ม.4-6)

2. อาชีพ

รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ

ค้าขาย

เกษตรกรรม

รับจ้าง/และอื่น ๆ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังด้านขวามือของข้อความที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน ซึ่งได้กำหนดระดับเป็นคะแนนดังนี้

5 หมายถึง มีสภาพความเป็นจริง และความคาดหวังอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีสภาพความเป็นจริง และความคาดหวังอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีสภาพความเป็นจริง และความคาดหวังอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีสภาพความเป็นจริง และความคาดหวังอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีสภาพความเป็นจริง และความคาดหวังอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถาม

ข้อที่	รายการสอบถาม	สภาพความเป็นจริง					ความคาดหวัง				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
0	การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของโรงเรียน		✓				✓				

จากตัวอย่างข้อ 0 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าสภาพความเป็นจริงของการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของโรงเรียนอยู่ในระดับ **มาก**

ในขณะที่ผู้ปกครองมีความคาดหวังต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของโรงเรียนอยู่ในระดับ **มากที่สุด**

ข้อที่	รายการสอบถาม	สภาพความเป็นจริง					ความคาดหวัง				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
37	ครูมีความรักความเมตตา เอาใจใส่ดูแล เอื้ออาทรกับทุกข์สุขของนักเรียน										
38	ครูเอาใจใส่ติดตามความประพฤติของ นักเรียนทั้งในและนอกเวลาเรียน										
39	ครูและบุคลากรมีความรับผิดชอบ และตรงต่อเวลา										
40	ครูและบุคลากรมีความสามัคคี										
41	ด้านการบริหารทั่วไป การดูแลรักษาอาคารสถานที่ให้อยู่ใน สภาพสะอาดเรียบร้อย										
42	สภาพอาคารเรียนและอาคารประกอบ มีความปลอดภัย และมั่นคงแข็งแรง										
43	โรงเรียนมีห้องสุขาสะอาด และเพียงพอต่อ ความต้องการของนักเรียน										
44	ภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อมของโรงเรียน มีบรรยากาศ น่าดู น่าอยู่ น่าเรียน										
45	โรงเรียนจัดบริการน้ำดื่มน้ำใช้ที่สะอาด และเพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน										
46	การจำหน่ายอาหารของร้านค้าในโรงเรียน สะอาด ปลอดภัย และถูกหลักอนามัย										
47	โรงเรียนให้ความช่วยเหลือนักเรียนยากจน เช่น ทุนการศึกษา ทุนอาหารกลางวัน ชุดนักเรียน เป็นต้น										
48	การดำเนินการ โครงการเยี่ยมบ้านนักเรียน เพื่อพบปะผู้ปกครอง										
49	การกำกับติดตาม ควบคุมความประพฤติ ของนักเรียน										

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของผู้ปกครองนักเรียน

ที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นของท่านได้โดยเสรีเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ

ที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านการบริหารงานวิชาการ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ด้านการบริหารงบประมาณ

.....

.....

.....

.....

.....

3. ด้านการบริหารงานบุคคล

.....

.....

.....

.....

.....

4. ด้านการบริหารทั่วไป

.....

.....

.....

.....

.....

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่องสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียน ที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างนี้ใช้สัมภาษณ์ผู้รู้ (Key-Informants) โดยการสนทนากับผู้ปกครองนักเรียนซึ่งเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียน เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนและตรงความต้องการมากที่สุด จึงกำหนดแนวทางในการสัมภาษณ์ไว้ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ สกุล

อายุ..... ปี เพศ.....

สถานที่ให้สัมภาษณ์.....

ผู้ปกครองนักเรียนระดับช่วงชั้นที่.....

อาชีพ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงของการจัดการศึกษาของโรงเรียน

1. ท่านเห็นว่าสภาพความเป็นจริงของโรงเรียนในปัจจุบันเกี่ยวกับด้านการบริหารงานวิชาการ มีจุดเด่น และจุดที่ควรพัฒนาอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

2. ท่านเห็นว่าสภาพความเป็นจริงของโรงเรียนในปัจจุบันเกี่ยวกับด้านการบริหารงบประมาณ มีจุดเด่น และจุดที่ควรพัฒนาอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

3. ท่านเห็นว่าสภาพความเป็นจริงของโรงเรียนในปัจจุบันเกี่ยวกับด้านการบริหารงานบุคคล มีจุดเด่น และจุดที่ควรพัฒนาอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

4. ท่านเห็นว่าสภาพความเป็นจริงของโรงเรียนในปัจจุบันเกี่ยวกับด้านการบริหารทั่วไป มีจุดเด่น และจุดที่ควรพัฒนาอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน

1. ท่านมีแนวทางการพัฒนาด้านการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

2. ท่านมีแนวทางการพัฒนาด้านการบริหารงบประมาณของโรงเรียนอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

3. ท่านมีแนวทางการพัฒนาด้านการบริหารงานบุคคลของโรงเรียนอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

4. ท่านมีแนวทางการพัฒนาด้านการบริหารทั่วไปของโรงเรียนอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้านสภาพความเป็นจริง**RELIABILITY Coefficients**

N of Cases = 30.0

N of Items = 55

Alpha = .9571

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้านความคาดหวัง**RELIABILITY Coefficients**

N of Cases = 30.0

N of Items = 55

Alpha = .9617

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นายถนอม เข็มรัมย์
วันเดือนปีเกิด	1 กรกฎาคม 2508
สถานที่เกิด	ตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	187 หมู่ที่ 2 ตำบลไทยสามัคคี อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ 31240 โทร. 08-6264-8374
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครูชำนาญการ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ 31240 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2519 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านยางน้ำใส อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2521 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2527 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2531 ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) วิชาเอกคณิตศาสตร์ วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ พ.ศ. 2552 ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์